

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2019

ZPIZ

Zavod za pokojninsko in invalidsko
zavarovanje Slovenije

Kolodvorska ulica 15
SI - 1000 Ljubljana

Telefon: +386 1 474 51 00
E- pošta: informacije@zpiz.si
Splet: www.zpiz.si

Uradne ure		Vložišče	
Ponedeljek	8-12 in 13-15	Ponedeljek	8-15
Torek	8-12 in 13-15	Torek	8-15
Sreda	8-12 in 13-17	Sreda	8-17
Četrtek	ni uradnih ur	Četrtek	8-15
Petek	8-13	Petek	8-13

POSLOVNI ČAS
PON., TOR., ČET. 8.00 - 15.00
SREDA 8.00 - 17.00
PETEK 8.00 - 13.00

2021

16 MIR, PRAVIČNOST
IN MOČ INSTITUCIJE

CILJI
TRAJNOSTNEGA
RAZVOJA

POS LANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2019

Številka: 323-1/2020/42

Ljubljana, 21. decembra 2021

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo revizijo računovodskih izkazov in pravilnosti poslovanja **Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije** (v nadaljevanju: zavod), ki je nosilec in izvajalec obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja na podlagi medgeneracijske solidarnosti.

Cilja revizije sta bila izrek mnenja o računovodskih izkazih zavoda za leto 2019, razen dela terjatev do zavezancev za neplačane prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in z njimi povezanih neplačanih prihodkov ter nerazporejenih plačil dajatev, za katere je evidence vodila Finančna uprava Republike Slovenije, in izrek mnenja o pravilnosti poslovanja zavoda v letu 2019.

Računsko sodišče je o računovodskih izkazih zavoda za leto 2019, z omejitvijo iz prejšnjega odstavka, izreklo **pozitivno mnenje**, ker meni, da revidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pravilno prikazujejo stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev zavoda na dan 31. 12. 2019 ter prihodke in odhodke oziroma prejeme in izdatke zavoda za tedaj končano leto.

O poslovanju zavoda v letu 2019 je računsko sodišče izreklo **mnenje s pridržkom**, ker je ugotovilo, da zavod v Pravilniku o sistemizaciji delovnih mest ni določil vseh pogojev za zasedbo delovnih mest, kar ni v skladu z Zakonom o javnih uslužbencih, v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju pa je opredelil, da višješolska izobrazba, pridobljena po študijskih programih, sprejetih pred letom 1994, in najmanj 5 let delovnih izkušenj na delovnih mestih, na katerih je bila zahtevana višješolska izobrazba, ustreza zahtevani ravni izobrazbe za delovna mesta iz tarifnega razreda VII/1 in da se lahko na delovna mesta v tarifnem razredu VI razporedijo delavci, ki so najmanj 15 let delali na primerljivo zahtevnih delovnih mestih v tarifnem razredu V. Dodatka za dvojezičnost v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju ni določil glede na zahtevano stopnjo znanja jezika narodne skupnosti in dejansko uporabo tega jezika pri opravljanju dela. Zavod tudi ni ravnal v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih, ker je za opravljanje študentskega dela sklenil pogodbi civilnega prava, čeprav so obstajali elementi delovnega razmerja. V nasprotju z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in Zakonom o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja v svojih evidencah, to je v matični evidenci zavarovancev, v matični evidenci uživalcev pravic in v matični evidenci o izplačilih prejemkov in v evidenci o podanih izvedenskih mnenjih, ter v upokojitvenem postopku ni zagotovil pravih in popolnih podatkov, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na odmero pokojnine, ter je zato v najmanj 42 primerih nepravilno določil in izplačal pokojnino, kar je v 2 primerih vplivalo tudi na izplačilo nepravilnega zneska letnega dodatka k pokojnini. Pri transferih nepridobitnim organizacijam in

ustanovam v 2 primerih v skupnem znesku 3.124 EUR ni ravnal v skladu s Sklepom o merilih in postopku za določanje višine sredstev za kritje stroškov prilagoditve prostorov in delovnih sredstev ter usposabljanja za ohranitev zaposlitve delovnega invalida. Pri nabavi materiala, storitev in osnovnih sredstev v vrednosti najmanj 286.568 EUR ter pri oddaji storitev izvedenskih mnenj ni ravnal v skladu z Zakonom o javnem naročanju, v nekaj primerih pa je v zavodu zaposlenim izvedencem za opravljeno delo obračunal in izplačal plačo za redno delo in avtorski honorar. Poleg tega je zavod v nasprotju z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju porabil 128.768 EUR sredstev za nakup nepremičnin, namenjenih za zagotavljanje počitniških zmogljivosti za potrebe zaposlenih.

Zavod je med revizijskim postopkom sprejel ustrezne popravljalne ukrepe za odpravo razkritih nepravilnosti, zato računsko sodišče ni zahtevalo predložitve odzivnega poročila.

Kazalo

1. Uvod	9
2. Računovodski izkazi za leto 2019	13
2.1 Obrazložitev revizije	13
2.2 Bilanca stanja	14
2.2.1 Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	15
2.2.2 Dolgoročne finančne naložbe	17
2.2.2.1 Naložbe v delnice v državi	17
2.2.2.2 Druge dolgoročne kapitalske naložbe v državi	17
2.2.2.3 Namensko premoženje, preneseno javnim skladom	17
2.2.3 Dolgoročno dana posojila in depoziti	18
2.2.4 Dolgoročne terjatve iz poslovanja	18
2.2.5 Denarna sredstva	19
2.2.6 Kratkoročne terjatve	19
2.2.6.1 Kratkoročne terjatve do kupcev	19
2.2.6.2 Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	20
2.2.6.3 Druge kratkoročne terjatve	20
2.2.7 Neplačani odhodki	25
2.2.8 Aktivne časovne razmejitve	25
2.2.9 Zaloge	26
2.2.10 Kratkoročne obveznosti iz poslovanja	26
2.2.10.1 Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine	26
2.2.10.2 Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	26
2.2.10.3 Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	27
2.2.10.4 Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	28
2.2.10.5 Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	29
2.2.11 Neplačani prihodki	29
2.2.12 Pasivne časovne razmejitve	30
2.2.13 Lastni viri in dolgoročne obveznosti	30
2.2.13.1 Splošni sklad	31
2.2.13.2 Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	32
2.2.13.3 Druge dolgoročne obveznosti	32
2.2.14 Izvenbilančna evidenca	33
2.2.14.1 Nerazporejena plačila dajatev, za katere evidenco vodi FURS	33

2.2.14.2	Bančne garancije za izvedbo obveznosti dobaviteljev	33
2.2.14.3	Tožbe zaposlenih in uživalcev pravic	33
2.2.14.4	Tožbe zavoda za povrnitev škode	34
2.2.14.5	Druge potencialne obveznosti, terjatve iz pravnih zadev	34
2.2.14.6	Terjatve iz regresnih zahtevkov in vložene tožbe iz naslova regresnih zadev	34
2.2.14.7	Mednarodna izterjava prispevkov pokojninskega in invalidskega zavarovanja za FURS	36
2.3	Izkaz prihodkov in odhodkov	37
2.3.1	Davčni prihodki	37
2.3.2	Nedavčni prihodki	38
2.3.2.1	Drugi nedavčni prihodki	39
2.3.3	Kapitalski prihodki	39
2.3.4	Transforni prihodki	39
2.3.4.1	Prejeta sredstva iz državnega proračuna	40
2.3.4.2	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	40
2.3.4.3	Prejeta sredstva iz javnih skladov	40
2.3.5	Prejeta sredstva iz Evropske unije in iz drugih držav	41
2.3.6	Tekoči odhodki	41
2.3.6.1	Plače in drugi izdatki zaposlenim	41
2.3.6.2	Prispevki delodajalcev za socialno varnost	43
2.3.6.3	Izdatki za blago in storitve	43
2.3.7	Tekoči transferi	45
2.3.7.1	Transferi posameznikom in gospodinjstvom	45
2.3.7.2	Transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam	48
2.3.7.3	Drugi tekoči domači transferi	49
2.3.7.4	Tekoči transferi v tujino	49
2.3.8	Investicijski odhodki	50
2.4	Izkaz računa finančnih terjatev in naložb	51
2.5	Izkaz računa financiranja	51
3.	Pravilnost poslovanja v letu 2019	52
3.1	Obrazložitev revizije	52
3.2	Plače in drugi izdatki za zaposlene	53
3.2.1	Sistemizacija delovnih mest	53
3.2.2	Delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela	54
3.2.3	Dodatek za dvojezičnost	57
3.2.4	Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela	61

3.3	Tekoči transferi	62
3.3.1	Matična evidenca zavarovancev in uživalcev pravic	62
3.3.1.1	Matična evidenca zavarovancev	63
3.3.1.2	Matična evidenca uživalcev pravic	74
3.3.1.3	Evidenca o podanih izvedenskih mnenjih	78
3.3.1.4	Matična evidenca o izplačilih prejemkov	79
3.3.2	Letni dodatek	80
3.3.3	Transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam	81
3.4	Izdatki za blago in storitve ter investicijski odhodki	82
3.4.1	Izdatki za blago in storitve	83
3.4.2	Opravljanje storitev na podlagi avtorskih in podjemnih pogodb ter študentske napotnice	90
3.4.2.1	Avtorski honorarji izvedencem za delo v invalidskih komisijah	90
3.4.2.2	Opravljanje ostalih storitev na podlagi avtorskih in podjemnih pogodb ter študentske napotnice	94
3.4.3	Investicijski odhodki	95
3.5	Upravljanje s stvarnim premoženjem	96
3.5.1	Nakup počitniškega objekta	96
4.	Mnenje	98
4.1	Mnenje o računovodskih izkazih	98
4.2	Mnenje o pravilnosti poslovanja	98

1. Uvod

Revizijo računovodskih izkazov, razen dela terjatev do zavezancev za neplačane prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in z njimi povezanih neplačanih prihodkov ter nerazporejenih plačil dajatev, za katere je evidence vodila Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljevanju: FURS), in pravilnosti poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2019 smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije². Sklep o izvedbi revizije³ je bil izdan 20. 5. 2020.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o računovodskih izkazih in pravilnosti poslovanja na podlagi revizije. Revizijo smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁴. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih ter o pravilnosti poslovanja. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi napake ali prevare ter tveganj za nastanek nepravilnosti. Pri ocenjevanju tveganj smo proučili notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov ter s pravilnostjo poslovanja, da bi določili okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazili mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja zavoda. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja o računovodskih izkazih in o pravilnosti poslovanja.

Cilj revizije je bil podati mnenje o:

- računovodskih izkazih za leto 2019, razen dela terjatev do zavezancev za neplačane prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in z njimi povezanih neplačanih prihodkov ter nerazporejenih plačil dajatev, za katere je evidence vodila FURS, in
- pravilnosti poslovanja v letu 2019.

Za dosego prvega cilja smo revidirali podatke, ki so evidentirani v poslovnih knjigah zavoda in izkazani v računovodskih izkazih:

- bilanci stanja na dan 31. 12. 2019,
- izkazu prihodkov in odhodkov od 1. 1. do 31. 12. 2019,
- izkazu računa finančnih terjatev in naložb od 1. 1. do 31. 12. 2019 ter
- izkazu računa financiranja od 1. 1. do 31. 12. 2019.

Za dosego drugega cilja smo preverili skladnost poslovanja s predpisi, ki veljajo za zavod na področju plač in drugih izdatkov za zaposlene, tekočih transferov, izdatkov za blago in storitve ter investicijskih odhodkov. V vzorec smo vključili poslovne dogodke, ki so se začeli v letu 2019, ter tudi poslovne dogodke, ki so se začeli pred letom, na katero se nanaša revizija, a so vplivali na poslovanje v letu 2019.

¹ Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12.

² Uradni list RS, št. 91/01.

³ Št. 323-1/2020/6.

⁴ Uradni list RS, št. 43/13.

Pri preizkušanju posameznih zneskov je bilo izplačilo obravnavano kot zadnje dejanje v zaporedju med seboj povezanih dejanj. Če je bilo v zaporedju dejanj, ki se je končalo s preizkušenim izplačilom, kakšno dejanje v nasprotju s predpisi, smo preizkušeno izplačilo šteli za nepravilno.

Osnovni podatki o zavodu

Na podlagi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju⁵ (v nadaljevanju: ZPIZ-2) je zavod nosilec in izvajalec obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji, ki ima status javnega zavoda. ZPIZ-2 ureja sistem obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja (v nadaljevanju: obvezno zavarovanje) na podlagi medgeneracijske solidarnosti, sistem obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja in sistem prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Z obveznim zavarovanjem se zavarovancem na podlagi dela, prispevkov ter po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo pravice za primer starosti, invalidnosti in smrti. Z obveznim zavarovanjem se zagotavljajo:

- pravice do pokojnine (starostna, predčasna, invalidska, vdovska in del vdovske pokojnine, družinska, delna pokojnina),
- pravice do nadomestila na podlagi preostale delovne zmožnosti (za čas čakanja in čas poklicne rehabilitacije, za čas čakanja na drugo ustrezno zaposlitev, zaradi dela s skrajšanim delovnim časom, zaradi nižje plače na drugem ustreznem delu, delna invalidska pokojnina, začasno nadomestilo, nadomestilo za invalidnost in delno nadomestilo),
- pravica do letnega dodatka in dodatka za pomoč in postrežbo ter
- invalidnine, odpravnine ter oskrbnine (po prehodnih določbah ZPIZ-2).

Zavod zavarovancem, upokojencem in drugim uživalcem zagotavlja tudi druge pravice zunaj sistema obveznega zavarovanja, določene na podlagi drugih predpisov.

V obvezno zavarovanje so vključene fizične osebe ob izpolnjevanju pogojev, ki jih določa ZPIZ-2 ali mednarodna pogodba. Zavarovalno razmerje nastane z vzpostavitvijo pravnega razmerja, ki je podlaga za obvezno zavarovanje. Nastanek tega razmerja sporoči delodajalec ali drug zavezanec za prijavo nosilcu zavarovanja z obvezno prijavo v zavarovanje.

Zavarovanci in delodajalci morajo v skladu s 6. členom ZPIZ-2 davčnemu organu sporočati podatke, ki so potrebni za odmero oziroma obračun in plačilo prispevkov ter za nadzor nad plačevanjem in izterjavo prispevkov. Evidence, vzpostavljene za nadzor nad plačevanjem javnih dajatev, tvorijo enoten sistem. Pravice iz obveznega zavarovanja so sorazmerne zavarovančevi plači ali drugim dohodkom in vplačanim prispevkom, če ZPIZ-2 ne določa drugače.

⁵ Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17, 65/17, 28/19 in 75/19.

Zavod je na podlagi Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja⁶ (v nadaljevanju: ZMEPIZ-1) upravljavec matične evidence.

Obvezno zavarovanje financirajo zavarovanci, delodajalci in Republika Slovenija. Predvideno je tudi financiranje iz demografskega rezervnega sklada⁷ in drugih virov, določenih z ZPIZ-2. Poklicno zavarovanje financirajo delodajalci, dodatno zavarovanje pa člani in delodajalci.

Zavod izvaja svojo dejavnost na sedežu v Ljubljani ter zunaj sedeža v 9 območnih enotah (v nadaljevanju: OE) in njihovih izpostavah. Zavod je vpisan v sodni register pri Okrožnem sodišču v Ljubljani pod št. vložka 3/00135/00. V pravnem prometu nastopa samostojno in brez omejitev v okviru dejavnosti, določenih s Statutom Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije⁸ (v nadaljevanju: statut). Za obveznosti, prevzete v pravnem prometu, odgovarja s svojim celotnim premoženjem.

V skladu z ZPIZ-2 in statutom ima zavod svet zavoda, ki je organ upravljanja, in generalnega direktorja, ki je poslovodni organ zavoda.

Svet zavoda sestavlja 27 članov, po 7 jih imenujejo Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada), reprezentativni sindikati in delodajalska združenja, 3 organizacije upokojencev, po 1 člana imenujejo organizacije delovnih invalidov na ravni države in Študentska organizacija Slovenije, 1 člana pa izvolijo delavci zavoda. Svet zavoda izmed svojih članov izvoli predsednika in namestnika predsednika. Mandat članov sveta zavoda traja 4 leta.

Svet zavoda na podlagi 14. člena statuta ter četrtega odstavka 186. člena ZPIZ-2 med drugim tudi:

- ugotavlja in objavlja odstotek uskladitve pokojnin in drugih prejemkov ter določa izplačilne dneve pokojnin in drugih prejemkov,
- sprejema finančni načrt in letno poročilo zavoda,
- odloča o odpisu, prodaji ter odtujitvi osnovnih sredstev zavoda ter sprejema poročilo o inventuri,
- sprejema statut zavoda, splošne akte za izvajanje zavarovanja, splošni akt o pripravi in izvedbi druge splošne akte zavoda,
- daje soglasje generalnemu direktorju k imenovanju namestnika generalnega direktorja, direktorjev sektorjev in direktorjev OE zavoda,
- izvaja funkcijo skupščine nepremičninskega sklada ter
- odloča o drugih vprašanjih v zvezi z delovanjem zavoda.

⁶ Uradni list RS, št. 111/13 in 97/14.

⁷ ZPIZ-2 v 427. členu določa, da se s posebnim zakonom v roku 2 let po uveljavitvi tega zakona uredi delovanje in financiranje demografskega rezervnega sklada. Zakon o slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14) pa v 79. členu določa, da se KAPITALSKA DRUŽBA, d.d. najkasneje do 31. 12. 2015 preoblikuje v neodvisni avtonomni demografski rezervni sklad, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ter da se delovanje demografskega rezervnega sklada ter dodatni stalni viri financiranja demografskega rezervnega sklada opredelijo s posebnim zakonom. Državni zbor Republike Slovenije je 21. 5. 2019 ocenil, da predlog Zakona o slovenskem demografskem skladu z dne 25. 4. 2019 ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Vlada Republike Slovenije je 5. 10. 2020 sprejela predlog Zakona o nacionalnem demografskem skladu in ga 6. 10. 2020 posredovala v Državni zbor Republike Slovenije.

⁸ Uradni list RS, št. 52/14.

Generalni direktor organizira in vodi delo ter poslovanje zavoda in je odgovoren za zakonitost njegovega dela. Predstavlja in zastopa zavod ter je odredbodajalec za zavod. Generalnega direktorja imenuje svet zavoda, soglasje k imenovanju poda vlada.

Generalni direktor je odgovoren za pripravo in predstavitev računovodskih izkazov v skladu z Zakonom o javnih financah⁹ (v nadaljevanju: ZJF) in Zakonom o računovodstvu¹⁰ ter za pravilnost poslovanja. Odgovornost vključuje tudi vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi napake ali prevare, z izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter s pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah, ter s pravilnostjo poslovanja.

V obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije je bil odgovorna oseba Marijan Papež, generalni direktor zavoda.

⁹ Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18.

¹⁰ Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE.

2. Računovodski izkazi za leto 2019

2.1 Obrazložitev revizije

Zavod mora kot posredni uporabnik proračuna voditi poslovne knjige v skladu s predpisi, ki so bili temeljni kriterij pri presoji izkazovanja posameznih postavk izkazov in pri presoji pravilnosti sestavljanja računovodskih izkazov zavoda za leto 2019. Predpisi in usmeritve so bili naslednji:

- Zakon o računovodstvu,
- ZJF,
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava¹¹,
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava¹²,
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev¹³,
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava¹⁴ in
- Slovenski računovodski standardi (2016)¹⁵.

Poleg predpisov in usmeritev smo pri preveritvah upoštevali tudi določila notranjih aktov zavoda.

Revizijske dokaze za izrek mnenja o računovodskih izkazih smo pridobili s preiskovanjem, poizvedovanjem in potrjevanjem, opazovanjem, izračunavanjem ter analitičnimi postopki. Preizkušanje podrobnosti smo izvedli na primernem nestatističnem vzorcu evidentiranih poslovnih dogodkov.

¹¹ Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13, 94/14, 100/15, 84/16, 75/17, 82/18 in 79/19.

¹² Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10 – popr., 104/10, 104/11, 86/16 in 80/19.

¹³ Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15.

¹⁴ Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 114/06 – ZUE, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12, 100/15, 75/17 in 82/18.

¹⁵ Uradni list RS, št. 95/15, 74/16 – popr., 23/17, 57/18 in 81/18.

2.2 Bilanca stanja

Tabela 1 Skrajšana bilanca stanja

Postavka	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
SREDSTVA	998.840.188	925.919.950	108
DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	393.303.014	369.566.475	106
Neopredmetena sredstva	3.617.360	2.692.044	134
Opredmetena osnovna sredstva	24.323.663	25.408.393	96
Dolgoročne finančne naložbe	365.234.869	341.394.863	107
Dolgoročno dana posojila	4.589	3.094	148
Dolgoročne terjatve iz poslovanja	122.533	68.081	180
KRATKOROČNA SREDSTVA (RAZEN ZALOG) IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	605.516.530	556.331.300	109
Denarna sredstva	1.700.220	1.712.459	99
Kratkoročne terjatve	590.173.051	541.284.580	109
Kratkoročne finančne naložbe	0	559	/
Neplačani odhodki	13.500.321	13.023.617	104
Aktivne časovne razmejitev	142.938	310.085	46
ZALOGE	20.644	22.175	93
<i>Aktivni konti izvenbilančne evidence</i>	<i>9.492.215</i>	<i>11.732.921</i>	<i>81</i>
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	998.840.188	925.919.950	108
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	603.870.025	554.691.641	109
Kratkoročne obveznosti iz poslovanja	13.793.405	13.463.019	102
Neplačani prihodki	590.055.976	541.200.650	109
Pasivne časovne razmejitev	20.644	27.972	74
LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	394.970.163	371.228.309	106
Splošni sklad	394.785.497	371.102.236	106
Dolgoročne pasivne časovne razmejitev	134.666	73.175	184
Druge dolgoročne obveznosti	50.000	52.898	95
<i>Pasivni konti izvenbilančne evidence</i>	<i>9.492.215</i>	<i>11.732.921</i>	<i>81</i>

Vir: bilanca stanja zavoda na dan 31. 12. 2019.

Bilančna vsota zavoda na dan 31. 12. 2019 je bila v primerjavi z letom poprej višja za 8 % predvsem zaradi za 49.164.537 EUR večjih terjatev za prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za katere analitično evidenco po zavezancih vodi FURS, ter za 23.509.884 EUR večje tržne vrednosti delnic ZAVAROVALNICE TRIGLAV, d.d. (v nadaljevanju: Zavarovalnica Triglav). Zneska terjatev za neplačane prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za katere je analitično evidenco po zavezancih vodila FURS (585.696.057 EUR), v reviziji nismo potrjevali.

2.2.1 Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva

Tabela 2 Stanje in gibanje neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev

v EUR						
	Neopredmetena sredstva	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in druga opredmetena sredstva	Skupaj opredmetena osnovna sredstva	Skupaj
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(3)+(4)+(5)	(7)=(2)+(6)
Nabavna vrednost						
Stanje 1. 1. 2019	11.115.036	507.943	39.378.456	23.538.146	63.424.545	74.539.581
Povečanje	2.032.469	0	136.721	1.095.087	1.231.808	3.264.277
Zmanjšanje	(92.195)	(3.669)	(207.343)	(283.701)	(494.713)	(586.908)
Stanje 31. 12. 2019	13.055.310	504.274	39.307.834	24.349.532	64.161.640	77.216.950
Popravek vrednosti						
Stanje 1. 1. 2019	8.422.992	0	17.058.229	20.959.101	38.017.330	46.440.322
Povečanje	1.053	0	23.630	37.763	61.393	62.446
Zmanjšanje	(92.195)	0	(207.343)	(226.220)	(433.563)	(525.758)
Amortizacija	1.106.100	0	1.164.661	1.028.156	2.192.817	3.298.917
Stanje 31. 12. 2019	9.437.950	0	18.039.177	21.798.800	39.837.977	49.275.927
Neodpisana vrednost						
Stanje 1. 1. 2019	2.692.044	507.943	22.320.227	2.579.045	25.407.215	28.099.259
Stanje 31. 12. 2019	3.617.360	504.274	21.268.657	2.550.732	24.323.663	27.941.023
Predujmi						
Stanje 1. 1. 2019	0	0	0	1.178	1.178	1.178
Stanje 31. 12. 2019	0	0	0	0	0	0
Neodpisana vrednost s predujmi						
Stanje 1. 1. 2019	2.692.044	507.943	22.320.227	2.580.223	25.408.393	28.100.437
Stanje 31. 12. 2019	3.617.360	504.274	21.268.657	2.550.732	24.323.663	27.941.023

Vir: knjigovodske evidence zavoda.

Zavod je na dan 31. 12. 2019 med **neopredmetenimi sredstvi** izkazal predvsem materialne pravice za uporabo računalniških programov v neodpisani vrednosti 2.615.209 EUR¹⁶. Njihova nabavna vrednost se je povečala za 2.032.469 EUR predvsem zaradi nakupa programske opreme IBM (1.365.466 EUR), razvoja aplikacij z dopolnjevanjem funkcionalnosti (264.307 EUR), izvedbe informacijskih rešitev za elektronsko izmenjavo podatkov na področju socialne varnosti z državami članicami Evropske unije – BiZPIZ EESSI¹⁷ (167.155 EUR), nadgradnje programske opreme telefonskega odzivnika in kontaktnega centra (63.537 EUR), nakupa licenc v okviru prenove računalniškega omrežja (39.292 EUR), razvoja

¹⁶ Razlika 2.151 EUR do zneska 3.617.360 EUR se nanaša na blagovne znamke.

¹⁷ Angl.: *Electronic Exchange of Social Security Information* (v nadaljevanju: projekt EESSI).

informacijske rešitve projekta za izgradnjo podatkovnega skladišča in spletnega pokojninskega kalkulatorja¹⁸, ki se financira iz sredstev Evropske unije (34.636 EUR), nadgradnje podpisnih komponent E-pero (19.627 EUR) ter investicij v programsko opremo za zagotavljanje zakonsko skladne revizijske sledi za domino strežnike (8.977 EUR).

Zavod je na dan 31. 12. 2019 **opredmetena osnovna sredstva** izkazal v neodpisani vrednosti 24.323.663 EUR. Od tega zneska se je 504.274 EUR nanašalo na zemljišča, 21.268.657 EUR na zgradbe ter 2.550.732 EUR na opremo in druga opredmetena osnovna sredstva.

Znižanje nabavne vrednosti zemljišč za 3.669 EUR predstavljajo prodaje zemljišč ob počitniških kapacitetah v Dolenjskih Toplicah (3.540 EUR) in na Veliki planini (129 EUR). Povečanje nabavne vrednosti zgradb za 136.721 EUR predstavljata predvsem nakupa počitniškega objekta na Rogli (126.143 EUR) in parkirnega prostora v Barbarigi (2.625 EUR). Znižanje nabavne vrednosti zgradb za 207.343 EUR in v enakem znesku popravka vrednosti se nanaša na 3 prodane poslovne prostore na Štefanovi ulici 5 v Ljubljani (92.901 EUR), prodajo 2 počitniških kapacitet v Dolenjskih Toplicah (75.409 EUR) in 2 počitniških kapacitet na Veliki planini (39.033 EUR).

Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva so bila na dan 31. 12. 2019 izkazana v nabavni vrednosti 24.349.532 EUR. Od tega se je 23.235.805 EUR nanašalo na opremo, 313.386 EUR na drobní inventar, 156.802 EUR na druga opredmetena osnovna sredstva (umetniška dela) in 643.539 EUR na opremo, ki se pridobiva. Nabavna vrednost opreme se je povečala za 1.095.087 EUR predvsem zaradi nakupa opreme za prenovo komunikacijskega omrežja, IP telefonije in kontrole dostopa (661.941 EUR), računalnikov, prenosnih računalnikov in mobilnih telefonov (287.306 EUR), druge računalniške opreme (33.362 EUR), pohištva (46.727 EUR), osebnega avtomobila (14.719 EUR), klimatskih naprav in naprav za ogrevanje (5.512 EUR) in drobnega inventarja (37.233 EUR). Povečanje popravka vrednosti opreme predstavljata predvsem 100-odstotni odpis v letu 2019 nabavljenega drobnega inventarja (37.233 EUR) ter odpis vrednosti opreme po inventuri za leto 2019 (484 EUR). Zmanjšanje nabavne vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev za 283.701 EUR ter temu ustreznega popravka vrednosti je predvsem posledica izločitve in odpisov izrabljene opreme ter drobnega inventarja po inventuri za leto 2018 na podlagi sklepa sveta zavoda z dne 19. 2. 2019.

Zavod je v letu 2019 obračunal in evidentiral **amortizacijo** v znesku 3.298.917 EUR. Pri obračunu je upošteval amortizacijske stopnje, določene v Prilogi I Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev.

¹⁸ Za projekt My Work, My Pension (povezava s točko 2.2.8).

2.2.2 Dolgoročne finančne naložbe

Tabela 3 Dolgoročne finančne naložbe

Dolgoročne finančne naložbe	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Naložbe v delnice v državi	260.959.713	237.449.829	110
Druge dolgoročne kapitalske naložbe v državi	103.515.058	103.184.936	100
Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije	760.098	760.098	100
Skupaj	365.234.869	341.394.863	107

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

2.2.2.1 Naložbe v delnice v državi

Naložbe v delnice v državi se nanašajo na delnice Zavarovalnice Triglav v znesku 260.959.713 EUR, ki so bile pridobljene v letu 2008 na podlagi Zakona o lastninskem preoblikovanju deleža zavarovalnic, do katerega so upravičene fizične osebe¹⁹. V letu 2019 se je tržna vrednost 7.836.628 delnic Zavarovalnice Triglav v lasti zavoda glede na presečni dan preteklega leta povečala za 10 % oziroma za 23.509.884 EUR.

2.2.2.2 Druge dolgoročne kapitalske naložbe v državi

Zavod je konec leta 2019 med drugimi dolgoročnimi kapitalskimi naložbami v državi izkazal dolgoročno naložbo v Nepremičninski sklad PIZ, d.o.o. (v nadaljevanju: nepremičninski sklad) v znesku 103.512.905 EUR, v Zavod Vzajemnost v znesku 2.128 EUR ter v PSK d.o.o. Krško v znesku 25 EUR.

Zavod je na podlagi četrtega odstavka 378. člena ZPIZ-2 edini ustanovitelj in družbenik nepremičninskega sklada, ki skrbi za upravljanje nepremičnin in zagotavljanje namenskih najemnih stanovanj in oskrbovanih stanovanj za upokoјence in druge starejše osebe. Zavod je v letu 2019 vrednost naložbe uskladil s spremembami vrednosti kapitala nepremičninskega sklada.

2.2.2.3 Namensko premoženje, preneseno javnim skladom

Namensko premoženje, preneseno javnim skladom, predstavlja namensko premoženje Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije²⁰ v znesku 760.098 EUR. Zavod je omenjeni znesek v letu 2004 kot soustanovitelj vložil v Sklad Republike Slovenije

¹⁹ Uradni list RS, št. 56/08 in 38/10 – ZUKN.

²⁰ Sklad je do 24. 12. 2016 deloval kot Javni jamstveni, preživninski in invalidski sklad Republike Slovenije, po pripojitvi Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije pa nastopa pod tem imenom (Spremembe in dopolnitve Ustanovitvenega akta Javnega jamstvenega, preživninskega in invalidskega sklada Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 84/16 in 12/17 – popr.).

za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov²¹ na podlagi Akta o ustanovitvi Sklada Republike Slovenije za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov²². Vrednost namenskega premoženja od takrat ostaja nespremenjena.

2.2.3 Dolgoročno dana posojila in depoziti

Zavod med **dolgoročno danimi posojili** ob koncu leta 2019 izkazuje sporno terjatev v znesku 4.589 EUR za v preteklosti dano stanovanjsko posojilo nekdanjemu zaposlenemu, ki je v osebnem stečaju.

2.2.4 Dolgoročne terjatve iz poslovanja

Tabela 4 Dolgoročne terjatve iz poslovanja

Dolgoročne terjatve iz poslovanja	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Dolgoročne terjatve iz poslovanja	134.666	73.175	184
Kratkoročni del dolgoročnih terjatev	(12.133)	(5.094)	238
Skupaj	122.533	68.081	180

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Med **dolgoročnimi terjatvami iz poslovanja** zavod izkazuje terjatve za stanovanjski prispevek za rezervni sklad po Stanovanjskem zakonu²³ v znesku 67.755 EUR in terjatve do 7 fizičnih oseb v skupnem znesku 66.911 EUR. Najvišji znesek terjatve do fizične osebe v znesku 55.486 EUR izhaja iz kaznivega dejanja goljufije, glede katerega je bil na podlagi pravnomočne sodbe Okrožnega sodišča v Slovenj Gradcu²⁴ v letu 2019 med zavodom, dolžnikom in prevzemnikom dolga sklenjen dogovor o povrnitvi škode²⁵. Ostale terjatve do fizičnih oseb izhajajo predvsem iz neuspešne poklicne rehabilitacije zavarovancev. Del dolgoročnih terjatev do fizičnih oseb v znesku 12.133 EUR, ki je zapadel v plačilo v letu 2020, je bil v bilanci stanja izkazan med drugimi kratkoročnimi terjatvami.

²¹ Februarja 2013 je bil pripojen Javnemu jamstvenemu in preživninskemu skladu Republike Slovenije, ki se je preimenoval v Javni jamstveni, preživninski in invalidski sklad Republike Slovenije (Ustanovitveni akt Javnega jamstvenega, preživninskega in invalidskega sklada Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 23/13).

²² Uradni list RS, št. 92/04, 117/04. V letu 2009 sta bila organizacija in delovanje sklada novelirana z novim Aktom o ustanovitvi Sklada Republike Slovenije za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov (Uradni list RS, št. 30/09).

²³ Uradni list RS, št. 69/03, 18/04 – ZVKSES, 47/06 – ZEN, 45/08 – ZVEtL, 57/08, 62/10 – ZUPJS, 56/11 – odl. US, 87/11, 40/12 – ZUJF, 14/17 – odl. US, 27/17 in 59/19.

²⁴ Opr. št. V K 37721/2018 z dne 22. 5. 2019.

²⁵ Št. 44-11/19-02840 z dne 17. 10. 2019.

2.2.5 Denarna sredstva

Zavod je med **denarnimi sredstvi** na dan 31. 12. 2019 izkazoval denarna sredstva na podračunu v sistemu enotnega zakladniškega računa države v znesku 1.700.000 EUR in denarna sredstva v blagajni v znesku 220 EUR.

2.2.6 Kratkoročne terjatve

Tabela 5 Kratkoročne terjatve

Kratkoročne terjatve	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne terjatve do kupcev	199.748	24.540	814
Kratkoročno dani predujmi in varščine	1.549	2.409	64
Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	22.265	34.706	64
Druge kratkoročne terjatve	589.949.489	541.222.925	109
Skupaj	590.173.051	541.284.580	109

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

2.2.6.1 Kratkoročne terjatve do kupcev

Zavod je med **kratkoročnimi terjatvami do kupcev** na dan 31. 12. 2019 izkazal terjatve do kupcev v državi v znesku 22.657 EUR in do kupcev v tujini v znesku 177.091 EUR. Od izkazanih kratkoročnih terjatev do kupcev se je 4.402 EUR nanašalo na zapadle, 185.118 EUR na nezapadle in 10.228 EUR na sporne terjatve.

Kratkoročne terjatve do kupcev v državi predstavljajo predvsem zaračunane najemnine za poslovne prostore, stanovanja in počitniške zmogljivosti zavoda ter terjatve do zavarovalnic za kritje stroškov odtegotovanja zavarovalnih premij za dopolnilno zdravstveno zavarovanje in življenjsko zavarovanje udeležencev pokojnin. Vključujejo tudi sporno terjatev v znesku 10.228 EUR do najemnika poslovnih prostorov, ki najemnine ni poravnal v roku zapadlosti in se izterjuje.

Med **kratkoročnimi terjatvami do kupcev v tujini** so izkazane terjatve do Izvajalske agencije za inovacije in omrežja²⁶ za preostanek plačila v letu 2019 zaključenega projekta EESSI v znesku 172.712 EUR, terjatve za povračilo stroškov izdelave izvedenskih mnenj tujim nosilcem zavarovanja v znesku 567 EUR ter terjatve, ki se nanašajo na zakupnino za počitniške zmogljivosti v znesku 3.812 EUR.

²⁶ INEA – Innovation and Networks Executive Agency je izvajalska agencija za inovacije in omrežja Evropske komisije, ki upravlja programe Evropske unije za infrastrukturo in raziskave na področju prometa, energetike in telekomunikacij.

2.2.6.2 Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Tabela 6 Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne terjatve do neposrednih uporabnikov proračuna države	17.757	30.163	59
Kratkoročne terjatve do posrednih uporabnikov proračuna države	4.300	4.300	100
Kratkoročne terjatve do ZZSZ ¹⁾	208	243	86
Skupaj	22.265	34.706	64

Opomba: ¹⁾ ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE (v nadaljevanju: ZZSZ).

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta so vse terjatve, ki se nanašajo na razmerja med neposrednimi in posrednimi uporabniki proračuna in so na dan 31. 12. 2019 znašale 22.265 EUR. Glede na leto poprej so se zmanjšale za 12.441 EUR oziroma za 36 %. Glavnino terjatev do **neposrednih uporabnikov** proračuna države predstavljajo terjatve do Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ), in sicer za povračila stroškov za storitve invalidskih komisij ter povračila izplačanih nadomestil in dodatkov za pomoč in postrežbo.

Kratkoročne terjatve do posrednih uporabnikov proračuna so se v celoti nanašale na terjatev do Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano za najemnino poslovnih prostorov v Celju.

2.2.6.3 Druge kratkoročne terjatve

Tabela 7 Druge kratkoročne terjatve

Druge kratkoročne terjatve	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij	86.154	56.897	151
Ostale kratkoročne terjatve – terjatve za preplačila	4.155.145	4.629.414	90
Terjatve do zavezancev za davčne prihodke	585.696.057	536.531.520	109
Kratkoročni del dolgoročnih terjatev	12.133	5.094	238
Skupaj	589.949.489	541.222.925	109

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Druge kratkoročne terjatve so se glede na leto poprej zvišale za 48.726.564 EUR oziroma za 9 % predvsem zaradi višjih terjatev iz prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje²⁷.

2.2.6.3.1 Kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij

Zavod je na dan 31. 12. 2019 med **kratkoročnimi terjatvami do državnih in drugih institucij** izkazal predvsem terjatve do ZZZS za nadomestila plač za boleznine nad 30 dni v znesku 74.975 EUR ter terjatve za nadomestila plač za skrajšani delovni čas zaradi invalidnosti v znesku 10.907 EUR.

2.2.6.3.2 Ostale kratkoročne terjatve

Tabela 8 Ostale kratkoročne terjatve

Ostale kratkoročne terjatve	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
<i>Terjatve za preveč izplačane pokojnine umrlim upokojemcem</i>	70.085	80.780	87
<i>Terjatve do bank za vračilo pokojninskih dajatev</i>	661.354	951.297	70
Skupaj terjatve za preplačila umrlim upokojemcem	731.439	1.032.077	71
Terjatve za neporavnane pobote	167.339	190.141	88
Terjatve v regresnih zadevah	127.607	128.361	99
<i>Terjatve za preplačila pred letom 2000</i>	14.383	16.544	87
<i>Terjatve za obresti od preplačil pred letom 2000</i>	8.508	8.992	95
Skupaj terjatve za preplačila pred letom 2000	22.891	25.536	90
<i>Terjatve za preplačila na podlagi odločb</i>	898.600	874.478	103
<i>Terjatve za obresti od preplačil na podlagi odločb</i>	183.632	229.320	80
<i>Sporne terjatve za preplačila na podlagi odločb</i>	1.656.170	1.933.001	86
Skupaj terjatve za preplačila na podlagi odločb	2.738.402	3.036.799	90
Terjatve v insolventnih postopkih	141.436	0	/
Terjatve do SLOVENSKIH ŽELEZNIC, d.o.o.	6.218	5.717	109
Druge terjatve	219.813	210.783	104
Skupaj	4.155.145	4.629.414	90

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

²⁷ Nezapadli prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje so obračunani prispevki za december 2019, ki so bili praviloma plačani v januarju 2020.

Zavod med **ostalimi kratkoročnimi terjatvami** izkazuje terjatve za različna preplačila, pri čemer je na dan 31. 12. 2019 izkazoval predvsem terjatve za preplačila na podlagi odločb ter terjatve za preveč izplačane pokojnine umrlim upokojencem, ki so skupaj predstavljale 84 % vseh ostalih kratkoročnih terjatev.

Terjatve za preveč izplačane pokojnine umrlim upokojencem (priglasitev v zapuščino) so bile na dan 31. 12. 2019 izkazane v znesku 70.085 EUR. V primerjavi z letom poprej so se terjatve zmanjšale za 13 %. Gre za terjatve, nastale do 1. 1. 2013, ko je veljal še Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju²⁸ (v nadaljevanju: ZPIZ-1), ki ni predvidel, da bi lahko zavod najprej zahteval povrnitev teh preplačil neposredno od banke, kot to sedaj ureja 195. člen ZPIZ-2. Te terjatve se zmanjšujejo, na novo take terjatve ne nastajajo. K zmanjšanju teh terjatev sta prispevala poplačilo terjatev in odpis neizterljivih terjatev. Konec leta 2019 je bila večina terjatev (28 od skupaj 41) za preveč izplačane pokojnine umrlim upokojencem nižja od 1.000 EUR, 3 so bile višje od 10.000 EUR. Zavod je po sklepu sveta zavoda z dne 18. 2. 2020 odpisal neizterljive terjatve v znesku 2.745 EUR. Najpogostejši razlogi za neizterljivost in posledično za odpise terjatev so, da dolжник nima premoženja oziroma po zapustniku ni ostalo premoženje, ki bi lahko bilo predmet izvršbe.

Terjatve do bank za vračilo pokojninskih dajatev (za neupravičeno nakazane pokojnine bankam, pri katerih so umrli užívalci imeli transakcijski račun) so bile na dan 31. 12. 2019 za 30 % nižje kot leto poprej. Zavod je v letu 2019 obravnaval 1.617 zahtevkov do bank za vračilo pokojninskih dajatev, od tega 1.553 po ZPIZ-2 in 64 zahtevkov po ZPIZ-1. Med terjatvami se 56.588 EUR nanaša na terjatve, nastale po ZPIZ-1, večina (604.766 EUR oziroma 91 %) pa na terjatve, nastale po ZPIZ-2. Užívalec je v skladu z ZPIZ-2 upravičen do pokojnine le do dneva smrti, po ZPIZ-1 pa je bil upravičen do konca meseca, v katerem je umrl. Večina posameznih terjatev za preveč izplačane pokojnine bankam je bila nižja od 1.000 EUR, najnižja je znašala 0,01 EUR, najvišja 9.997 EUR. Po sklepu sveta zavoda z dne 18. 2. 2020 je odpis neizterljivih terjatev do bank znašal 65.390 EUR, od tega so 8.893 EUR predstavljale terjatve, nastale po ZPIZ-1, ter 56.497 EUR terjatve, nastale po ZPIZ-2.

Terjatve za neporavnane pobote se nanašajo na preplačila, ki jih zavod poplača z mesečnimi odtegljaji od dolžnikove pokojnine ali drugega prejemka, ki mu ga nakazuje zavod. Konec leta 2019 je zavod izkazal 167.339 EUR teh terjatev oziroma 12 % manj kot leto poprej. Število dolžnikov se je s 125 zvišalo na 137 (od tega jih je 49 nastalo pred letom 2019). Najvišja terjatev je znašala 14.670 EUR, najnižja 6 EUR. Odpisov v tem letu ni bilo.

Zavod je na dan 31. 12. 2019 izkazal **terjatve v regresnih zadevah** v znesku 127.607 EUR oziroma za 1 % manj kot leto poprej. Večina terjatev je bila nižja od 10.000 EUR, 5 terjatev je ta znesek preseglo (v skupnem znesku 78.372 EUR). Najnižja terjatev je znašala 100 EUR, najvišja 20.552 EUR.

Terjatve za preplačila pred letom 2000 za še živeče upokojence so na dan 31. 12. 2019 skupaj z obrestmi za 8 zadev znašale 22.891 EUR. Najnižja terjatev brez obresti je znašala 126 EUR, najvišja 7.916 EUR. Število terjatev se je zmanjšalo zaradi poplačila, nekaj jih je bilo odpisanih zaradi odpustov obveznosti v okviru postopkov osebnega stečaja, nove terjatve ne nastajajo več.

²⁸ Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 10/08 – ZVarDod, 98/09 – ZIUZGK, 38/10 – ZUKN, 61/10 – ZSVarPre, 79/10 – ZPKDPIZ, 94/10 – ZIU, 94/11 – odl. US, 105/11 – odl. US, 110/11 – ZDIU12, 40/12 – ZUJF, 96/12 – ZPIZ-2 in 9/17 – odl. US.

Terjatve za preplačila na podlagi odločb v skupnem znesku 2.738.402 EUR so se glede na leto poprej povečale za 3 % in so predstavljale 898.600 EUR glavnice, 183.632 EUR obresti in 1.656.170 EUR spornih terjatev za preplačila na podlagi odločb. Zavod za prejemke, za katere naknadno ugotovi, da so bili izplačani neupravičeno, posamezniku z odločbo naloži vračilo preveč izplačanega zneska in določi rok vračila. Večina od 890 terjatev je znašala manj kot 1.000 EUR, 11 terjatev v skupnem znesku 221.111 EUR je bilo višjih od 10.000 EUR, najvišja je znašala 38.331 EUR. Nanašale so se predvsem na preveč izplačano starostno pokojnino, vdovsko pokojnino, družinsko pokojnino, vojaško pokojnino, preplačilo invalidskega nadomestila za čas čakanja na drugo delo, preplačilo nadomestila plače zaradi dela s skrajšanim delovnim časom in na preplačilo letnega dodatka. Zavod je terjatve za preplačila, ki niso bila vrnjena v določenem roku, posredoval FURS v izvršbo in jih izkazal kot sporne v znesku 1.656.170 EUR (1.053 zadev). Najvišja med njimi je znašala 65.441 EUR in se nanaša na neupravičeno izplačilo družinske pokojnine.

Terjatve v insolventnih postopkih v znesku 141.436 EUR se nanašajo na terjatve za preplačila pokojninskih in invalidskih prejemkov, za katere je bil začet postopek zaradi insolventnosti. V letu 2018 je zavod tovrstne terjatve izkazoval med terjatvami za preplačila na podlagi odločb, v letu 2019 pa jih je izkazal na ločenem kontu.

Zavod med **ostalimi drugimi terjatvami** izkazuje predvsem terjatve do SLOVENSKEGA ŽELEZNIC, d.o.o. (6.218 EUR) ter terjatve za povračilo stroškov neuspešno opravljene poklicne rehabilitacije in drugih neupravičenih prejemkov v znesku 40.779 EUR. Zajemajo tudi sporne terjatve v skupnem znesku 177.660 EUR, ki se nanašajo na sodne izterjave za povračilo stroškov poklicne rehabilitacije, izplačanih štipendij, ter druge sporne terjatve iz naslova prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

2.2.6.3.3 Terjatve do zavezancev za davčne prihodke

Terjatve do zavezancev za davčne prihodke predstavljajo terjatve za neplačane prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki so po podatkih FURS na dan 31. 12. 2019 znašale 585.696.057 EUR oziroma 9 % več kot leto poprej. Zavod je poleg zapadlih neplačanih prispevkov v znesku 204.964.993 EUR (35 % neplačanih prispevkov) izkazal tudi nezapadle neplačane prispevke v znesku 380.731.064 EUR (65 % neplačanih prispevkov), ki se nanašajo na terjatve za obračunane prispevke za december 2019, katerih plačilo je zapadlo v januarju 2020. V primerjavi z letom poprej so se zapadli prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zmanjšali za 19.978.809 EUR oziroma za 9 %, nezapadli neplačani prispevki pa povečali za 69.143.346 EUR oziroma za 22 %.

V reviziji zbirne bilance stanja proračuna Republike Slovenije na dan 31. 12. 2019²⁹ smo v okviru preveritve podatkov FURS ugotovili, da so terjatve do zavezancev za prispevke, ki pripadajo zavodu, prenizko izkazane za 31.787.434 EUR, ker so terjatve, ki se nanašajo na leto 2019, izkazane v letu 2020.

Iz letnega poročila zavoda za leto 2019 izhaja, da je FURS v tem letu izdala za 136.125.080 EUR sklepov o davčni izvršbi, izterjala pa 48.479.576 EUR. Zaradi neizterljivosti je FURS v letu 2019

²⁹ Revizijsko poročilo *Zbirna bilanca stanja proračuna Republike Slovenije na dan 31. 12. 2019*, št. 320-9/2019/60 z dne 23. 9. 2020, [URL: <http://www.rs-rs.si/revizije-in-revidiranje/arhiv-revizij/revizija/zbirna-bilanca-stanja-drzavnega-proracuna-republike-slovenije-na-dan-31-12-2019-2738/>], 19. 11. 2020.

odpisala skupaj 32.748.637 EUR prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, od tega 11.023 fizičnim osebam v znesku 12.679.764 EUR in 2.248 pravnim osebam v znesku 20.068.873 EUR³⁰.

Tabela 9 Neplačani prispevki iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja na dan 31. 12. 2019

	Fizične osebe 31. 12. 2019 v EUR	Pravne osebe 31. 12. 2019 v EUR	Skupaj 31. 12. 2019 v EUR
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)+(3)
Aktivni dolg	78.897.014	28.071.039	106.968.053
Pogojno izterljivi dolg	46.582.448	51.414.492	97.996.940
<i>Zapadle terjatve</i>	<i>125.479.462</i>	<i>79.485.531</i>	<i>204.964.993</i>
<i>Nezapadle terjatve</i>			<i>380.731.064</i>
Skupaj			585.696.057

Vir: podatki FURS.

Kljub temu da zneska terjatev za neplačane prispevke, vodenih pri FURS in evidentiranih v poslovnih knjigah zavoda, v reviziji nismo potrjevali, opozarjamo, da so terjatve za neplačane prispevke precejšene za tisti del nerazporejenih plačil prispevkov (od 4.386.094 EUR), s katerimi niso bile zaprte že evidentirane terjatve do davčnih zavezancev, ker terjatve še niso zapadle v plačilo oziroma je bil pri plačilu naveden napačen sklic (povezava s točko 2.2.14.1).

2.2.6.3.4 Kratkoročni del dolgoročnih terjatev

Zavod je na dan 31. 12. 2019 med drugimi kratkoročnimi terjatvami izkazal del dolgoročnih terjatev iz poslovanja v znesku 12.133 EUR, ki so zapadle v plačilo v letu 2020.

³⁰ Obravnavo pogojno izterljivih terjatev iz naslova prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in odpis teh terjatev zaradi neizterljivosti določa Zakon o davčnem postopku (v nadaljevanju: ZDavP-2; Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19 in 66/19).

2.2.7 Neplačani odhodki

Tabela 10 Neplačani odhodki

Neplačani odhodki	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Neplačani tekoči odhodki	3.454.027	3.347.217	103
Neplačani tekoči transferi	9.770.216	9.344.637	105
Neplačani investicijski odhodki	276.078	331.763	83
Skupaj	13.500.321	13.023.617	104

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Med neplačanimi odhodki na dan 31. 12. 2019 so bile izkazane:

- kratkoročne obveznosti do zaposlenih za december 2019 (1.750.041 EUR),
- kratkoročne obveznosti do dobaviteljev (1.458.917 EUR),
- kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta³¹ (120.388 EUR),
- druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja³² (10.118.077 EUR) in
- dolgoročne obveznosti iz poslovanja³³ (52.898 EUR).

2.2.8 Aktivne časovne razmejitve

Zavod je med **aktivnimi časovnimi razmejitvami** izkazoval predvsem vnaprej vračunane prihodke zaradi podaljšanja proračunskega leta (77.003 EUR) ter prejeti predujem iz proračuna Evropske unije³⁴ za izvedbo 2-letnega projekta My Work, My Pension s predvidenim zaključkom do konca leta 2020 (63.907 EUR).

³¹ Znesek je za 273.711 EUR nižji od izkazanega zneska kratkoročnih obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta. Razliko predstavlja obveznost do državnega proračuna za vračilo preveč nakazanih sredstev v znesku 228.445 EUR. Poleg tega se med neplačane odhodke ne vključujejo (ker niso odhodki pri plačilu) kratkoročne obveznosti za nadomestila plač za skrajšani delovni čas in bolezni nad 30 dni, ki jih povrne ZZS v znesku 44.959 EUR, druge kratkoročne terjatve v znesku 177 EUR in razlika za skrajšan delovni čas v znesku 130 EUR.

³² Znesek je za 3.893 EUR nižji od izkazanega zneska drugih kratkoročnih obveznosti iz poslovanja, za obveznosti za DDV v znesku 1.054 EUR, za obveznosti za turistično takso v znesku 120 EUR, za druge obveznosti iz poslovanja v znesku 456 EUR, za samoobdavčitev v storno znesku 901 EUR, za obveznosti iz naslova prenosa pokojninskih pravic 2.441 EUR ter za nepravilna vplačila 723 EUR.

³³ Predstavlja obveznosti za kupnino nepremičnine v Novem mestu v znesku 50.000 EUR in za nakup programske opreme v znesku 2.898 EUR.

³⁴ Generalni direktorat Evropske komisije, ki je pristojen za politiko Evropske unije na področju pravosodja, pravic potrošnikov in enakosti spolov (angl.: *European Commission's Directorate-General for Justice and Consumers*).

2.2.9 Zaloge

Na dan 31. 12. 2019 je zavod med **zalogami** v skupnem znesku 20.644 EUR izkazal zaloge potrošnega materiala za tiskalnike (13.594 EUR oziroma 66 % vseh zalog) ter zaloge obrazcev in pisarniškega materiala za delo služb zavoda (7.050 EUR oziroma 34 % vseh zalog).

2.2.10 Kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Tabela 11 Kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Kratkoročne obveznosti iz poslovanja	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine	65.480	180.346	36
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	1.750.041	1.637.142	107
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	1.461.815	1.496.884	98
Druge kratkoročne obveznosti	10.121.970	9.686.098	104
Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	394.099	462.549	85
Skupaj	13.793.405	13.463.019	102

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

2.2.10.1 Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine

Kratkoročne obveznostmi za prejete predujme in varščine se nanašajo na prejete predujme za kritje stroškov izdelave izvedenskih mnenj za oceno trajne nezmožnosti za delo zaradi uveljavljanja varstvenega dodatka na podlagi 54. člena Zakona o socialno varstvenih prejemkih³⁵ (1.573 EUR) ter dolgoročno obveznost za prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije za izvedbo projekta My Work, My Pension s predvidenim zaključkom v letu 2020, ki je zapadla v plačilo v letu 2020 (63.907 EUR).

2.2.10.2 Kratkoročne obveznosti do zaposlenih

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih v skupnem znesku 1.750.041 EUR so se nanašale na čiste plače in nadomestila plač, prispevke in davke iz plač, druge prejemke zaposlenih ter druge obveznosti (prevoz, prehrana, odpravnine, jubilejne nagrade) do zaposlenih za december 2019, ki jih je zavod izplačal v januarju 2020. V primerjavi z letom poprej je stanje višje za 112.899 EUR oziroma za 7 %.

³⁵ Uradni list RS, št. 61/10, 40/11, 14/13, 99/13, 90/15, 88/16, 31/18 in 73/18.

2.2.10.3 Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev

Tabela 12 Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Obveznosti do dobaviteljev v državi	1.448.335	1.479.468	98
Obveznosti do dobaviteljev v tujini	10.582	14.518	73
Kratkoročni del dolgoročne obveznosti	2.898	2.898	100
Skupaj	1.461.815	1.496.884	98

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v bilanci stanja na dan 31. 12. 2019 so se nanašale na kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi (1.451.233 EUR) in v tujini (10.582 EUR) ter del dolgoročnih obveznosti za nakup programske opreme, ki je zapadel v plačilo v letu 2020 (2.898 EUR).

Zavod je na dan 31. 12. 2019 največje kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi izkazal za:

- storitve opravljenih izplačil pokojnin in drugih dajatev v znesku 391.285 EUR (POŠTA SLOVENIJE d.o.o.),
- izplačila avtorskih honorarjev članom invalidskih komisij za izvedenska mnenja v znesku 192.007 EUR (AAS d.o.o., Ljubljana),
- nakup programske opreme in strojne opreme za evidenco delovnega časa in kontrolo dostopa v znesku 91.066 EUR (ČETRITA POT, d.o.o., Kranj),
- storitve vzdrževanja obstoječih aplikacijskih modulov v znesku 81.408 EUR (GAMADATA d.o.o.),
- storitve nakazovanja pokojnin in drugih dajatev v znesku 47.980 EUR (NOVA KBM d.d.),
- nakup in vzdrževanje programske opreme v znesku 42.461 EUR (S&T Slovenija d.d.),
- članstvo v programu Gartner v znesku 42.395 EUR (REA IT d.o.o.)
- storitve vzdrževanja programske opreme v znesku 40.577 EUR (TERMIN INFORMATIKA d.o.o.).

2.2.10.4 Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Tabela 13 Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne obveznosti za dajatve	366.947	441.541	83
Obveznosti za DDV	1.054	4.561	23
Ostale kratkoročne obveznosti iz poslovanja	9.517.619	9.076.956	105
Obveznosti na podlagi odtegljajev od prejemkov zaposlenih	45.977	47.064	98
Obveznosti do zavezancev za plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za katere vodi evidenco FURS	190.373	115.976	164
Skupaj	10.121.970	9.686.098	104

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Med **drugimi kratkoročnimi obveznostmi iz poslovanja** so na dan 31. 12. 2019 največji delež predstavljale ostale kratkoročne obveznosti iz poslovanja (94 %), kratkoročne obveznosti za dajatve (4 %) ter obveznosti do zavezancev za plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za katere vodi evidenco FURS (2 %).

Zavod je med **kratkoročnimi obveznostmi za dajatve** izkazal predvsem obveznosti za plačilo prispevkov v breme delodajalca (266.103 EUR), davka od osebnih prejemkov od invalidskih dajatev (69.592 EUR) ter premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja (29.284 EUR).

Ostale kratkoročne obveznosti iz poslovanja so se v letu 2019 povečale za 5 % in so se nanašale predvsem na obveznosti:

- do zavarovalnic za prostovoljno zdravstveno zavarovanje užívalcev pokojnin za december 2019 (8.622.688 EUR³⁶), ki so bile poravnane v začetku januarja 2020,
- do užívalcev za izplačilo neto pokojninskih in invalidskih dajatev (390.428 EUR), ki so bile poravnane v januarja 2020 in
- za pridržane pokojninske in invalidske prejemke na podlagi sodnih sklepov, ki še niso bili pravnomočni (492.734 EUR).

Obveznosti na podlagi odtegljajev od prejemkov zaposlenih so se nanašale predvsem na odtegljaje za kredite zaposlenih v znesku 40.248 EUR.

Obveznosti do zavezancev za vračila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za katere vodi evidenco FURS, ki predstavljajo obveznosti za vračilo prispevkov delodajalca ob prvi zaposlitvi po 157. členu ZPIZ-2, so znašale 190.373 EUR.

³⁶ Od tega do družb VZAJEMNA d.v.z. 5.628.889 EUR, TRIGLAV ZZ, d.d. 2.172.141 EUR in ADRIATIC SLOVENICA d.d. (izbrisana 3. 1. 2020) 821.658 EUR.

2.2.10.5 Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Tabela 14 Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne obveznosti do neposrednih uporabnikov proračuna države	317.928	330.082	96
Kratkoročne obveznosti do neposrednih uporabnikov proračuna občine	74	180	41
Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna države	15.053	77.797	19
Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna občine	666	1.505	44
Kratkoročne obveznosti do ZZZS	60.378	52.985	114
Skupaj	394.099	462.549	85

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Kratkoročne obveznosti do neposrednih uporabnikov proračuna države so se nanašale predvsem na obveznosti do Ministrstva za finance za vračilo preveč plačane dodatne obveznosti za leto 2019 (228.444 EUR), do Uprave Republike Slovenije za javna plačila za obračun provizije BANKE SLOVENIJE (73.587 EUR) ter Ministrstva za javno upravo za uporabo spletnega digitalnega potrdila (15.373 EUR).

Med **kratkoročnimi obveznostmi do posrednih uporabnikov proračuna države** so bile izkazane predvsem obveznosti za šolnino v zvezi s poklicno rehabilitacijo, od tega največji obveznosti do CENTRA ZA DOPISNO IZOBRAŽEVANJE UNIVERZUM (7.468 EUR) ter do ŠC PTUJ, PE VIŠJA STROKOVA ŠOLA (1.650 EUR).

Kratkoročne obveznosti do ZZZS so se nanašale na obveznost za vodenje matične evidence zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja za december 2019.

2.2.11 Neplačani prihodki

Tabela 15 Neplačani prihodki

Neplačani prihodki	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Neplačani davčni prihodki	585.696.057	536.531.520	109
Neplačani nedavčni prihodki	614.436	485.536	127
Neplačani prejemki	3.745.483	4.183.594	90
Skupaj	590.055.976	541.200.650	109

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Neplačani prihodki so se v primerjavi z letom poprej povečali za 9 % oziroma za 48.855.326 EUR predvsem zaradi večjih (nezapadlih) terjatev do zavezancev za prispevke pokojninskega in invalidskega zavarovanja, za katere evidenco po posameznem zavezancu vodi FURS (povezava s točko 2.2.6.3.3).

Neplačane davčne prihodke predstavljajo vse neplačane terjatve za prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zavoda, od tega je bilo za 380.731.064 EUR nezapadlih in za 204.964.993 EUR zapadlih terjatev.

Neplačane nedavčne prihodke sestavljajo neplačane zamudne obresti od preplačil po odločbah (183.632 EUR), neplačani nedavčni prihodki od kupcev in iz državnega proračuna (429.546 EUR) ter neplačani prihodki od najemnin počitniških kapacitet (1.258 EUR).

Neplačane prejemke predstavljajo preplačila oziroma preveč izplačane pokojnine in druge dajatve upokojencem.

Tabela 16 Neplačani prejemki

Neplačani prejemki	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Drugi neplačani prejemki – preplačila	2.554.771	2.807.479	91
Preveč izplačane pokojnine umrlim upokojencem	70.085	80.780	87
Preveč izplačane pokojninske dajatve bankam	661.354	951.297	70
Preveč izplačane pokojninske in invalidske dajatve – poboti	167.339	190.141	88
Neplačane terjatve v regresnih zadevah	127.607	128.361	99
Preplačila pred letom 2000	22.891	25.536	90
Neplačane terjatve v insolventnih postopkih	141.436	0	/
Skupaj	3.745.483	4.183.594	90

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Kljub temu da zneskov terjatev za neplačane prispevke nismo potrjevali, pa opozarjamo, da so neplačani prihodki precenjeni za tisti del nerazporejenih plačil, kjer je bil pri plačilu naveden napačen sklic oziroma pri katerih terjatev še ni zapadla v plačilo (povezava s točko 2.2.14.1).

2.2.12 Pasivne časovne razmejitve

Zavod je na dan 31. 12. 2019 med **pasivnimi časovnimi razmejitvami** izkazal vnaprejšnja plačila za nakup materiala v znesku 20.644 EUR.

2.2.13 Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Lastni viri in dolgoročne obveznosti so se v primerjavi z letom poprej povečali za 6 %, na kar je vplivalo predvsem 6-odstotno povečanje splošnega sklada.

Tabela 17 Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Lastni viri in dolgoročne obveznosti	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Splošni sklad	394.785.497	371.102.236	106
Dolgoročne pasivne časovne razmejitev	134.666	73.175	184
Druge dolgoročne obveznosti	116.805	230.045	51
Kratkoročni del dolgoročnih obveznosti	(66.805)	(177.148)	38
Skupaj	394.970.163	371.228.308	106

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

2.2.13.1 Splošni sklad

Tabela 18 Splošni sklad

Splošni sklad	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Splošni sklad za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	27.941.023	28.099.259	99
Splošni sklad za finančne naložbe	364.479.360	340.638.418	107
Splošni sklad za namensko premoženje, preneseno javnim skladom	760.098	760.098	100
Splošni sklad za drugo	1.605.016	1.604.461	100
Skupaj	394.785.497	371.102.236	106

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Vrednost **splošnega sklada za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva** je enaka neodpisani vrednosti teh sredstev, ki je na dan 31. 12. 2019 znašala 27.941.023 EUR. V letu 2019 se je zmanjšala za 158.236 EUR, kar je enako zmanjšanju sedanje vrednosti osnovnih sredstev zavoda.

Splošni sklad za finančne naložbe je enak stanju dolgoročnih finančnih naložb v delnice Zavarovalnice Triglav (260.959.713 EUR), drugih dolgoročnih kapitalskih naložb (103.515.058 EUR) in dolgoročno danih posojil (4.589 EUR). Glede na preteklo leto se je povečal za 7 % predvsem zaradi višje tržne vrednosti delnic Zavarovalnice Triglav.

Vrednost **splošnega sklada za namensko premoženje, preneseno javnim skladom**, je enaka stanju dolgoročnih terjatev iz poslovanja in od leta 2004 ostaja nespremenjena.

Splošni sklad za drugo je bil 31. 12. 2019 v primerjavi z letom poprej večji za prejeta vračila danih posojil.

2.2.13.1.a Na podlagi prvega odstavka 5. člena Zakona o fiskalnem pravilu³⁷ se morajo presežki (v nadaljevanju: presežki po fiskalnem pravilu), ki jih posamezne institucionalne enote sektorja država, kamor sodi tudi zavod, ustvarijo v posameznem letu, zbirati na ločenem računu. V skladu z 2. točko 9.i člena ZJF zavod presežek po fiskalnem pravilu izračunava na dan 31. 12. po denarnem toku ter ga na podlagi osmega odstavka 64. člena Pravilnika o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava izkaže v okviru splošnega sklada za drugo. Na ločenem računu zbrani presežek po fiskalnem pravilu preteklega leta zavod skladno s prvim odstavkom 9.k člena ZJF vplača v državni proračun. Zavod ni ravnal v skladu z drugo točko 9.i člena v povezavi s prvim odstavkom 9.k člena ZJF, ker v letu 2019 ni ugotovil presežka po fiskalnem pravilu za preteklo leto (leto 2018) v znesku 3.972 EUR in ga ni vplačal v državni proračun.

Ukrep zavoda

Na podlagi poziva Ministrstva za finance³⁸ je zavod v letu 2020 izkazal presežek po fiskalnem pravilu za leto 2018 na podkontu 900950 in ga nakazal v državni proračun 12. 3. 2020.

2.2.13.2 Dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Zavod je med **dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami** izkazal dolgoročno neplačane prihodke, ki so na dan 31. 12. 2019 znašali 134.666 EUR in so bili enaki stanju dolgoročnih terjatev iz poslovanja.

2.2.13.3 Druge dolgoročne obveznosti

Druge dolgoročne obveznosti iz poslovanja so se nanašale na dolgoročno obveznost za prejeti predujem iz proračuna Evropske unije za projekt My Work, My Pension (63.907 EUR), zadržano kupnino (do izpolnitve pogodbenih obveznosti) za poslovni prostor v Novem mestu (50.000 EUR) ter dolgoročno obveznost za nakup programske opreme (2.898 EUR). Zavod je kratkoročni del dolgoročnih obveznosti, ki je zapadel v plačilo v letu 2020, v bilanci stanja na dan 31. 12. 2019 izkazal med kratkoročnimi obveznostmi za prejete predujme in varščine (63.907 EUR) in kratkoročnimi obveznostmi do dobaviteljev (2.898 EUR).

³⁷ Uradni list RS, št. 55/15 in 177/20 – popr.

³⁸ Ministrstvo za finance je pozvalo zavod k vplačilu presežka po fiskalnem pravilu za leto 2018 na podlagi ugotovitev računskega sodišča v reviziji predloga zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2019 (revizijsko poročilo *Predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2019*, št. 320-12/2019/99 z dne 26. 8. 2020, [URL: <https://www.rs-rs.si/revizije-in-revidiranje/arhiv-revizij/revizija/predlog-zakljucnega-racuna-proracuna-za-leto-2019-2752/>], 19. 11. 2020).

2.2.14 Izvenbilančna evidenca

Tabela 19 Aktivni in pasivni konti izvenbilančne evidence

Izvenbilančna evidenca	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Nerazporejena plačila dajatev, za katere vodi evidenco FURS	4.386.094	7.151.163	61
Bančne garancije za izvedbo obveznosti dobaviteljev	981.589	767.671	128
Odškodninske tožbe zoper zavod, tožbe uživalcev	237.110	543.157	44
Tožbe zavoda za povrnitev škode	854.151	628.634	136
Regresni zahtevki in vložene tožbe iz naslova regresnih zadev	1.173.419	2.100.455	56
Druge potencialne obveznosti iz pravnih zadev	457.262	541.841	84
Mednarodna izterjava prispevkov pokojninskega in invalidskega zavarovanja za FURS	1.402.590	0	/
Skupaj	9.492.215	11.732.921	81

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

2.2.14.1 Nerazporejena plačila dajatev, za katere evidenco vodi FURS

Zavod je na dan 31. 12. 2019 izkazal nerazporejena plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje po evidencah FURS v znesku 4.386.094 EUR (oziroma za 2.765.069 EUR manj kot leto poprej), ki jih je zavod že prejel na svoj podračun in jih vključil v prihodke. Ta nerazporejena plačila se nanašajo na plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za katere FURS v svoji evidenci še ni vzpostavila terjatev do davčnih zavezancev na podlagi ustrezne listine (na primer REK obrazec), ter na že evidentirane terjatve do davčnih zavezancev, ki zato ne sodijo v izvenbilančno evidenco zavoda, vendar jih FURS še ni zaprla s pripadajočimi plačili, ker terjatve še niso zapadle oziroma so davčni zavezanci v plačilnih nalogih navedli napačne sklice. Kljub temu, da zneskov nerazporejenih plačil dajatev nismo potrjevali, pa opozarjamo, da so bile potencialne obveznosti v izvenbilančni evidenci precenjene za največ 4.386.094 EUR.

2.2.14.2 Bančne garancije za izvedbo obveznosti dobaviteljev

Zavod je na dan 31. 12. 2019 izkazal za 981.589 EUR prejetih garancij za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti.

2.2.14.3 Tožbe zaposlenih in uživalcev pravic

Potencialne obveznosti zaradi tožb zaposlenih in uživalcev pravic so se nanašale na:

- obveznosti, ki bi lahko nastale zaradi odškodninskih tožb zoper zavod v znesku 197.585 EUR,
- obveznosti, ki bi lahko nastale zaradi tožb uživalcev pravic zoper izdane odločbe o preplačilu v znesku 39.525 EUR.

2.2.14.4 Tožbe zavoda za povrnitev škode

Zavod je na dan 31. 12. 2019 izkazal tožbi zavoda za povrnitev škode v zadevi toaletni papir³⁹ v skupnem znesku 854.150 EUR.

2.2.14.5 Druge potencialne obveznosti, terjatve iz pravnih zadev

Zavod je na dan 31. 12. 2019 med drugimi potencialnimi obveznostmi oziroma terjatvami iz pravnih zadev izkazal potencialne terjatve zavoda do tožečih strank v znesku 457.262 EUR. Nanašajo se na 2 manjši tožbi v skupnem znesku 4.106 EUR ter tožbo zavoda zoper nekdanjega zaposlenega (tudi v zadevi toaletni papir) v znesku 453.156 EUR.

2.2.14.6 Terjatve iz regresnih zahtevkov in vložene tožbe iz naslova regresnih zadev

Zavod je na dan 31. 12. 2019 izvenbilančno izkazal za 748.489 EUR vloženih tožb iz naslova regresnih zadev in 424.930 EUR regresnih zahtevkov. V primerjavi z letom poprej se je stanje vloženih tožb iz naslova regresnih zadev zmanjšalo za 49 %, medtem ko je bilo regresnih zahtevkov za 34 % manj.

2.2.14.6.a Stanje terjatev iz regresnih zahtevkov v izvenbilančni evidenci zavoda je bilo konec leta 2019 previsoko izkazano za 101.699 EUR.

- Na podlagi 191. člena ZPIZ-2 lahko zavod zahteva povrnitev povzročene škode, ki mu nastane z izplačevanjem pokojninskih in invalidskih dajatev, od delodajalca, če je zavarovančeva invalidnost, potreba po tuji pomoči in postrežbi ali smrt posledica neizvedenih ukrepov za varnost in zdravje pri delu ali drugih ukrepov, predpisanih ali odrejenih za varnost ljudi. Maja 2015 je zavod zavarovancu zaradi posledic poškodbe pri delu, ki jo je utrpel pri delodajalcu Litostroj Jeklo d.o.o. - v stečaju, priznal pravico do nadomestila za invalidnost. Julija 2018 je zavod delodajalcu posredoval regresni zahtevek za povračilo izplačanih nadomestil zavarovancu v znesku 1.593 EUR. Zavod je regresni zahtevek v enakem znesku posredoval tudi Zavarovalnici Triglav, pri kateri je imel delodajalec v času delovne nezgode zavarovano odgovornost. Zavod je oba regresna zahtevka izkazal na kontu izvenbilančne evidence Regresni zahtevki⁴⁰. Zavarovalnica Triglav je avgusta 2018 regresni zahtevek zavrnila z obrazložitvijo, da so regresni zahtevki zavoda v skladu z zavarovalno polico izključeni. Delodajalec regresnega zahtevka ni plačal, zato je zavod avgusta 2018 pri pristojnem sodišču vložil tožbo za povračilo izplačanih nadomestil zavarovancu v znesku 1.593 EUR. Na podlagi pravnomočne sodbe je zavod v letu 2019 preknjižil terjatev do delodajalca v znesku 1.593 EUR s konta izvenbilančne evidence na konto Ostale kratkoročne terjatve, ni pa izknjižil terjatve do Zavarovalnice Triglav,

³⁹ Tožbena zahtevka se nanašata na povrnitev škode, ki naj bi zavodu nastala v obdobju od leta 1999 do leta 2002, ko naj bi bili s strani Mavrice, d.d., Domžale izdani fiktivni računi, ki jih je zavod plačal, čeprav naj blaga (toaletnega papirja) ne bi prejel. V letu 2019 se je 1 tožbeni zahtevek, ki je bil konec leta 2018 izkazan v znesku 507.864 EUR, zmanjšal za 50.787 EUR na podlagi zavrnjene sodbe (Opr. št. VII Pg 113/2005 z dne 9. 3. 2017) in za 80.000 EUR, ki jih je zavod prejel od družbe HGtrade d.o.o na podlagi sodne poravnave (Opr. št. VII Pg 252/2018 z dne 4. 4. 2019). Tožbena zahtevka sta tako na dan 31. 12. 2019 znašala 377.077 EUR in 477.074 EUR.

⁴⁰ Konto 990 209.

zato je bilo stanje terjatev iz regresnih zahtevkov v izvenbilančni evidenci zavoda konec leta 2019 previsoko izkazano za 1.593 EUR.

- Zavod je na dan 31. 12. 2019 med potencialnimi terjatvami iz naslova regresnih zahtevkov izkazoval tudi terjatev do zavarovalnice ADRIATIC SLOVENICA d.d. za odškodninski zahtevek z dne 4. 4. 2018 v znesku 100.106 EUR. Januarja 2011 je oseba s tovornim vozilom, ki je bilo zavarovano pri zavarovalnici ADRIATIC SLOVENICA d.d., povzročila prometno nesrečo, v kateri je bil hudo telesno poškodovan zavarovanec zavoda, zato je zavod na podlagi 18. člena⁴¹ Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu⁴² (v nadaljevanju: ZOZP) in Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2B)⁴³ od zavarovalnice zahteval povrnitev zavarovancu izplačanih dajatev, stroškov, ki so nastali zavodu pri izplačevanju dajatev, in povrnitev izpada prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Zavarovalnica je 4. 7. 2018 odškodninski zahtevek zavoda zavrnila. V obrazložitvi zavrnitve je med drugim navedla, da zavarovalnica glede na datum škodnega dogodka (26. 1. 2011) in nastalo škodo ni pasivno legitimirana po ZPIZ-2, da škoda po 18. členu ZOZP ni pravilno izračunana in da je terjatev zavoda zastarana. Zavod se je na odločitev zavarovalnice dne 16. 7. 2018 (št. 421-28/17-02930) pritožil, zavarovalnica je pritožbo dne 17. 10. 2018 zavrnila. Zavod bi moral terjatev do zavarovalnice zaradi izčrpanih možnosti za poplačilo izknjižiti s konta izvenbilančne evidence, zato je bilo stanje terjatev iz regresnih zahtevkov v izvenbilančni evidenci zavoda konec leta 2019 previsoko izkazano za 100.106 EUR.

Pojasnilo zavoda

Zavod konkretne potencialne terjatve tudi v letu 2019 še ni izknjižil, ker tudi v letu 2019 s SLOVENSKIM ZAVAROVALNIM ZDRUŽENJEM, GIZ ni bil dosežen dogovor glede ureditve povračil škode na podlagi določil ZOZP in posledično ni bilo jasnega pravnega stališča glede povračil te škode, saj je določba 18. člena ZOZP tudi ustavno sporna in bo predmet presoje na Ustavnem sodišču Republike Slovenije. Ker tudi v letu 2020 še ni bil sklenjen dogovor z Ministrstvom za finance (pogajanja glede modela za izračun škode še vedno potekajo), je zavod v letu 2020 izvedel popravek evidentiranja v izvenbilančni evidenci.

Ukrep zavoda

Decembra 2020 je zavod izknjižil terjatvi iz izvenbilančne evidence.

⁴¹ Prvi odstavek tega člena določa, da so z zavarovanjem avtomobilske odgovornosti kriti tudi odškodninski zahtevki zavodov za zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje za stroške zdravljenja in druge nujne stroške, nastale v skladu s predpisi o zdravstvenem zavarovanju, ter za sorazmeren del prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kar se določi v kapitaliziranem znesku glede na preostalo delovno dobo in starost poškodovanca, ki sta potrebni za pridobitev pravice do starostne pokojnine, vendar šele po poplačilu odškodninskih zahtevkov ostalih oškodovancev in do višine zavarovalne vsote.

⁴² Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 33/16 – PZ-F in 41/17 – PZ-G.

⁴³ Uradni list RS, št. 102/15. V skladu s tem zakonom se drugi odstavek 193. člena spremeni tako, da se glasi: "(2) Odškodnina, ki jo ima zavod pravico zahtevati v primerih iz tretjega odstavka 119. člena, 190., 190.a, 191. in 192. člena tega zakona, obsega nastale stroške, celotne zneske pokojnin in vseh drugih dajatev, ki jih izplačuje zavod, ne glede na omejitve, določene v drugih zakonih, kot tudi škodo iz naslova izpadlih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje po zakonu, ki ureja obvezna zavarovanja v prometu."

2.2.14.7 Mednarodna izterjava prispevkov pokojninskega in invalidskega zavarovanja za FURS

Terjatve iz naslova mednarodne izterjave prispevkov, ki jih je zavod izkazal prvič na dan 31. 12. 2019 v znesku 1.402.590 EUR, se nanašajo na terjatve do fizičnih in pravnih oseb za neplačan prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Ko pristojni organ za izterjavo tovrstnega dolga izčrpa vse možnosti poplčila in izterjave v domači državi, se posluži mednarodnega postopka z namenom, da se dolg poplača s premoženjem, s katerim dolжник razpolaga v tujini. Postopek mednarodne izterjave prispevkov se vrši med 3 deležniki, in sicer zavodom, FURS in nosilcem socialne varnosti v tujini.

V Republiki Sloveniji je FURS pristojna za pripravo predlogov za uvedbo mednarodne izterjave prispevkov v druge države članice Evropske unije v skladu z Uredbo (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti⁴⁴ in Uredbo (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti⁴⁵ kot tudi nacionalno zakonodajo (ZDavP-2), ki določa izvršilne naslove in postopke izterjave v Republiki Sloveniji kot državi prosilki⁴⁶.

Zavod je pričel z aktivnostmi na področju mednarodne izterjave prispevkov za socialno varnost avgusta 2019. Dogovor s FURS, ki bo določal tudi protokol o informatizirani izmenjavi podatkov za namen vodenja postopkov mednarodne izterjave prispevkov in način izmenjave podatkov v elektronski obliki, je bil na dan 31. 12. 2019 še v pripravi.

⁴⁴ UL L št. 166 z dne 30. 4. 2004, str. 1.

⁴⁵ UL L št. 284 z dne 30. 10. 2009, str. 1.

⁴⁶ Zavod je kot nosilec socialne varnosti pristojen za pošiljanje predlogov za uvedbo mednarodne izterjave neplačanih obveznih prispevkov za socialno varnost za davčnega zavezanca v tujino. Predlog, ki ga izda FURS in pošlje zavodu (nosilec primera), zavod posreduje v izterjavo tujim nosilcem socialne varnosti (nasprotni udeleženec). Ko tuji nosilec socialne varnosti zadevo zaključi, je zavod dolžan o zaključku postopka obvestiti FURS. Če so plačila izvedena direktno na poslovni račun zavoda, jih mora zavod prenakazati na poslovni račun FURS.

2.3 Izkaz prihodkov in odhodkov

Tabela 20 Skrajšani izkaz prihodkov in odhodkov

Postavka	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)x100
PRIHODKI	5.510.479.417	5.295.175.086	104
Davčni prihodki	4.465.426.547	4.165.878.996	107
Nedavčni prihodki	27.566.032	27.033.803	102
Kapitalski prihodki	277.753	184.675	150
Transferni prihodki	1.017.059.432	1.102.036.614	92
Prejeta sredstva iz Evropske unije	149.653	40.998	365
ODHODKI	5.510.479.417	5.295.175.086	104
Tekoči odhodki	39.034.099	36.304.499	108
Tekoči transferi	5.468.015.479	5.257.791.195	104
Investicijski odhodki	3.429.839	1.079.392	318
Presežek prihodkov nad odhodki	0	0	/

Vir: izkaz prihodkov in odhodkov zavoda od 1. 1. do 31. 12. 2019.

2.3.1 Davčni prihodki

Tabela 21 Davčni prihodki

Davčni prihodki	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Prispevki zaposlenih	2.611.830.279	2.430.111.350	107
Prispevki delodajalcev	1.530.280.618	1.428.416.495	107
Prispevki samozaposlenih	220.801.871	210.092.307	105
Ostali prispevki za socialno varnost	102.513.779	97.258.844	105
Skupaj	4.465.426.547	4.165.878.996	107

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Davčni prihodki so v letu 2019 predstavljali 81 % celotnih prihodkov zavoda in so se glede na leto poprej povečali za 299.547.551 EUR oziroma za 7 % zaradi večjih prihodkov od prispevkov za socialno varnost, kar je predvsem posledica rasti zaposlenosti, povprečne plače in s tem posledično prispevne osnove. Sestavljajo jih vsi obvezni prispevki zaposlenih, delodajalcev in samozaposlenih za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vključno z zamudnimi obrestmi za posamezno vrsto prispevka, prispevki delojemalca od raznih nadomestil, prispevki za prostovoljno vključitev v

obvezno zavarovanje in prispevki iz osebnega dopolnilnega dela na podlagi 12. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno⁴⁷.

Zavod na kontu 7060 – Drugi davki evidentira nerazporejena in neidentificirana plačila prispevkov, ki nastanejo in se kot takšni evidentirajo, ker FURS ob prejemu plačila posameznih terjatev še nima evidentiranih ali pa zapira terjatve do davčnih zavezancev šele ob zapadlosti, tudi če je bilo plačilo že izvršeno, ali davčni zavezanci na vplačilnih nalogih navedejo napačne sklice oziroma ne navedejo davčnih števil. Zavod je v letu 2019 na podlagi dnevnih izpiskov Uprave Republike Slovenije za javna plačila o prometu in stanju na podračunu in poročil o razčlenitvi dajatev, vplačanih na prehodni davčni podračun zavoda, evidentiral prerazporeditve/preknjižbe prihodkov s konta 7060 na konte prispevkov, kamor ti prihodki dejansko sodijo. Konec leta 2019 je zavod pred ugotovitvijo rezultata na tem kontu izkazoval negativno stanje v znesku 2.762.437 EUR, ki ga je na dan 31. 12. 2019 preknjižil na konto prispevkov.

2.3.2 Nedavčni prihodki

Tabela 22 Nedavčni prihodki

Nedavčni prihodki	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	19.727.425	19.725.657	100
Prihodki od prodaje blaga in storitev	873.938	979.604	89
Drugi nedavčni prihodki	6.964.669	6.328.542	110
Skupaj	27.566.032	27.033.803	102

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Zavod je za leto 2019 izkazal za 2 % več nedavčnih prihodkov kot leto poprej zaradi večjih drugih nedavčnih prihodkov, in sicer predvsem prihodkov iz naslova regresnih zahtevkov.

Udeležbo na dobičku in dohodke od premoženja v znesku 19.727.425 EUR predstavljajo izplačila dividend Zavarovalnice Triglav (19.591.570 EUR) ter prihodki od premoženja (135.855 EUR), prihodki od premoženja pa so se nanašali predvsem na najemnine za poslovne prostore (79.547 EUR), počitniške kapacitete (30.470 EUR) in stanovanja (23.851 EUR).

Prihodki od prodaje blaga in storitev v znesku 873.938 EUR, ki so bili za 105.666 EUR manjši kot v letu 2018, so se nanašali predvsem na prihodke od provizij, ki jih zavod zaračuna zavarovalnicam za nakazovanje premij prostovoljnega življenjskega zavarovanja od pokojnin na podlagi odstopnih izjav upokojencev (761.307 EUR), prihodke od povračil stroškov za izvajanje odteglajev (48.032 EUR) in prihodke od povračil stroškov za preglede na invalidskih komisijah, ki jih zavod opravlja za MDDSZ (46.852 EUR).

⁴⁷ Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT in 43/19.

2.3.2.1 Drugi nedavčni prihodki

Zavod je v letu 2019 izkazal za 10 % več drugih nedavčnih prihodkov kot leto poprej predvsem zaradi višjih prihodkov od preplačil, višjih prihodkov iz naslova regresnih zahtevkov, višjih prihodkov iz odškodninskih zahtevkov, nižjih dokupov pokojninske dobe in nižjih prispevkov za zavarovalno dobo s povečanjem. Med drugimi nedavčnimi prihodki so bili izkazani:

- drugi prostovoljni prispevki za socialno varnost (1.278.736 EUR), kamor so vključeni prihodki od dokupa pokojninske dobe (1.278.294 EUR) in prispevki za zavarovalno dobo s povečanjem (442 EUR), in
- drugi nedavčni prihodki (5.685.933 EUR), med katere so vključena predvsem vračila sorazmernega dela pokojnin na podlagi mednarodnih sporazumov (3.050.288 EUR), prihodki od preplačil (1.288.361 EUR), regresni zahtevki (963.989 EUR), prihodki od zapuščin (238.614 EUR) in odškodninski zahtevki (119.804 EUR).

2.3.3 Kapitalski prihodki

Tabela 23 Kapitalski prihodki

Kapitalski prihodki	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Prihodki od prodaje zgradb in prostorov	277.425	180.150	154
Prihodki od prodaje opreme	328	4.525	7
Skupaj	277.753	184.675	150

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Kapitalske prihodke v letu 2019 predstavljajo prihodki od prodaje počitniških objektov v Dolenjskih Toplicah in na Veliki planini (188.945 EUR), poslovnih prostorov na Štefanovi ulici 5 v Ljubljani (88.480 EUR) ter pisarniške in računalniške opreme (328 EUR). V primerjavi z letom poprej so se povečali za 93.078 EUR.

2.3.4 Transforni prihodki

Tabela 24 Transforni prihodki

Transforni prihodki	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Prejeta sredstva iz državnega proračuna	965.005.086	1.050.090.801	92
Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	2.054.346	1.945.813	106
Prejeta sredstva iz javnih skladov	50.000.000	50.000.000	100
Skupaj	1.017.059.432	1.102.036.614	92

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

2.3.4.1 Prejeta sredstva iz državnega proračuna

Zavod je v letu 2019 največ transfernih prihodkov prejel iz državnega proračuna, in sicer:

- 918.449.644 EUR iz državnega proračuna na podlagi 161. in 162. člena ZPIZ-2 (od tega 246.237.830 EUR iz tekočih obveznosti in 672.211.814 EUR iz dodatne obveznosti Republike Slovenije do zavoda);
- 33.230.337 EUR od MDDSZ, ki plačuje prispevke delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje od starševskih nadomestil;
- 13.325.105 EUR od Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ki plačuje prispevke delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje od nadomestil za čas brezposelnosti.

Republika Slovenija v skladu s 161. členom ZPIZ-2 zagotavlja sredstva iz državnega proračuna za pokrivanje obveznosti obveznega zavarovanja, ki nastanejo zaradi priznavanja ali odmere pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja pod posebnimi pogoji oziroma zaradi izpada prispevkov. Zavod je v letu 2019 iz državnega proračuna prejel 246.237.830 EUR (12 mesečnih akontacij v skupnem znesku 235.000.000 EUR ter v maju 2019 izveden poračun tekočih obveznosti Republike Slovenije za leto 2018 v znesku 11.237.830 EUR). Zavod je v skladu s 162. členom ZPIZ-2 iz državnega proračuna prejel 672.211.814 EUR iz dodatnih obveznosti Republike Slovenije za pokrivanje razlike med prihodki zavoda iz prispevkov in drugih virov ter odhodki zavoda. Dodatna obveznost države je bila zaradi večjih davčnih prihodkov zavoda ter več prejetih sredstev iz naslova tekočih obveznosti državnega proračuna za 20 % nižja kot leto poprej, ko je znašala 839.101.947 EUR.

2.3.4.2 Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja

Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (2.054.346 EUR) so prispevki delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje od nadomestil plač, ki jih ZZZS neposredno izplača upravičencem med začasno zadržanostjo od dela zaradi bolezni nad 30 dni.

2.3.4.3 Prejeta sredstva iz javnih skladov

Prejeta sredstva iz javnih skladov se nanašajo na letno nakazilo KAPITALSKE DRUŽBE, d.d. v znesku 50.000.000 EUR na podlagi tretjega odstavka 65. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019⁴⁸ (v nadaljevanju: ZIPRS1819) in Pogodbe o pokrivanju obveznosti Kapitalske družbe, d. d. do Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v letih 2018 in 2019⁴⁹.

⁴⁸ Uradni list RS, št. 71/17, 13/18 – ZJF-H, 83/18 in 19/19.

⁴⁹ Pogodba št. 410-376/17 z dne 27. 12. 2017.

2.3.5 Prejeta sredstva iz Evropske unije in iz drugih držav

Zavod je v letu 2019 izkazal 149.653 EUR prejetih sredstev iz Evropske unije, od tega 71.691 EUR iz naslova prenosa pravic iz sistema Evropske unije po Zakonu o prenosu pokojninskih pravic⁵⁰, 63.907 EUR iz naslova projekta My Work, My Pension, 11.008 EUR iz naslova projekta SI.PASS⁵¹ in 3.047 EUR prejetih sredstev od drugih evropskih institucij. Prejeta sredstva iz Evropske unije in iz drugih držav so v primerjavi z letom poprej večja za 108.655 EUR oziroma za 265 % predvsem zaradi večjih prihodkov iz naslova prenosa pokojninskih pravic iz sistema Evropske unije in prihodkov iz naslova 2 projektov.

2.3.6 Tekoči odhodki

Tabela 25 Tekoči odhodki

Tekoči odhodki	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Plače in drugi izdatki zaposlenim	20.590.721	19.605.429	105
Prispevki delodajalcev za socialno varnost	3.296.202	3.116.857	106
Izdatki za blago in storitve	15.147.176	13.582.213	112
Skupaj	39.034.099	36.304.499	108

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

2.3.6.1 Plače in drugi izdatki zaposlenim

Plače in drugi izdatki zaposlenim so skupaj s prispevki delodajalca za socialno varnost v letu 2019 predstavljali 61 % tekočih odhodkov oziroma manj kot 0,5 % celotnih odhodkov.

⁵⁰ Uradni list RS, št. 34/10.

⁵¹ Storitve za spletno prijavo in e-podpis.

Tabela 26 Plače in drugi izdatki zaposlenim

Plače in drugi izdatki zaposlenim	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Plače in dodatki	18.011.186	17.060.753	106
Regres za letni dopust	762.753	708.493	108
Povračila in nadomestila	1.445.194	1.443.525	100
Sredstva za delovno uspešnost	102.843	101.372	101
Sredstva za nadurno delo	113.180	75.624	150
Drugi izdatki zaposlenim	155.565	215.662	72
Skupaj	20.590.721	19.605.429	105

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Plače in drugi izdatki zaposlenim so se v primerjavi z letom 2018 povečali za 985.292 EUR oziroma za 5 % predvsem zaradi uvrstitve delovnih mest v višje plačne razrede skladno z Dogovorom o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju⁵² (1. 1. 2019 za prvi plačni razred in 1. 11. 2019 za drugi plačni razred) in večjega števila javnih uslužbencev, ki so 1. 12. 2018 pridobili pravico do osnovne plače iz napredovanja 1. 4. 2018, v primerjavi s številom javnih uslužbencev, ki so 1. 12. 2017 pridobili pravico do osnovne plače iz napredovanja 1. 4. 2017. Večji so bili tudi izdatki za plačilo regresa za letni dopust (za 54.260 EUR oziroma 8 %) zaradi rasti minimalne plače, nadurnega dela (za 37.556 EUR oziroma 50 %) in delovne uspešnosti (za 1.471 EUR oziroma 1,5 %). V letu 2019 so bile osnovne plače izkazane v znesku 12.951.620 EUR, nadomestila plač v znesku 3.834.479 EUR in dodatki v znesku 1.225.087 EUR.

Izdatki za povračilo stroškov prehrane med delom so bili v primerjavi z letom poprej večji za 12.657 EUR oziroma 2 %, izdatki za povračilo stroškov prevoza na delo in z dela pa manjši za 10.988 EUR oziroma 1,4 %.

Tabela 27 Drugi izdatki zaposlenim

Drugi izdatki zaposlenim	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Jubilejne nagrade	41.927	36.730	114
Odpravnine	112.920	171.394	66
Solidarnostne pomoči	0	1.386	0
Drugi izdatki zaposlenim	718	6.152	12
Skupaj	155.565	215.662	72

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

⁵² Uradni list RS, št. 80/18.

Zavod je v letu 2019 porabil za druge izdatke zaposlenim 155.565 EUR, kar je za 60.097 EUR oziroma 18 % manj kot v predhodnem letu. V primerjavi z letom 2018 so bili v letu 2019 manjši izdatki za odpravnine (za 58.475 EUR oziroma 34 %) in druge izdatke zaposlenim (za 5.434 EUR oziroma 88 %) ter večji izdatki za jubilejne nagrade (za 5.197 EUR oziroma 14 %), solidarnostne pomoči pa v letu 2019 niso bile izplačane.

2.3.6.2 Prispevki delodajalcev za socialno varnost

Prispevki delodajalcev za socialno varnost v znesku 3.296.202 EUR so se nanašali predvsem na prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (1.618.572 EUR), prispevke za zdravstveno zavarovanje (1.296.206 EUR) ter vplačane premije dodatnega kolektivnega pokojninskega zavarovanja (349.975 EUR). Izdatki za prispevke delodajalcev za socialno varnost so se povečali v primerjavi z letom poprej predvsem zaradi povečanja plač (povezava s točko 2.3.6.1) in spremenjenih vrednosti premij kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v skladu s Sklepom o uskladitvi minimalne premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbenke⁵³.

2.3.6.3 Izdatki za blago in storitve

Tabela 28 Izdatki za blago in storitve

Izdatki za blago in storitve	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Pisarniški in splošni material ter storitve	2.641.967	2.302.458	115
Posebni material in storitve	33.714	21.967	153
Energija, voda, komunalne storitve, komunikacije	5.008.092	4.918.516	102
Prevozni stroški in storitve	46.855	35.841	131
Izdatki za službena potovanja	66.726	72.090	93
Tekoče vzdrževanje	2.745.259	1.840.546	149
Poslovne najemnine in zakupnine	527.284	495.137	106
Kazni in odškodnine	65.571	38.014	172
Drugi operativni odhodki	4.011.708	3.857.644	104
Skupaj	15.147.176	13.582.213	112

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Izdatki za blago in storitve so v letu 2019 predstavljali 39 % tekočih odhodkov in so bili za 12 % višji kot leto poprej predvsem zaradi večjih izdatkov za tekoče vzdrževanje (za 904.712 EUR), izdatkov za pisarniški in splošni material ter storitve (za 339.508 EUR) in drugih operativnih odhodkov (za 154.064 EUR).

⁵³ Uradni list RS, št. 82/18.

Največji del izdatkov za blago in storitve so predstavljali **izdatki za energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije** (33 %), od tega poštni stroški za dostavo gotovine – denarne nakaznice (2.463.726 EUR), izdatki za poštino in kurirske storitve (1.098.997 EUR), drugi poštni stroški – obvestila upokojencem (896.735 EUR), izdatki za električno energijo (294.571 EUR) ter izdatki za porabo kuriv in stroški ogrevanja (164.510 EUR).

Med **drugimi operativnimi odhodki** so bila v letu 2019 izkazana predvsem plačila avtorskih honorarjev (2.447.839 EUR), sodni stroški – storitve odvetnikov, notarjev, sodnih tolmačev (523.190 EUR), plačila storitev plačilnega prometa in bančnih storitev (527.953 EUR) ter plačila za delo prek študentskega servisa (152.633 EUR). Na povečanje drugih operativnih odhodkov v primerjavi z letom poprej so vplivala predvsem za 18 % višja izplačila avtorskih honorarjev izvedencem za delo v invalidskih komisijah, ki so se povečala zaradi uveljavitve Pravilnika o spremembah Pravilnika o organizaciji in načinu delovanja izvedenskih organov Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije⁵⁴, s katerim se je avgusta 2018 med drugim povečalo število točk pri nekaterih normativih za delo izvedencev ter vrednost bruto točke.

Največ sredstev za **tekoče vzdrževanje** je zavod v letu 2019 porabil za tekoče vzdrževanje licenčne programske opreme (1.810.067 EUR), strojne računalniške opreme (268.362 EUR), komunikacijske opreme (183.041 EUR), druge opreme (129.552 EUR) in poslovnih prostorov (109.429 EUR). V primerjavi z letom poprej so se ti izdatki povečali za 49 %, od tega največ za 60 % izdatki za tekoče vzdrževanje licenčne programske opreme predvsem zaradi plačila prvega obroka skladno z novo pogodbo za vzdrževanje programske opreme IBM.

Izdatki za **pisarniški in splošni material ter storitve** so v letu 2019 predstavljali 17 % izdatkov za blago in storitve ter so se nanašali predvsem na izdatke za storitve prijavo-odjavnih in drugih del ZZSZ (681.623 EUR), storitve informacijske podpore uporabnikom (553.860 EUR), storitve varovanja zgradb in prostorov (534.440 EUR), stroške čistilnega materiala in storitev (347.539 EUR), založniške in tiskarske storitve ter stroške fotokopiranja (215.263 EUR) ter na stroške pisarniškega materiala in storitev (122.718 EUR). Glede na leto poprej so se izdatki za pisarniški in splošni material ter storitve povečali za 15 % predvsem zaradi za 70 % višjih izdatkov za storitve informacijske podpore uporabnikom.

Med izdatki za **poslovne najemnine in zakupnine**, ki so bili v primerjavi z letom poprej višji za 6 %, so bili v letu 2019 izkazani predvsem izdatki za najem programske in strojne računalniške opreme (266.878 EUR), najemnine za komunikacijsko opremo in podatkovne vode (138.596 EUR) ter plačila nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča (87.048 EUR).

⁵⁴ Uradni list RS, št. 49/18.

2.3.7 Tekoči transferi

Tabela 29 Tekoči transferi

Tekoči transferi	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Transferi posameznikom in gospodinjstvom	5.052.726.359	4.857.717.382	104
Transferi nepridobitnim organizacijam	736.109	580.034	127
Drugi tekoči domači transferi	413.639.723	398.519.614	104
Tekoči transferi v tujino	913.288	974.165	94
Skupaj	5.468.015.479	5.257.791.195	104

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Tekoči transferi so v letu 2019 predstavljali 99 % celotnih odhodkov zavoda in so se v primerjavi z letom poprej povečali za 4 % predvsem zaradi večjih odhodkov za starostne in vdovske pokojnine. Največji del tekočih transferov so predstavljali transferi posameznikom in gospodinjstvom (92 %).

2.3.7.1 Transferi posameznikom in gospodinjstvom

Tabela 30 Transferi posameznikom in gospodinjstvom

Transferi posameznikom in gospodinjstvom	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Transferi za zagotavljanje socialne varnosti	258.341.264	237.999.143	109
Pokojnine	4.641.209.538	4.471.728.382	104
Nadomestila plač	153.169.329	147.981.670	104
Drugi transferi posameznikom	6.228	8.187	76
Skupaj	5.052.726.359	4.857.717.382	104

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

2.3.7.1.1 Transferi za zagotavljanje socialne varnosti

Transferi za zagotavljanje socialne varnosti so bili v letu 2019 za 9 % (za 20.342.121 EUR) višji kot leto poprej predvsem zaradi višjih letnih dodatkov k pokojninam in dodatkov za pomoč in postrežbo. Zavod med transferi izkazuje:

- letni dodatek k pokojninam (139.689.669 EUR);
- dodatek za pomoč in postrežbo (89.785.235 EUR);
- invalidnine za telesno okvaro (26.505.247 EUR);

- dodatke k pokojninam, uveljavljenim v tujini, dodatke do minimalne pokojnine, nakazane v tujino, in dodatke k pokojninam po Zakonu o dodatku k pokojnini za delo in izjemne dosežke na področju športa⁵⁵, nakazanim v Sloveniji (2.322.057 EUR), ter
- preživnine (39.056 EUR).

2.3.7.1.2 Pokojnine

Tabela 31 Pokojnine

Pokojnine	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Starostne pokojnine	3.547.356.841	3.392.246.078	105
Invalidske pokojnine	450.810.143	448.617.318	100
Družinske in vdovske pokojnine	430.632.622 ²⁾	425.816.154 ¹⁾	101
Pokojnine po Zakonu o starostnem zavarovanju kmetov ³⁾	383.920	526.595	73
Vojaške pokojnine	21.154.637	22.253.620	95
Pokojnine, nakazane v tujino	190.869.973 ⁵⁾	182.267.257 ⁴⁾	105
Druge pokojnine	1.402	1.360	103
Skupaj	4.641.209.538	4.471.728.382	104

Opombe: ¹⁾ Družinske pokojnine (153.522.681 EUR), vdovske pokojnine (272.293.473 EUR).

²⁾ Družinske pokojnine (146.716.248 EUR), vdovske pokojnine (283.916.374 EUR).

³⁾ Uradni list SRS, št. 13/72, 26/73, 45/73, 29/75, 14/77, 30/79, 1/82 – odl. US in 27/83.

⁴⁾ Pokojnine, nakazane v tujino, se nanašajo na starostne (91.755.901 EUR), invalidske (31.017.200 EUR), družinske (16.761.362 EUR), vdovske (41.580.914 EUR) in vojaške pokojnine (1.151.880 EUR).

⁵⁾ Pokojnine, nakazane v tujino, se nanašajo na starostne (98.227.970 EUR), invalidske (31.440.676 EUR), družinske (16.046.452 EUR), vdovske (43.998.681 EUR) in vojaške pokojnine (1.156.194 EUR).

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Odhodki za pokojnine so bili v letu 2019 glede na leto 2018 večji za 169.481.156 EUR oziroma 4 % predvsem zaradi uskladitev pokojnin in drugih prejemkov ter rasti povprečnega števila uživalcev pokojnin. K povečanju odhodkov za pokojnine so največ prispevali večji odhodki za starostne in vdovske pokojnine. Največji delež v pokojninah so predstavljale starostne (79 %), sledile pa so invalidske pokojnine (10 %).

⁵⁵ Uradni list RS, št. 34/17.

Tabela 32 Povprečno število uživalcev glede na vrsto pokojnine od leta 2015 do leta 2019

Vrsta pokojnine	Leto 2015	Leto 2016	Leto 2017	Leto 2018	Leto 2019
Starostna pokojnina	431.745	435.339	440.247	445.236	451.499
Delna pokojnina	800	1.789	2.257	2.628	3.158
Invalidska pokojnina	85.749	84.045	81.995	79.982	78.131
Družinska pokojnina	44.904	42.098	39.139	36.360	33.814
Vdovska pokojnina	48.820	50.412	52.043	53.093	53.857
Skupaj I¹⁾	612.018	613.683	615.681	617.299	620.459
Vojaška pokojnina	2.588	2.422	2.253	2.088	1.937
Pokojnine po Zakonu o starostnem zavarovanju kmetov	447	317	218	152	102
Akontacije pokojnin	3	3	0	0	1
Skupaj II²⁾	3.038	2.742	2.471	2.240	2.040

Opombi: ¹⁾ Skupaj I – pokojnine iz obveznega zavarovanja.

²⁾ Skupaj II – pokojnine po posebnih zakonih in predpisih izven sistema obveznega zavarovanja.

Vir: podatki zavoda.

V letu 2019 je bilo povprečno 622.499 uživalcev vseh vrst pokojnin (od tega 620.459 uživalcev pokojnin iz obveznega zavarovanja) oziroma 0,5 % več kot leto poprej. Povprečno število uživalcev starostnih, vdovskih in delnih pokojnin se je povečalo, medtem ko se je povprečno število uživalcev družinskih, invalidskih, vojaških in kmečkih pokojnin zmanjšalo.

Razmerje med zavarovanci in upokojenci iz obveznega zavarovanja se je v letu 2019 glede na leto 2018 povečalo na 1,55 (1,52 v letu 2018, 1,49 v letu 2017). Povprečna neto⁵⁶ starostna pokojnina, izplačana v obdobju od januarja do decembra 2019, je znašala 657,99 EUR, povprečna neto invalidska pokojnina 509,75 EUR in povprečna neto vdovska/družinska pokojnina 411,96 EUR. Povprečna neto starostna pokojnina se je glede na predhodno leto zvišala za 3 %, povprečna neto invalidska pokojnina za 2,8 % in povprečna neto vdovska/družinska pokojnina za 2,7 %.

Zneski najnižje in najvišje pokojninske osnove, najnižje pokojnine ter zgornje meje za izplačilo dela vdovske pokojnine, uveljavljene od 1. 1. 2019 do 30. 11. 2019, določeni s Sklepom o najnižji in najvišji pokojninski osnovi, najnižji pokojnini, najnižji osnovi za odmero nadomestil iz invalidskega zavarovanja in najvišjem znesku nadomestila za čas poklicne rehabilitacije od 1. januarja 2019⁵⁷ in Sklepom o zgornjih mejah za izplačilo dela vdovske pokojnine od 1. januarja 2019⁵⁸, so bili naslednji:

- najnižja pokojninska osnova 858,46 EUR oziroma 628,39 EUR, če je bila pokojnina odmerjena na podlagi tretjega odstavka 390. člena ZPIZ-2,
- najvišja pokojninska osnova 3.433,84 EUR oziroma 2.513,57 EUR, če je bila pokojnina odmerjena na podlagi tretjega odstavka 390. člena ZPIZ-2,

⁵⁶ Pokojnina, od katere je že plačana akontacija dohodnine.

⁵⁷ Uradni list RS, št. 30/19.

⁵⁸ Uradni list RS, št. 30/19.

- najnižja pokojnina 223,20 EUR,
- limit za izplačilo dela vdovske pokojnine 100,44 EUR ter za skupno izplačilo lastne in dela vdovske pokojnine 1.965,87 EUR.

Na podlagi 65. člena ZIPRS1819, Sklepa o najnižji in najvišji pokojninski osnovi, najnižji pokojnini, najnižji osnovi za odmero nadomestil iz invalidskega zavarovanja in najvišjem znesku nadomestila za čas poklicne rehabilitacije od 1. decembra 2019⁵⁹ in Sklepa o zgornjih mejah za izplačilo dela vdovske pokojnine od 1. decembra 2019⁶⁰ so se s 1. 12. 2019 zaradi izredne uskladitve v višini 1,5 % na novo določili zneski najnižje in najvišje pokojninske osnove, najnižje pokojnine ter zgornje meje za izplačilo dela vdovske pokojnine:

- najnižja pokojninska osnova v znesku 871,34 EUR oziroma 637,82 EUR, če je bila pokojnina odmerjena na podlagi tretjega odstavka 390. člena ZPIZ-2,
- najvišja pokojninska osnova v znesku 3.485,36 EUR oziroma 2.551,28 EUR, če je bila pokojnina odmerjena na podlagi tretjega odstavka 390. člena ZPIZ-2,
- najnižja pokojnina v znesku 226,55 EUR,
- limit za izplačilo dela vdovske pokojnine v znesku 101,95 EUR in 1.995,37 EUR za skupno izplačilo lastne in dela vdovske pokojnine.

Pokojnine in drugi prejemki so se 1. 12. 2019 uskladili v skladu s 105. in 106. členom ZPIZ-2 za 2,7 %, s 1. 12. 2019 pa v skladu s 65. členom ZIPRS1819 še za 1,5 %.

2.3.7.1.3 Nadomestila plač

Nadomestila plač iz invalidskega zavarovanja so v letu 2019 znašala 153.169.329 EUR, kar je za 4 % več kot leto poprej predvsem zaradi uskladitev in rasti povprečnega števila uživalcev. Nanašala so se na nadomestila:

- zaradi dela s skrajšanim delovnim časom – delna invalidska pokojnina (57.090.757 EUR),
- za invalidnost (45.962.248 EUR),
- za obdobje čakanja na razporeditev na drugo ustrezno zaposlitev (31.965.435 EUR),
- zaradi dela s skrajšanim delovnim časom (9.537.162 EUR),
- zaradi manjše plače na drugem delovnem mestu (5.756.997 EUR),
- za dobo poklicne rehabilitacije (1.639.887 EUR) in
- začasno nadomestilo (1.216.843 EUR).

2.3.7.2 Transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam

Transferi nepridobitnim organizacijam so bili v letu 2019 izkazani v znesku 736.109 EUR, kar je za 27 % več kot leto poprej predvsem zaradi večjih stroškov prilagoditve prostorov in delovnih sredstev, šolanja in usposabljanja ter adaptacij in prilagoditev delovnih mest. Nanašali so se na plačila javnim

⁵⁹ Uradni list RS, št. 64/19.

⁶⁰ Uradni list RS, št. 64/19.

zavodom ali zasebnim institucijam za stroške šolanja in usposabljanja invalidov za delo (293.883 EUR), stroške prilagoditve prostorov in delovnih sredstev (130.656 EUR), stroške storitev izvajalcev s področja poklicne rehabilitacije (113.499 EUR), potne stroške in stroške nastanitev (73.838 EUR), stroške adaptacij in prilagoditev delovnih mest (71.842 EUR), sofinanciranje programov usposabljanja delovnih invalidov (27.137 EUR) ter stroške učnih pripomočkov (25.254 EUR).

2.3.7.3 Drugi tekoči domači transferi

Zavod je med **drugimi tekočimi domačimi transferi** (transferi v sklade socialnega zavarovanja) izkazal plačila prispevkov ZZZS za obvezno zdravstveno zavarovanje upokojencev in uživalcev nadomestil plač iz invalidskega zavarovanja v znesku 413.639.723 EUR, kar je za 15.120.109 EUR več kot leto poprej. Razlog za povečanje drugih tekočih domačih transferov so predvsem večji odhodki za pokojnine in nadomestila plač iz invalidskega zavarovanja ter povečanje količnika za obrutenje pokojnin z 1,53186 na 1,53894, ki se je uporabljal od 1. 4. 2019 dalje. Količnik za obrutenje pokojnin se je povečal, ker je bila marca 2019 objavljena povprečna letna stopnja davka in prispevkov za leto 2018 (35,02 %) ⁶¹ višja kot za leto 2017 (34,72 %) ⁶².

2.3.7.4 Tekoči transferi v tujino

Zavod je v letu 2019 izkazal **druge tekoče transfere v tujino** v znesku 913.288 EUR, kar je 60.877 EUR manj kot leto poprej. Nanašali so se na prenos pokojninskih pravic iz Republike Slovenije v sistem Evropske unije na podlagi Zakona o prenosu pokojninskih pravic. V letu 2019 je pravice na tej podlagi uveljavilo 13 zavarovancev (enako kot leto poprej). Osebe, ki se zaposlijo pri institucijah, organih, uradih ali agencijah Evropske unije in so upravičene do prenosa kapitalizirane vrednosti pokojninskih pravic, od zavoda zahtevajo prenos svojih pokojninskih pravic v sistem Evropske unije ⁶³.

⁶¹ Povprečna letna stopnja davka in prispevkov, ki se obračunavajo in plačujejo od plač v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 17/19).

⁶² Povprečna letna stopnja davka in prispevkov, ki se obračunavajo in plačujejo od plač v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 17/18).

⁶³ Upravičenec, ki je že opravil prenos pokojninskih pravic iz Republike Slovenije v pokojninski sistem Evropske unije, lahko ponovno opravi prenos nazaj v pokojninski sistem Republike Slovenije (vrnjena prenosna vrednost). Upravičenec ponovno pridobi pravice, ki jih je imel pred prenosom (zavarovalna doba, plače, ki se upoštevajo od osnove za odmero pokojnine), pridobi pa tudi zavarovalno dobo za obdobje zaposlitve v institucijah Evropske unije.

2.3.8 Investicijski odhodki

Tabela 33 Investicijski odhodki

Investicijski odhodki	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Nakup zgradb in prostorov	128.768	0	/
Nakup prevoznih sredstev	14.718	0	/
Nakup opreme	1.111.291	460.202	241
Nakup drugih osnovnih sredstev	36.874	7.465	494
Investicijsko vzdrževanje in obnove	245.728	176.965	139
Nakup nematerialnega premoženja	1.887.108	431.980	437
Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor in investicijski inženiring	5.352	2.780	193
Skupaj	3.429.839	1.079.392	318

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Investicijski odhodki so v letu 2019 v primerjavi z letom poprej večji za 2.350.447 EUR oziroma za 218 % predvsem zaradi večjih nakupov nematerialnega premoženja (za 1.455.128 EUR) in nakupov opreme (za 651.089 EUR).

Odhodki za **nakup nematerialnega premoženja** v znesku 1.887.108 EUR so predstavljali več kot polovico investicijskih odhodkov, nanašali pa so se na nakup licenčne programske opreme (1.553.574 EUR⁶⁴) in druge nelicenčne programske opreme (333.534 EUR⁶⁵).

Zavod je v letu 2019 izkazal 1.111.291 EUR investicijskih odhodkov za **nakup opreme**, kar je za 141 % več kot v letu poprej. V letu 2019 je zavod porabil sredstva predvsem za nakup aktivne mrežne in komunikacijske opreme (551.587 EUR), strojne računalniške opreme (342.402 EUR), strežnikov in diskovnih sistemov (127.021 EUR), pisarniškega in drugega pohištva z opremo (58.637 EUR) ter druge opreme in napeljav (24.531 EUR).

Odhodki za investicijsko vzdrževanje in obnove so v letu 2019 znašali 245.728 EUR in so se v primerjavi z letom poprej povečali za 68.763 EUR oziroma za 39 %. Od tega so odhodki za investicijsko vzdrževanje in izboljšave znašali 216.329 EUR ter za obnovo 29.399 EUR.

Nakup **zgradb in prostorov** v znesku 128.768 EUR se nanaša na nakup počitniškega objekta na Rogli (126.143 EUR) in parkirnega prostora v Barbarigi (2.625 EUR).

⁶⁴ Od tega največ za nakup programske opreme IBM za strežnike, delovne postaje in uporabnike v znesku 1.365.466 EUR.

⁶⁵ Od tega največ 333.065 EUR za dopolnjevanje aplikacij.

2.4 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb

Zavod je v izkazu računa finančnih terjatev in naložb izkazal prejeta vračila v preteklosti (nazadnje leta 1999) danih stanovanjskih posojil v znesku 554 EUR, ki so bila v letu 2019 v primerjavi z letom poprej manjša za 3.418 EUR.

2.5 Izkaz računa financiranja

Zavod je v izkazu računa financiranja izkazal povečanje sredstev na računu v znesku 554 EUR, ki predstavlja razliko med prejetimi in danimi posojili v letu 2019 iz izkaza računa finančnih terjatev in naložb.

3. Pravilnost poslovanja v letu 2019

3.1 Obrazložitev revizije

Pri reviziji pravilnosti poslovanja zavoda smo preverjali skladnost poslovanja s predpisi in usmeritvami na naslednjih področjih:

- plače in drugi izdatki za zaposlene,
- tekoči transferi,
- izdatki za blago in storitve,
- investicijski odhodki ter
- ravnanje s stvarnim premoženjem.

Pri presoji skladnosti poslovanja s predpisi na področju plač in drugih izdatkov za zaposlene smo upoštevali predpise in notranje akte, ki urejajo posamezno področje. Pri tem smo izhajali iz določb Zakona o sistemu plač v javnem sektorju⁶⁶ (v nadaljevanju: ZSPJS), Zakona o javnih uslužbencih⁶⁷ (v nadaljevanju: ZJU), Zakona o delovnih razmerjih⁶⁸ (v nadaljevanju: ZDR-1), Zakona za uravnoteženje javnih financ⁶⁹ (v nadaljevanju: ZUJF), Kolektivne pogodbe za javni sektor⁷⁰, Kolektivne pogodbe Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije⁷¹ in Kolektivne pogodbe za dejavnost obvezne socialne varnosti – tarifni del⁷², Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest⁷³ (v nadaljevanju: pravilnik o sistemizaciji) ter drugih podzakonskih predpisov za področje plač in drugih prejemkov zaposlenih.

Pravilnost tekočih transferov smo presojali na podlagi ZPIZ-2, ZPIZ-1, ZMEPIZ-1 ter drugih predpisov, ki urejajo to področje. Preverili smo, ali so bile pravice iz sistema obveznega zavarovanja dodeljene na pravičen način, dejanskim upravičencem in izplačane v pravilnem znesku v skladu s predpisi ter ali zavod v matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki so pravico pridobili predvsem v letu 2019, vodi z zakonom predpisane podatke.

⁶⁶ Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZD0dv, 67/17 in 84/18.

⁶⁷ Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E in 40/12 – ZUJF.

⁶⁸ Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS in 81/19.

⁶⁹ Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R, 77/17 – ZMVN-1, 33/19 – ZMVN-1A in 72/19.

⁷⁰ Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, 91/09, 89/10, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14, 91/15, 21/17, 46/17, 69/17 in 80/18.

⁷¹ Prečiščeno besedilo z dne 22. 11. 2000 in spremembe ter dopolnitve: Aneks št. 7 z dne 18. 9. 2001, Aneks št. 8 z dne 19. 5. 2008, Aneks št. 9 z dne 25. 3. 2009 in Aneks št. 10 z dne 19. 6. 2012.

⁷² Uradni list RS, št. 60/08, 106/15, 46/17 in 80/18.

⁷³ Z dne 9. 7. 2008, s spremembami in dopolnitvami z dne 11. 6. 2010, 30. 11. 2011, 25. 11. 2013, 28. 9. 2015, 18. 1. 2016, 11. 9. 2017, 11. 6. 2018 in 7. 1. 2019.

Pravilnost poslovanja na področju drugih tekočih transferov⁷⁴ smo preverili hkrati s preizkušanjem podatkov iz računovodskih izkazov.

Pri presoji pravilnosti izdatkov za blago in storitve ter investicijskih odhodkov smo upoštevali določbe Zakona o javnem naročanju⁷⁵ (v nadaljevanju: ZJN-2 oziroma ZJN-3) in Pravilnika o postopku za naročanje in prevzem blaga, storitev ter gradenj v zavodu⁷⁶ (v nadaljevanju: pravilnik o naročanju). Pri storitvah na podlagi pogodb civilnega prava smo preverili predvsem, ali so bile sklenjene v skladu z določili ZDR-1.

Pri presoji ravnanj zavoda pri upravljanju s premoženjem smo upoštevali predvsem določbe Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti⁷⁷ ter Uredbe o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti⁷⁸.

3.2 Plače in drugi izdatki za zaposlene

V letu 2019 se je v zavodu na novo zaposlilo 75 javnih uslužbencev, z delom jih je prenehalo 55. V zavodu je bilo na dan 31. 12. 2019 zaposlenih 858 javnih uslužbencev, od teh je bilo 59 javnih uslužbencev zaposlenih zaradi nadomeščanja odsotnih javnih uslužbencev oziroma popolnitve do polnega delovnega časa delno ali invalidsko upokojenih.

3.2.1 Sistemizacija delovnih mest

Zakon o javnih uslužbencih⁷⁹ (v nadaljevanju: ZJU) v 21. členu določa, da mora imeti vsaka oseba javnega prava, razen če poseben zakon ne določa drugače, akt o sistemizaciji delovnih mest, v katerem so v skladu z notranjo organizacijo določena delovna mesta, potrebna za izvajanje nalog, in da se pri vsakem delovnem mestu določijo najmanj opis nalog in pogoji za zasedbo delovnega mesta. Prvi odstavek 8. člena ZSPJS določa, da se osnovne plače javnih uslužbencev določajo tudi na podlagi uvrstitve delovnih mest in nazivov v tarifne razrede, ki izražajo stopnjo zahtevnosti delovnih mest in nazivov glede na zahtevano izobrazbo oziroma usposobljenost. Tretji odstavek 8. člena ZSPJS določa tarifne razrede z zahtevano izobrazbo oziroma strokovno usposobljenostjo, ki je praviloma potrebna za opravljanje delovnih nalog, pri čemer se za tarifni razred VII/1 praviloma zahteva specializacija po višješolski izobrazbi (prejšnja), visokošolska strokovna izobrazba (prejšnja), visokošolska strokovna izobrazba ali visokošolska univerzitetna izobrazba.

⁷⁴ Transferi za zagotavljanje socialne varnosti, transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam, drugi transferi posameznikom in tekoči transferi v tujino.

⁷⁵ ZJN-2 (Uradni list RS, št. 12/13 – uradno prečiščeno besedilo, 19/14, 90/14 – ZDU-1I in 91/15 – ZJN-3); od 1. 4. 2016 velja ZJN-3 (Uradni list RS, št. 91/15 in 14/18).

⁷⁶ Št. 0071-4/2015 (02900) z dne 12. 3. 2015 ter spremembe in dopolnitve z dne 2. 9. 2015, 15. 10. 2015 in 15. 3. 2017.

⁷⁷ Uradni list RS, št. 11/18 in 79/18.

⁷⁸ Uradni list RS, št. 31/18.

⁷⁹ Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E in 40/12 – ZUJF.

3.2.1.a Pravilnik o sistemizaciji v 11. členu določa, da strokovna izobrazba VI. stopnje, pridobljena po študijskih programih, sprejetih pred 1. 1. 1994, in najmanj 5 let delovnih izkušenj na delovnih mestih, na katerih je bila zahtevana višješolska izobrazba, ustreza stopnji izobrazbe ravni VII/1, pridobljeni po veljavnih visokošolskih strokovnih študijskih programih. V tem členu je še določeno, da se lahko na delovna mesta v tarifnem razredu VI razporedijo tudi delavci, ki so najmanj 15 let delali na primerljivo zahtevnih delovnih mestih v tarifnem razredu V. Določba 11. člena pravilnika o sistemizaciji ni v skladu z določbo tretjega odstavka 8. člena ZSPJS, po kateri je zahtevana izobrazba za opravljanje nalog na delovnih mestih v tarifnem razredu VII/1 specializacija po višješolski izobrazbi (prejšnja), visokošolska strokovna izobrazba (prejšnja), visokošolska strokovna izobrazba ali visokošolska univerzitetna izobrazba, v tarifnem razredu VI pa višja strokovna izobrazba ali višješolska izobrazba (prejšnja).

Ukrep zavoda

Zavod je pripravil pisni dokument o načrtovanih aktivnostih za sprejem sprememb in dopolnitev pravilnika o sistemizaciji, s katerimi bo črtana določba 11. člena pravilnika o sistemizaciji. Predvideni rok za uveljavitev sprememb in dopolnitev pravilnika o sistemizaciji je 1. 3. 2022, določene so tudi osebe, odgovorne za izvedbo načrtovanih aktivnosti v tem roku.

3.2.2 Delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela

Na podlagi prvega odstavka 22.d člena ZSPJS lahko uporabniki proračuna izplačujejo sredstva za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela, če imajo za ta namen na razpolago sredstva iz prihrankov sredstev za plače, ki nastanejo zaradi odsotnosti javnih uslužbencev ali nezasedenih delovnih mest, za katera so bila predvidena sredstva v finančnem načrtu uporabnika proračuna, in sredstev za posebne projekte. V prvem odstavku 22.e člena ZSPJS je določeno, da se javnemu uslužbencu lahko izplača del plače za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela za opravljeno delo, ki presega pričakovane rezultate dela v posameznem mesecu, če je na ta način mogoče zagotoviti racionalnejše izvajanje nalog uporabnika proračuna. Pisno odločitev o povečanem obsegu dela in plačilu delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela sprejme predstojnik oziroma direktor uporabnika proračuna za posamezni mesec na podlagi pisnega dogovora med javnim uslužbencem in predstojnikom oziroma direktorjem ali javnim uslužbencem, pooblaščenim za organizacijo dela, ki ga lahko skleneta za daljše obdobje.

Uredba o delovni uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela za javne uslužbence⁸⁰ v prvem odstavku 2. člena določa, da se javnemu uslužbencu lahko izplača del plače za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela v posameznem mesecu pod pogoji, ki jih določa zakon, če opravi povečan obseg dela:

- pri opravljanju rednih delovnih nalog uporabnika proračuna ali projekta, načrtovanega v okviru sprejetega finančnega načrta uporabnika proračuna,
- v okviru sodelovanja pri izvajanju posebnega projekta, ki ga določi vlada s svojim aktom in za katerega so zagotovljena dodatna sredstva.

⁸⁰ Uradni list RS, št. 53/08, 89/08 in 175/20.

Drugi odstavek istega člena te uredbe določa, da direktor javnemu uslužbencu, ki prejema del plače za plačilo delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela, za iste naloge ne sme odrediti dela preko polnega delovnega časa.

Zavod je v letu 2019 izplačal 102.843 EUR delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela, kar je za 1,5 % več kot leto poprej. Delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela je v letu 2019 prejelo 20 javnih uslužbencev, od tega je bilo 19 javnih uslužbencev iz sektorja za informacijsko tehnologijo, 1 pa iz OE Ljubljana.

V finančnem načrtu za leto 2019 je zavod predvidel sredstva za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela pri opravljanju rednih delovnih nalog⁸¹ v znesku 110.000 EUR in po pojasnilih zavoda predstavljajo ocenjene prihranke sredstev za plače, ki nastanejo zaradi odsotnosti javnih uslužbencev iz razloga bolezni ali poškodbe. V letu 2019 je zavod zagotovil sredstva za izplačilo delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela v znesku 240.461 EUR samo iz prihrankov sredstev za plače, ki so nastali zaradi odsotnosti javnih uslužbencev, saj nezasedenih delovnih mest ni imel, prav tako ni imel sredstev iz posebnih projektov. Prihranki sredstev za plače, ki so nastali zaradi odsotnosti javnih uslužbencev, so se nanašali na prihranke zaradi bolniške odsotnosti v znesku 147.874 EUR, porodniške odsotnosti⁸² v znesku 47.420 EUR ter ostalih odsotnosti⁸³ v znesku 45.167 EUR. Glede na to, da je bilo 95 % javnih uslužbencev, ki so prejeli delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela, zaposlenih v sektorju za informacijsko tehnologijo, smo preverili, koliko prihrankov sredstev za plače je nastalo v letu 2019 zaradi odsotnosti javnih uslužbencev v tem sektorju. Zavod je predložil mesečne izračune prihrankov sredstev za plače za posamezne javne uslužbenke, ki so nastali zaradi njihove bolniške in porodniške odsotnosti, za ostale odsotnosti pa je predložil le mesečne izračune prihrankov sredstev za plače za cel zavod. Prihranke sredstev za plače, ki so nastali zaradi bolniške in porodniške odsotnosti javnih uslužbencev v posameznih organizacijskih enotah zavoda, prikazuje Tabela 34.

⁸¹ Finančni načrt stran 15 in Priloga A – Izkaz prihodkov in odhodkov.

⁸² To so odsotnosti zaradi materinskega in starševskega dopusta.

⁸³ To so odsotnosti predvsem zaradi nege in spremstva družinskega člana, krvodajalstva ter očetovskega dopusta.

Tabela 34 Prihranki sredstev za plače, ki so nastali zaradi odsotnosti javnih uslužbencev v letu 2019

Organizacijska enota zavoda	Porodniška odsotnost v EUR	Bolniška odsotnost v EUR	Skupaj v EUR
(1)	(2)	(3)	(4)=(2) +(3)
OE Celje	251	4.389	4.640
OE Koper	3.688	3.543	7.231
OE Kranj	3.481	0	3.481
OE Ljubljana	8.223	16.213	24.436
OE Maribor	5.838	12.963	18.801
OE Murska Sobota	0	2.135	2.135
OE Nova Gorica	863	797	1.660
OE Novo mesto	2.801	12.169	14.970
OE Ravne na Koroškem	0	2.016	2.016
Sektor informacijskih tehnologij	0	7.137	7.137
Sektor za finance in računovodstvo	3.078	1.646	4.724
Sektor za izvajanje zavarovanja	426	27.171	27.597
Sektor za izvedenstvo	1.369	9.017	10.386
Sektor za nakazovanje pokojnin	3.694	9.801	13.495
Sektor za pravne, kadrovske in organizacijske zadeve	3.707	2.522	6.229
Sektor za splošne zadeve	4.486	15.181	19.667
Vodstvo zavoda	5.515	21.174	26.689
Skupaj	47.420	147.874	195.294

Vir: podatki zavoda.

Iz tabele je razvidno, da je bilo v sektorju za informacijsko tehnologijo zaradi bolniške odsotnosti javnih uslužbencev v tem sektorju na razpolago za 7.137 EUR prihrankov sredstev za plače. Tudi če k tem prihrankom sredstev za plače dodamo še vseh 45.167 EUR prihrankov sredstev za plače, ki so nastali zaradi ostalih odsotnosti v celotnem zavodu⁸⁴, je bilo teh sredstev manj, kot so za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela prejeli javni uslužbenci v sektorju za informacijsko tehnologijo v letu 2019 (100.471 EUR). Na dan 31. 12. 2019 je bilo v sektorju za informacijsko tehnologijo zaposlenih 68 javnih uslužbencev, od tega je 19 oziroma 28 % javnih uslužbencev v tem sektorju prejelo delovno uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela v vseh mesecih leta 2019, celotno izplačilo posameznemu javnemu uslužbencu v letu 2019 pa je znašalo od 2.877 EUR do 6.530 EUR. Pri 6 javnih uslužbencih smo preverili, katera dela so opravljali iz naslova povečanega obsega dela, in ugotovili, da so javni uslužbenci:

- imeli za leti 2018 in 2019 sklenjene dogovore o opravljanju povečanega obsega dela za iste dodatne naloge, ki so bile primerljive z nalogami, določenimi v opisih delovnih mest, ki so jih zasedali;

⁸⁴ Glede na evidence zavoda ni bilo mogoče ugotoviti, v kateri OE zavoda so nastali, zato bi potencialno lahko v celoti nastali tudi v sektorju za informacijsko tehnologijo.

- v skladu z dogovorom o opravljanju povečanega obsega dela opravljali povečan obseg dela pri izvajanju rednih nalog ter pri delu na projektih prenove informacijsko-komunikacijske tehnologije (v nadaljevanju: IKT) zavoda in ne zaradi nadomeščanja odsotnih javnih uslužbencev.

Prihranki sredstev za plače, ki so nastali zaradi odsotnosti javnih uslužbencev v sektorju za informacijsko tehnologijo, so bili manjši od izplačane delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela javnim uslužbencem v tem sektorju, zato jim je zavod delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela izplačal iz prihrankov sredstev za plače, ki so nastali zaradi odsotnosti javnih uslužbencev v drugih organizacijskih enotah zavoda. Menimo, da ni v skladu z namenom zakona, da bi se ustvarjeni prihranki sredstev za plače, ki so nastali zaradi odsotnosti javnih uslužbencev, porabljali za plačilo delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela ostalih zaposlenih, torej da bi se namenjali za opravljanje nalog, ki ne predstavljajo izvedbe del in nalog odsotnih javnih uslužbencev.

Pojasnilo zavoda

Na tak način je zavod uspel organizirati IKT tako, da ima tudi pomembno lastno sposobnost razvoja programske opreme ter upravljanja kompleksnih IKT-sistemov. Zavod z uporabo instrumenta povečanega obsega optimalno organizira delovni proces na področju IKT, saj bi se sicer ključni, najbolj strokovno usposobljeni in obremenjeni del kadrov premaknil na trg.

Po naši oceni je delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela namenjena izjemnim, časovno omejenim okoliščinam. Poleg tega opravljanje povečanega obsega dela v daljšem časovnem obdobju vpliva na prekomerne obremenitve javnih uslužbencev in lahko ogrozi tako učinkovito opravljanje dodatnega obsega nalog kot tudi izvajanje rednih delovnih nalog. Pri velikem obsegu delovne uspešnosti posameznega javnega uslužbenca se pojavlja dvom o ustrezni obremenjenosti javnega uslužbenca oziroma kakovosti opravljanja rednih nalog, zlasti pa o ustrezni organiziranosti delovnega procesa oziroma delitvi nalog po posameznih delovnih mestih.

3.2.3 Dodatek za dvojezičnost

Po 21. členu ZJU se v aktu o sistemizaciji delovnih mest pri vsakem delovnem mestu določijo najmanj opis nalog in pogoji za zasedbo delovnega mesta, pri čemer se v skladu s 17. členom tega zakona za delovna mesta javnih uslužbencev, ki morajo na podlagi zakona kot uradni jezik uporabljati tudi jezik narodne skupnosti, določi kot pogoj za opravljanje dela na delovnem mestu tudi znanje tega jezika. ZSPJS v prvem odstavku 28. člena določa, da dodatek za dvojezičnost pripada javnim uslužbencem, ki delajo na območjih občin, v katerih živita italijanska ali madžarska narodna skupnost, kjer je italijanski ali madžarski jezik tudi uradni jezik, pod pogojem, da je znanje jezika narodne skupnosti pogoj za opravljanje dela. Višina dodatka za te javne uslužbenke na podlagi druge alineje drugega odstavka 28. člena ZSPJS znaša od 3 do 6 % osnovne plače, v skladu s tretjim odstavkom 28. člena ZSPJS pa jo določi predstojnik na podlagi zahtevane stopnje znanja jezika narodne skupnosti ter dejanske uporabe tega jezika pri opravljanju dela.

Pravilnik o sistemizaciji v 4. členu določa seznam sistemiziranih delovnih mest, ki so potrebna za izvajanje nalog zavoda, v Prilogi 1 pa opisne liste sistemiziranih delovnih mest, v katerih se skladno s 6. členom pravilnika o sistemizaciji pri posameznem delovnem mestu med drugim navedejo naziv in šifra delovnega mesta po ZSPJS, plačna skupina in podskupina, tarifni razred, plačni razred

delovnega mesta, šifra organizacijske enote, šifra delovnega mesta iz sistemizacije, opis nalog in opravil, zahtevana izobrazba in delovne izkušnje za zasedbo delovnega mesta, vrsta primerne poklica ter drugi pogoji za opravljanje dela na delovnem mestu. Po 7.a členu pravilnika o sistemizaciji se na območju občin, kjer živita italijanska (OE Koper) ali madžarska narodna skupnost (OE Murska Sobota), na podlagi zakona kot uradni jezik uporablja tudi jezik narodne skupnosti in se kot pogoj za opravljanje del določi tudi znanje tega jezika. Število javnih uslužbencev, ki jim pripada dodatek za višjo raven (6 %) oziroma osnovno raven (3 %) znanja jezika narodne skupnosti, določi generalni direktor na osnovi zahtevane stopnje znanja jezika narodne skupnosti ter dejanske uporabe jezika narodne skupnosti pri opravljanju dela. Za delovna mesta, na katerih javni uslužbenci pri opravljanju dela uporabljajo jezik narodne skupnosti pretežno del delovnega časa (ustno in pisno komuniciranje s strankami več kot 70 % delovnega časa), se določita višja raven znanja jezika narodne skupnosti in dodatek v višini 6 %, za delovna mesta, na katerih javni uslužbenci pri opravljanju dela uporabljajo jezik narodne skupnosti manjši del delovnega časa oziroma občasno, pa osnovna raven znanja tega jezika in dodatek v višini 3 %. Znanje jezika narodnih skupnosti je pogoj za opravljanje del, pri katerih mora javni uslužbenec uporabljati literaturo, dokumentacijo in druge vire v jeziku narodne skupnosti oziroma komunicirati v jeziku narodne skupnosti. V 7.a členu pravilnika o sistemizaciji je določen tudi način izkazovanja osnovne in višje ravni znanja jezika narodne skupnosti. Priloga 1 pravilnika o sistemizaciji predstavlja katalog delovnih mest z opisi nalog in pogoji za zasedbo posameznega delovnega mesta in je pripravljena za celotno območje Slovenije. Zavod nima sistemizacije za posamezne OE ali izpostave, ki bi upoštevala specifične delovnih mest na dvojezičnih območjih. Opisi posameznih delovnih mest so splošni in ustrezajo potrebam za tiste OE in izpostave, kjer jezika narodnih skupnosti nista uradna jezika, pomanjkljivi pa so za delovna mesta v OE Koper in Murska Sobota, saj v opisih posameznih delovnih mest ni navedeno, na katerih delovnih mestih je pogoj za opravljanje dela tudi znanje jezika narodne skupnosti.

Pri določitvi dodatka za dvojezičnost zavod uporablja tudi sklep o dodatku za dvojezičnost iz septembra 2009, ki ga je izdal generalni direktor na podlagi 28. člena ZSPJS in določil, da se za delovna mesta iz sistemizacije delovnih mest zavoda, ki so v sektorju za izvedenstvo na območju OE Koper in OE Murska Sobota in v OE Koper in OE Murska Sobota, ki opravljata delo na območjih, kjer je italijanski oziroma madžarski jezik tudi uradni jezik, in za katera je značilno delo s strankami, zahteva najmanj pasivno znanje italijanskega oziroma madžarskega jezika. V 2. točki sklepa so navedeni nazivi delovnih mest⁸⁵, 3. točka pa določa, da delavcem, ki opravljajo delo na delovnih mestih iz 2. točke, pripada dodatek za dvojezičnost v višini 3 % za dejansko uporabo pasivnega znanja italijanščine oziroma madžarščine ter v višini 6 % za dejansko uporabo aktivnega znanja italijanščine oziroma madžarščine. Po 4. točki sklepa se upravičenost do dodatka za dvojezičnost določi v pogodbi o zaposlitvi.

Decembra 2019 je zavod izplačeval dodatek za dvojezičnost 32 javnim uslužbencem, ki so opravljali delo v sektorju za izvedenstvo (2 javna uslužbenca), v OE Koper (29 javnih uslužbencev) in OE Murska Sobota (1 javni uslužbenec). Zavod je 2 javnima uslužbencema izplačeval dodatek za dvojezičnost v višini 6 % osnovne plače, ostalim pa v višini 3 % osnovne plače. V OE Koper je dodatek za dvojezičnost prejelo 29 od 30 javnih uslužbencev, ki so bili zaposleni v tej OE, v OE Murska Sobota

⁸⁵ To so vodja – direktor območne enote III, vodja oddelka II, III, IV, zdravnik predsednik II, samostojni svetovalec II, III, IV, strokovni svetovalec I, II, III, IV, samostojni strokovni svetovalec, strokovni delavec za izvajanje zavarovanja I, II, strokovni delavec I, II, III in administrator IV (I).

pa 1 od 33 javnih uslužbencev. Javni uslužbenci, ki so prejeli dodatek za dvojezičnost, so zasedali različna delovna mesta v različnih tarifnih razredih ter imeli različne stopnje znanja jezika narodnih manjšin, pri čemer so svoje znanje italijanskega oziroma madžarskega jezika izkazali s spričevali na osnovnošolski, srednješolski, visokošolski ali univerzitetni ravni v okviru predmetnika, s potrdilom ljudske univerze o opravljenih izpitih ali tečajih na osnovni ravni ter s potrdilom Državnega izpitnega centra o opravljenem izpitu na višji ravni.

Opisni listi posameznih delovnih mest, na katera so bili razporejeni javni uslužbenci, ki so prejeli dodatek za dvojezičnost, ne vsebujejo zahteve po znanju jezika narodne skupnosti in zahtevane ravni znanja jezika, ampak med drugim določajo, da delo obsega tudi svetovanje strankam pri uveljavljanju pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter dajanje informacij in pravne pomoči strankam, vendar na podlagi tega ni mogoče ugotoviti, na katerih delovnih mestih so javni uslužbenci upravičeni do dodatka za dvojezičnost in v kakšni višini. Na podlagi 7.a člena pravilnika o sistemizaciji bi moral generalni direktor na osnovi zahtevane stopnje znanja jezika narodne skupnosti ter dejanske uporabe jezika pri opravljanju dela določiti število javnih uslužbencev, ki jim pripada dodatek za dvojezičnost za višjo raven (6 %) oziroma za osnovno raven (3 %) znanja jezika narodne skupnosti. Sklep o dodatku za dvojezičnost določa nazive delovnih mest, na katerih se zahteva najmanj pasivno znanje italijanskega oziroma madžarskega jezika⁸⁶, in višino dodatka za dejansko uporabo jezika glede na zahtevano stopnjo znanja jezika, vendar ni določljivo, katera od teh delovnih mest spadajo v sektor za izvedenstvo na območju OE Koper in OE Murska Sobota, v OE Koper oziroma v OE Murska Sobota ter pri katerih od teh delovnih mest je pogoj za opravljanje dela aktivno znanje italijanskega oziroma madžarskega jezika. Razlog za to, da je zavod večini od 32 javnih uslužbencev, ki so decembra 2019 prejeli dodatek za dvojezičnost, obračunal dodatek za dvojezičnost v višini 3 %, 2 javnima uslužbencema pa v višini 6 %, iz sklepa o dodatku za dvojezičnost ni razviden. Na primer, v opisih delovnih mest strokovni svetovalec I s šifro 3220, samostojni svetovalec II s šifro 3237 in samostojni svetovalec s šifro 3216 so določene enake naloge in opravila⁸⁷, pri čemer je v OE Koper imel javni uslužbenec na delovnem mestu strokovni svetovalec I s šifro 3220 obračunan dodatek v višini 6 %, javni uslužbenci na delovnih mestih samostojni svetovalec II s šifro 3237, samostojni svetovalec III s šifro 3216 in samostojni svetovalec IV s šifro 3219 pa dodatek v višini 3 %. V OE Murska Sobota javni uslužbenci na delovnih mestih strokovni svetovalec I s šifro 3220 in samostojni svetovalec IV s šifro 3219 niso prejeli dodatka za dvojezičnost.

3.2.3.a Na podlagi pravilnika o sistemizaciji in sklepa o dodatku za dvojezičnost ni mogoče ugotoviti, na katerih delovnih mestih je znanje jezika narodne skupnosti pogoj za zasedbo delovnega mesta, kar ni v skladu s 17. členom v povezavi s prvim odstavkom 21. člena ZJU, da mora oseba javnega prava praviloma v aktu o sistemizaciji delovnih mest za delovna mesta javnih uslužbencev, ki morajo na podlagi zakona kot uradni jezik uporabljati tudi jezik narodne skupnosti, kot pogoj določiti tudi

⁸⁶ Izraz pasivno (oziroma aktivno) znanje tujega jezika je staro poimenovanje, ki ne ustreza več. Znanje jezikov se v skladu s priporočili Sveta Evrope razvršča v 6 ravni. V Sloveniji imamo programe in izpite na osnovni (A2) in višji (B2) ravni zahtevnosti. Če to primerjamo s starim poimenovanjem, je osnovna raven (A2) nadomestila tako imenovano "pasivno znanje jezika" višja raven (B2) pa "aktivno znanje jezika".

⁸⁷ Kontrola pravilnosti postopkov, podatkov in odločitev o priznanju pravic na I. stopnji, vodenje postopkov za uveljavljanje pravic na I. stopnji, inštruiranje in dajanje strokovne pomoči sodelavcem na področju izvajanja zavarovanja, svetovanje strankam pri uveljavljanju pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter opravljanje drugih del v okviru področja dejavnosti in po nalogu nadrejenih. V opisu delovnega mesta samostojni svetovalec IV s šifro 3219 so določene enake naloge in opravila razen kontrole pravilnosti postopkov, podatkov in odločitev o priznanju pravic na I. stopnji.

znanje tega jezika. ZSPJS v 28. členu predpisuje, da dodatek za dvojezičnost pripada javnim uslužbencem, ki delajo na območjih občin, v katerih živita italijanska ali madžarska narodna skupnost, če je znanje jezika narodne skupnosti pogoj za opravljanje dela, in določa tudi razpon višine dodatka od 3 % do 6 %, predstojniku pa prepušča določitev konkretne višine glede na 2 pogoja: zahtevana stopnja znanja jezika narodne skupnosti ter dejanska uporaba tega jezika pri opravljanju dela. Glede na to, da v pravilniku o sistemizaciji niso določena delovna mesta, za zasedbo katerih je pogoj tudi znanje jezika narodne skupnosti, v sklepu o dodatku za dvojezičnost pa se zahteva najmanj pasivno znanje jezika narodne skupnosti in ni razvidno, za katero delovno mesto se javnemu uslužbencu glede na zahtevano stopnjo znanja italijanskega oziroma madžarskega jezika in dejansko uporabo tega jezika pri opravljanju dela prizna dodatek za dvojezičnost v višini 3 % oziroma 6 %, predstojnik ni določil dodatka za dvojezičnost v skladu z 28. členom ZSPJS.

Pojasnilo zavoda

OE Koper je edina od zavodovih območnih enot, ki leži na območju v Republiki Sloveniji, kjer živijo pripadniki italijanske narodne skupnosti in je poleg slovenščine uradni jezik tudi italijanščina. Za pripadnike italijanske narodne skupnosti se v italijanščini vodijo postopki za uveljavljanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, podajajo se ustne in pisne informacije in odgovori strankam. Iz tega razloga pripada dodatek za dvojezičnost večini zaposlenih, ki opravljajo delo na lokaciji OE Koper. Sedež OE Murska Sobota ne leži na narodnostno mešanem območju, vendar je pristojna za poslovanje na omenjenem območju, zato zavod zagotovi strankam poslovanje v madžarskem jeziku na njihovo zahtevo. Vlog strank v madžarskem jeziku na OE Murska Sobota ni oziroma so zelo redke, prav tako pa stranke vedno ne izražajo zahteve po komunikaciji, vodenju postopka ali izdaji odločb v madžarskem jeziku. Ob upoštevanju navedenega je bilo odločeno, da na OE Murska Sobota dodatek za dvojezičnost pripada le 1 zaposleni, ki ima tudi ustrezno znanje madžarskega jezika, ter v primeru, ko se stranka zgleda na OE in zahteva komunikacijo in informacijo v madžarskem jeziku ki se ji tudi zagotovi.

Glede na sistemizacijo, ki jo ima zavod, je nemogoče za posamezna delovna mesta opredeliti, da sodijo v okvir delovnih mest, ki jim pripada dodatek za dvojezičnost, saj se ista delovna mesta pojavijo tako pri delavcih v Kopru kot na primer tudi pri delavcih v Celju. V pravilniku o sistemizaciji je natančno opredeljeno, na katerem območju se lahko izplača dodatek, kakšna je višina dodatka ter kakšne pogoje mora izpolnjevati delavec, da je upravičen do dodatka. V pomoč oziroma dopolnitev navedenega je še vedno v uporabi sklep o dodatku za dvojezičnost iz leta 2009. Upravičenost in višino dodatka pa generalni direktor odobri tudi s podpisom pogodbe o zaposlitvi, kjer sta navedeni podlaga in višina za izplačilo dodatka.

Upravičenost in višina dodatka za dvojezičnost za opravljanje dela na posameznem delovnem mestu morata biti določeni v aktu o sistemizaciji in ne šele v pogodbah o zaposlitvi javnih uslužbencev. Na podlagi tega lahko zavod tudi pravilno izvede postopek nove zaposlitve in že v objavi prostega delovnega mesta navede, da je eden od pogojev za opravljanje dela tudi osnovna ali višja raven znanja jezika narodne skupnosti, namesto da izbere kandidata za zaposlitev in preveri njegovo znanje jezika narodne skupnosti šele pred podpisom pogodbe o zaposlitvi, kot je ravnal v letu 2019 pri zaposlitvi javnega uslužbenca na prosto delovno mesto strokovni svetovalec II v OE Koper.

Ukrep zavoda

Zavod je pripravil pisni dokument načrtovanih aktivnosti za sprejem sprememb in dopolnitev pravilnika o sistemizaciji, s katerimi bo v pravilniku o sistemizaciji opredelil delovna mesta, na katerih morajo javni uslužbenci na podlagi zakona uporabljati tudi jezik italijanske ali madžarske narodne skupnosti, kar bo podlaga za sprejem sklepa o dodatku za dvojezičnost. Predvideni rok za uveljavitev sprememb in dopolnitev pravilnika o sistemizaciji je 1. 3. 2022, za sprejem sklepa o dodatku za dvojezičnost pa 10. 3. 2022, določene so tudi odgovorne osebe za izvedbo načrtovanih aktivnosti v teh rokih.

3.2.4 Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela

Prvi odstavek 130. člena ZDR-1 določa, da mora delodajalec delavcu zagotoviti povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela. Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela za javne uslužbence zavoda ureja Aneks h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji⁸⁸, ki v 5. členu določa, da povračilo stroškov prevoza na delo in z dela pripada javnemu uslužbencu glede na razdaljo od kraja bivališča do delovnega mesta, če ta razdalja znaša več kot 2 km. Zavod javnim uslužbencem povrne stroške prevoza na delo in z dela na podlagi podatkov v pisni izjavi.

Zavod ni ugotavljal najcenejše poti od kraja bivališča javnih uslužbencev do delovnega mesta, ampak je upošteval ceno in vrsto prevoza, ki ju je navedel posamezni javni uslužbenec v izjavi za povračilo stroškov prevoza na delo in z dela. Če je javni uslužbenec navedel povračilo cene enosmerne vozovnice avtobusnega prevoza, je prejel povrnjen 2-kratnik zmnožka cene in števila prisotnosti na delu, kar je v nekaterih primerih predstavljalo višje povračilo stroškov prevoza, kot ga je prejel javni uslužbenec, ki je navedel nižjo ceno enosmerne vozovnice za vlak za isto relacijo. Zaradi tega je zavod za iste relacije javnim uslužbencem povrnil različno višino stroškov prevoza na delo in z dela. Poleg tega zavod pri priznavanju stroškov prevoza zaposlenim ni upošteval cene mesečne vozovnice, ki je v večini primerov cenejša od zmnožka povratne enodnevne vozovnice in števila dni prisotnosti. Čeprav določbe ZUJF izrecno ne določajo, da se pri ugotavljanju povračil stroškov prevoza uporablja najcenejši prevoz, pa je treba pri določitvi povračil stroškov upoštevati določbe prvega odstavka 1. člena ZUJF, v katerem je jasno in povsem nedvoumno določen cilj zakona, to je zagotovitev vzdržnosti javnih financ, ob tem pa tudi gospodarno ravnanje z javnimi sredstvi.

⁸⁸ Uradni list RS, št. 40/12.

Ukrep zavoda

Januarja 2021 je zavod sprejel Navodilo o povračilu stroškov prevoza na delo in z dela javnim uslužbencem zavoda (v nadaljevanju: navodilo), ki se uporablja od 1. 2. 2021. V navodilu je zavod podrobneje opredelil pogoje za povračilo stroškov prevoza na delo in z dela iz Aneksa h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji ter postopek za pridobitev podatkov za povračilo stroškov prevoza javnim uslužbencem zavoda. Skladno z navodilom se javnemu uslužbencu, ki je upravičen do povračila stroškov prevoza in ima možnost javnega prevoza, povrnejo stroški za najcenejši javni prevoz, ki mu omogoča prevoz na delo in z dela. Javnemu uslužbencu se obračunajo stroški prevoza glede na dejansko število dni prisotnosti na delu v mesecu. V primeru, da je zmnožek cene dnevne vozovnice in števila dni prisotnosti javnega uslužbenca na delu nižji od povračila stroškov enotne, mesečne ali druge najcenejše vozovnice za tega javnega uslužbenca, se javnemu uslužbencu povrne zmnožek cene dnevne vozovnice in števila dni prisotnosti na delu. Na podlagi navodila so morali vsi javni uslužbenci zavoda do 5. 2. 2021 podati nove izjave, in sicer na obrazcu, ki ga je zavod določil v prilogi navodila, ob upoštevanju priglasitve najcenejšega prevoza, z veljavo od 1. 2. 2021.

Od 4. 6. 2021 velja Aneks h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji⁸⁹, ki je bil sklenjen zaradi realizacije Dogovora o odpravi varčevalnih ukrepov v zvezi s povračili stroškov in drugimi prejemki javnih uslužbencev, zamiku izplačilnega dneva plače pri proračunskih uporabnikih ter regresu za letni dopust za leto 2021⁹⁰. Omenjeni aneks določa spremenjen način obračunavanja povračila stroškov prevoza na delo in z dela, in sicer se za povračilo stroškov prizna kilometrina v višini 10 % cene neosvinčenega motornega bencina 95 oktanov glede na razdaljo od kraja bivališča do delovnega mesta, če znaša ta razdalja več kot 2 km.

Ukrep zavoda

Zavod je pri plači za junij 2021 povračila stroškov prevoza na delo in z dela obračunal v skladu z omenjenim aneksom.

3.3 Tekoči transferi

V letu 2019 je zavod izkazal tekoče transfere v znesku 5.468.015.479 EUR, od tega za pokojnine v znesku 4.641.209.538 EUR (povezava s točko 2.3.7.1.2).

3.3.1 Matična evidenca zavarovancev in uživalcev pravic

Pokojninska doba, plača ter druga dejstva, ki vplivajo na pridobitev in odmero pravic, se skladno s prvim odstavkom 140. člena ZPIZ-2 upoštevajo pri uveljavljanju pravic iz obveznega zavarovanja po

⁸⁹ Uradni list RS, št. 88/21.

⁹⁰ Uradni list RS, št. 88/21.

podatkih iz matične evidence o zavarovancih in uživalcih pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (v nadaljevanju: matična evidenca).

Matično evidenco na podlagi petega odstavka 140. člena ZPIZ-2 ureja ZMEPIZ-1. ZMEPIZ-1 predpisuje vodenje zbirk podatkov o zavezancih, zavarovancih in osebah, ki so uveljavile pravico iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Republiki Sloveniji na podlagi predpisov o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Na podlagi 10. člena ZMEPIZ-1 matična evidenca obsega matično evidenco zavarovancev, matično evidenco uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, matično evidenco o izplačilih prejemkov, register zavezancev in evidenco o podanih izvedenskih mnenjih.

V skladu z drugim odstavkom 45. člena ZMEPIZ-1 mora biti za osebe v delovnem razmerju prijava podatkov za matično evidenco vložena z dnem nastopa dela po pogodbi o zaposlitvi, vendar najkasneje pred začetkom opravljanja dela⁹¹. Matična evidenca za posameznega zavarovanca se uvede z vnosom podatkov iz prve prijave v zavarovanje. Prijavno-odjavno službo za obvezno zavarovanje opravlja ZZZS, ki v skladu s 7. členom ZMEPIZ-1 zavodu posreduje podatke iz prijav v zavarovanje, odjav iz zavarovanja in prijav spremembe podatkov med zavarovanjem v elektronski obliki ter papirne obrazce. Zavod preverja pravilnost in popolnost podatkov matične evidence, ki jih morajo zavezanci oziroma dajalci podatkov posredovati po ZMEPIZ-1, z nadzorom in revizijo prijav podatkov.

3.3.1.1 Matična evidenca zavarovancev

Leta 2019 se je v bazi matične evidence zavarovancev pridobilo oziroma uredilo 386.442 podatkov o obdobjih zavarovanja in podatkov o osnovah, kar je za 46,4 % manj kot v letu 2018. Zavod v letnem poročilu za leto 2019 tudi navaja, da se podatki matične evidence zavarovancev še naprej urejajo in dopolnjujejo na ravni zavezanca, poleg tega pa so se urejali in dopolnjevali tudi podatki na ravni zavarovanca v okviru postopkov informativnih izračunov datuma upokojitve in višine pokojnine ter v okviru rednih postopkov priznavanja pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. V letu 2019 je bila popolnost matične evidence zavarovancev po navedbah zavoda 98,7-odstotna, kar je za 0,3-odstotne točke več kot v letu 2018.

Zavod v postopkih uveljavljanja pravic prenese urejene podatke o zavarovančevi pokojninski dobi in osnovah za izračun pokojninske osnove iz baze matične evidence zavarovancev v delovne datoteke upokojitvenega postopka⁹².

Pri preveritvi pravilnosti podatkov v matični evidenci zavarovancev smo v 40 primerih ugotovili, da so bili v matično evidenco zavarovancev vneseni napačni podatki o urah rednega dela, nadomestil (zaradi bolniške in druge odsotnosti) in dela preko polnega delovnega časa, o trajanju zavarovalne dobe in o letu osnove nadomestila. Od tega je napačen podatek v matični evidenci zavarovancev v

⁹¹ Če delavec tega dne iz opravičljivih razlogov ne začne z delom, mora biti prijava vložena najkasneje tistega dne, ki je kot dan nastopa dela dogovorjen v pogodbi o zaposlitvi.

⁹² Evidenci upokojitvenega postopka sta datoteki podatkov o plači in o pokojninski dobi.

33 primerih vplival na odmerjeno in/ali izplačano pokojnino, v preostalih 7 primerih pa ne. V nadaljevanju pojasnujemo razkritja po vrstnem redu, kot ga prikazuje Tabela 35⁹³.

Tabela 35 Podrobnosti napačno odmerjenih in/ali izplačanih pokojnin v letu 2019⁹⁴

		v EUR	
Vrsta pokojnine		Mesečno	V letu 2019
Ure rednega dela in ure nadomestil			
Uživalec 1	Starostna pokojnina	5,11	13,02
Uživalec 2	Invalidska pokojnina	31,93	54,28
Uživalec 3	Invalidska pokojnina	(8,22)	(98,64)
Uživalec 4	Vdovska in družinska pokojnina	4,86	58,32
Trajanje zavarovalne dobe			
Uživalec 5	Invalidska pokojnina	(33,80)	(77,41)
Leto osnove nadomestila			
Uživalec 6	Starostna pokojnina	(3,94)	(19,70)
Uživalec 7	Starostna pokojnina	(1,52)	(4,27)
Uživalec 8	Starostna pokojnina	4,10	1,45
Uživalec 9	Starostna pokojnina	(1,52)	(7,45)
Uživalec 10	Starostna pokojnina	3,10	28,70
Uživalec 11	Starostna pokojnina	1,54	8,45
Uživalec 12	Starostna pokojnina	(7,72)	(39,60)
Uživalec 13	Starostna pokojnina	(1,58)	(13,43)
Uživalec 14	Sorazmerni del starostne pokojnine	2,57	30,84
Uživalec 15	20 % starostne pokojnine	(1,32)	(3,24)
Uživalec 16	20 % starostne pokojnine	(11,31)	(44,55)
Uživalec 17	Invalidska pokojnina	(1,76)	(18,86)
Uživalec 18	Invalidska pokojnina	2,36	20,53
Uživalec 19	Sorazmerni del invalidske pokojnine	(4,77)	(5,25)
Uživalec 20	Sorazmerni del vdovske pokojnine	6,71	80,52
Ure rednega dela, ure nadomestil ter leto osnove nadomestila (zanemarljivi zneski)¹⁾			
4 primeri		0,92	4,12
9 primerov		(1,36)	(9,86)

Opomba: ¹⁾ Primere, pri katerih je prišlo do spremembe pokojnine za manj kot 1 EUR, povzemamo skupaj, in sicer posebej tiste, ki so prejeli preveč, in posebej tiste, ki so prejeli premalo.

Vir: podatki zavoda.

⁹³ Pri preveritvi pravilnosti podatkov v matični evidenci zavarovancev so bile v nekaterih primerih poleg upoštevanja napačnega podatka o urah rednega dela, nadomestil in dela preko polnega delovnega časa, o trajanju zavarovalne dobe in o letu osnove nadomestila ugotovljene še druge nepravilnosti. V teh primerih je znesek napačno odmerjenih in/ali izplačanih pokojnin posledica 2 ali več nepravilnosti.

⁹⁴ Zneski, navedeni v oklepajih, predstavljajo premalo odmerjene in/ali izplačane pokojnine.

3.3.1.1.a Na podlagi 30. člena ZPIZ-2 se starostna pokojnina odmeri od pokojninske osnove, ki jo tvori mesečno povprečje osnov zavarovanca za posamezno leto zavarovanja, od katerih so bili plačani prispevki za obvezno zavarovanje. Starostna pokojnina je bila v nasprotju s 30. členom ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega podatka o številu ur začasne zadržanosti z dela⁹⁵ previsoko odmerjena in izplačana v znesku 5,11 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 preveč odmerjena in izplačana v znesku 13,02 EUR⁹⁶.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičencu na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 17. 6. 2020). Nižja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 7. 2020 dalje).

3.3.1.1.b Po 45. členu ZPIZ-2 se invalidska pokojnina odmeri od pokojninske osnove, izračunane na enak način kot pokojninska osnova za odmero starostne pokojnine. Invalidska pokojnina je bila v nasprotju s 30. členom v povezavi s 45. členom ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega podatka o številu ur začasne zadržanosti z dela⁹⁷ previsoko odmerjena v znesku 31,93 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 preveč odmerjena v znesku 54,28 EUR⁹⁸.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenki na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 26. 6. 2020). Nižja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 7. 2020 dalje).

3.3.1.1.c Invalidska pokojnina je bila v nasprotju s 30. členom v povezavi s 45. členom ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega podatka o številu ur rednega dela⁹⁹ prenizko odmerjena v znesku 8,22 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 prenizko odmerjena v znesku 98,64 EUR¹⁰⁰.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenki na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 17. 6. 2020). Višja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 7. 2020 dalje).

3.3.1.1.d Na podlagi 60. člena ZPIZ-2 je osnova za odmero vdovske oziroma družinske pokojnine pokojnina, do katere je bil uživalec upravičen ob smrti; pokojnina ali sorazmerni del pokojnine, odmerjene po mednarodnih pogodbah, do katere je bil upravičen uživalec pokojnine ob smrti; starostna ali invalidska pokojnina, ki bi jo imel zavarovanec glede na vzrok smrti. Družinska in

⁹⁵ Za leto 1980 je bilo upoštevano 420 ur namesto 42 ur začasne zadržanosti z dela.

⁹⁶ Izračun: $17/31 * 5,11 \text{ EUR} + 2 * 5,11 \text{ EUR}$.

⁹⁷ Za leto 2003 je bilo upoštevano 1.044 ur namesto 0 ur začasne zadržanosti z dela.

⁹⁸ Izračun: $21/30 * 31,93 \text{ EUR} + 31,93 \text{ EUR}$.

⁹⁹ Za leto 1986 je bilo upoštevano 2.982 ur namesto 1.694 ur rednega dela.

¹⁰⁰ Izračun: $12 * 8,22 \text{ EUR}$.

vdovska pokojnina sta bili v nasprotju s 30. členom v povezavi s 45. in 60. členom ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega podatka o številu ur rednega dela¹⁰¹ in o trajanju zavarovalne dobe¹⁰² previsoko odmerjeni in izplačani v znesku 2,43 EUR mesečno posameznemu družinskemu članu oziroma 4,86 EUR mesečno obema družinskima članoma. Pokojnini sta bili v letu 2019 preveč odmerjeni in izplačani posameznemu družinskemu članu v znesku 29,16 EUR¹⁰³ oziroma obema družinskima članoma v znesku 58,32 EUR.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenkama na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnini (odločbi z dne 3. 6. 2020). Nižji pokojnini se izplačujeta od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 7. 2020 dalje).

3.3.1.1.e Po tretjem odstavku 39. člena ZPIZ-2 je bil zavarovanec, ki je pridobil pravico do invalidske pokojnine po določbah ZPIZ-2 in je dopolnil pokojninsko dobo v enaki višini, kot je predpisana višina pokojninske dobe brez dokupa za pridobitev pravice do starostne pokojnine pri najnižji starosti, upravičen do zagotovljene pokojnine¹⁰⁴. Zavod uživalcu ni priznal pravice do zagotovljene pokojnine zaradi upoštevanja napačnega podatka o trajanju zavarovalne dobe¹⁰⁵ in o dolžini pokojninske dobe brez dokupa¹⁰⁶, zato je bila invalidska pokojnina v nasprotju s 30. členom v povezavi s 45. členom in tretjim odstavkom 39. člena ZPIZ-2 prenizko odmerjena in izplačana v znesku 33,80 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 prenizko odmerjena in izplačana v znesku 77,41 EUR¹⁰⁷.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičencu na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 15. 6. 2020). Višja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 7. 2020 dalje).

3.3.1.1.f Drugi odstavek 32. člena ZPIZ-2 določa, da se zavarovancu za čas prejemanja nadomestila za izračun pokojninske osnove upošteva plača oziroma osnova, od katere so bili plačani prispevki iz koledarskega leta pred začetkom prejemanja nadomestila. Starostna pokojnina je bila v nasprotju s 30. členom v povezavi z drugim odstavkom 32. člena ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega leta

¹⁰¹ Za leto 1998 je bilo upoštevano 1.600 ur namesto 2.056 ur rednega dela, za leto 2014 je bilo upoštevano 3.054 ur namesto 1.794 ur rednega dela.

¹⁰² Za leto 1998 je bila upoštevana zavarovalna doba v trajanju 10 mesecev in 14 dni namesto 12 mesecev, za leto 2014 pa zavarovalna doba v trajanju 12 mesecev namesto 10 mesecev in 7 dni.

¹⁰³ Izračun: $12 * 2,43 \text{ EUR}$.

¹⁰⁴ Zagotovljena pokojnina je znašala 530,57 EUR od 1. 1. 2019 in 538,53 EUR od 1. 12. 2019.

¹⁰⁵ Za leto 2001 je bila upoštevana zavarovalna doba v trajanju 6 mesecev namesto 10 mesecev in 14 dni, za leto 2002 pa zavarovalna doba v trajanju 7 mesecev in 14 dni namesto 11 mesecev in 29 dni.

¹⁰⁶ V obdobju zavarovanja od 1. 7. 2001 do 30. 6. 2002 je bil upravičenec vključen v zavarovanje za polni delovni čas, zavod pa mu je priznal zavarovalno dobo v sorazmernem delu (3 mesece) ter posledično 39 let, 11 mesecev in 25 dni pokojninske dobe brez dokupa in prištete dobe namesto 40 let, 8 mesecev in 25 dni.

¹⁰⁷ Izračun: $9/31 * 33,80 \text{ EUR} + 2 * 33,80 \text{ EUR}$.

osnove nadomestila plače¹⁰⁸, ki vpliva na izračun pokojninske osnove, prenizko odmerjena in izplačana v znesku 3,94 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 prenizko odmerjena in izplačana v znesku 19,70 EUR¹⁰⁹.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičencu na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 11. 6. 2020). Višja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 7. 2020 dalje).

3.3.1.1.g Starostna pokojnina je bila v nasprotju s 30. členom v povezavi z drugim odstavkom 32. člena ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega leta osnove nadomestila plače¹¹⁰, ki vpliva na izračun pokojninske osnove, prenizko odmerjena in izplačana v znesku 1,52 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 prenizko odmerjena in izplačana v znesku 4,27 EUR¹¹¹.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičencu na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 12. 6. 2020). Višja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 7. 2020 dalje).

3.3.1.1.h Starostna pokojnina je bila v nasprotju s 30. členom v povezavi z drugim odstavkom 32. člena ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega leta osnove nadomestila plače¹¹², ki vpliva na izračun pokojninske osnove, previsoko odmerjena v znesku 4,10 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 preveč odmerjena in izplačana v znesku 1,45 EUR¹¹³.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenki na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 17. 7. 2020). Nižja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 8. 2020 dalje).

¹⁰⁸ Pri izračunu pokojninske osnove za čas prejemanja nadomestila plače je bilo zavarovancu za 856 ur začasne zadržanosti z dela v letu 2015 in za 344 ur začasne zadržanosti z dela v letu 2016 upoštevano leto osnove 2015 namesto leto 2014.

¹⁰⁹ Izračun: $5 \cdot 3,94 \text{ EUR}$.

¹¹⁰ Pri izračunu pokojninske osnove za čas prejemanja nadomestila plače je bilo zavarovancu za 456 ur začasne zadržanosti z dela v letu 1991 upoštevano leto osnove 1991 namesto leto 1988.

¹¹¹ Izračun: $25/31 \cdot 1,52 \text{ EUR} + 2 \cdot 1,52 \text{ EUR}$.

¹¹² Pri izračunu pokojninske osnove za čas prejemanja nadomestila plače v letu 1987 je bilo zavarovanki za 917 ur začasne zadržanosti z dela upoštevano leto osnove 1987 namesto 1985 ter za 728 ur začasne zadržanosti z dela leto osnove 1986 namesto leto 1985.

¹¹³ Izračun: $11/31 \cdot 4,10 \text{ EUR}$.

3.3.1.1.i Starostna pokojnina je bila v nasprotju s 30. členom v povezavi z drugim odstavkom 32. člena ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega leta osnove nadomestila plače¹¹⁴, ki vpliva na izračun pokojninske osnove, prenizko odmerjena in izplačana v znesku 1,52 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 prenizko odmerjena in izplačana v znesku 7,45 EUR¹¹⁵.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenki na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 17. 6. 2020). Višja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 7. 2020 dalje).

3.3.1.1.j Starostna pokojnina je bila v nasprotju s 30. členom v povezavi z drugim odstavkom 32. člena ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega leta osnove nadomestila plače¹¹⁶, ki vpliva na izračun pokojninske osnove, previsoko odmerjena in izplačana v znesku 3,10 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 preveč odmerjena in izplačana v znesku 28,70 EUR¹¹⁷.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenki na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 16. 6. 2020). Nižja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 7. 2020 dalje).

3.3.1.1.k Starostna pokojnina je bila v nasprotju s 30. členom v povezavi z drugim odstavkom 32. člena ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega leta osnove nadomestila plače¹¹⁸, ki vpliva na izračun pokojninske osnove, previsoko odmerjena in izplačana v znesku 1,54 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 preveč odmerjena in izplačana v znesku 8,45 EUR¹¹⁹.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenki na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 8. 6. 2020). Nižja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 7. 2020 dalje).

¹¹⁴ Pri izračunu pokojninske osnove za čas prejemanja nadomestila plače je bilo zavarovanki za 2.184 ur začasne zadržanosti z dela v letu 1989 upoštevano leto osnove 1988 namesto leto 1987, za 434 ur začasne zadržanosti z dela v letu 1990 pa je bilo upoštevano leto osnove 1989 namesto leto 1987.

¹¹⁵ Izračun: $28/31 * 1,52 \text{ EUR} + 4 * 1,52 \text{ EUR}$.

¹¹⁶ Pri izračunu pokojninske osnove za čas prejemanja nadomestila plače je bilo zavarovanki za 875 ur začasne zadržanosti z dela v letu 1987 upoštevano leto osnove 1987 namesto leto 1985.

¹¹⁷ Izračun: $8/31 * 3,10 \text{ EUR} + 9 * 3,10 \text{ EUR}$.

¹¹⁸ Pri izračunu pokojninske osnove za čas prejemanja nadomestila plače je bilo zavarovanki za 668 ur začasne zadržanosti z dela v letu 2017 upoštevano leto osnove 2017 namesto leto 2016.

¹¹⁹ Izračun: $15/31 * 1,54 \text{ EUR} + 5 * 1,54 \text{ EUR}$.

3.3.1.1.l Starostna pokojnina je bila v nasprotju s 30. členom v povezavi z drugim odstavkom 32. člena ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega leta osnove nadomestila plače¹²⁰, ki vpliva na izračun pokojninske osnove, prenizko odmerjena in izplačana v znesku 7,72 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 prenizko odmerjena in izplačana v znesku 39,60 EUR¹²¹.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenki na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 10. 6. 2020). Višja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 7. 2020 dalje).

3.3.1.1.m Starostna pokojnina je bila v nasprotju s 30. členom v povezavi z drugim odstavkom 32. člena ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega leta osnove nadomestila plače¹²², ki vpliva na izračun pokojninske osnove, prenizko odmerjena in izplačana v znesku 1,58 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 prenizko odmerjena in izplačana v znesku 13,43 EUR¹²³.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenki na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 17. 6. 2020). Višja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 7. 2020 dalje).

3.3.1.1.n Sorazmerni del starostne pokojnine je bil v nasprotju s 30. členom v povezavi z drugim odstavkom 32. člena ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega leta osnove nadomestila plače¹²⁴, ki vpliva na izračun pokojninske osnove, previsoko odmerjen in izplačan v znesku 2,57 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 preveč odmerjena in izplačana v znesku 30,84 EUR¹²⁵.

Ukrep zavoda

Zavod je 14. 10. 2020 upravičenki, ki je vložila vlogo za priznanje pravice do starostne pokojnine, izdal odločbo, v kateri je popravil napačno leto osnove nadomestila.

3.3.1.1.o Zavod je 20 % starostne pokojnine v nasprotju s 30. členom v povezavi z drugim odstavkom 32. člena ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega leta osnove nadomestila plače, ki vpliva na izračun

¹²⁰ Pri izračunu pokojninske osnove za čas prejemanja nadomestila plače je bilo zavarovanki za 623 určasne zadržanosti z dela v letu 1991 upoštevano leto osnove 1991 namesto leto 1990.

¹²¹ Izračun: $4/31 * 7,72 \text{ EUR} + 5 * 7,72 \text{ EUR}$.

¹²² Pri izračunu pokojninske osnove za čas prejemanja nadomestila plače je bilo zavarovanki za 1.092 určasne zadržanosti z dela v letu 1986 upoštevano leto osnove 1986 namesto leto 1984.

¹²³ Izračun: $15/30 * 1,58 \text{ EUR} + 8 * 1,58 \text{ EUR}$.

¹²⁴ Pri izračunu pokojninske osnove za čas prejemanja nadomestila plače v letu 1990 je bilo zavarovanki za 1.029 určasne zadržanosti z dela upoštevano leto osnove 1990, namesto da bi bilo za 151 určasne zadržanosti z dela upoštevano leto osnove 1987 in za 878 určasne zadržanosti z dela leto osnove 1988.

¹²⁵ Izračun: $12 * 2,57 \text{ EUR}$.

pokojninske osnove¹²⁶, pre nizko odmeril in izplačal v znesku 1,32 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 pre nizko odmerjena in izplačana v znesku 3,24 EUR¹²⁷.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenki na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 30. 7. 2020). Višja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 8. 2020 dalje).

3.3.1.1.p Zavod je zavarovanki na podlagi 39.a člena ZPIZ-2 priznal pravico do izplačila 20 % starostne pokojnine od septembra 2019 dalje z upoštevanjem ugodnejšega vrednotenja pokojninske dobe brez dokupa, dopolnjene po izpolnitvi pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine. Na podlagi petega odstavka 27. člena ZPIZ-2 je zavarovanka v letu 2017 pridobila pravico do starostne pokojnine, če je v tem letu dopolnila 39 let in 8 mesecev pokojninske dobe brez dokupa ter starost 59 let in 4 mesece. Zavarovancu, ki je bil obvezno vključen v obvezno zavarovanje s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom in je izpolnjeval pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, se je skladno z 39.a členom¹²⁸ ZPIZ-2 od prvega naslednjega dne po vložitvi zahteve mesečno izplačevalo 20 % starostne pokojnine, do katere bi bil upravičen na dan njene uveljavitve. Zavarovankam, ki so starostno pokojnino uveljavile v obdobju od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2019, se je starostna pokojnina na podlagi tretjega odstavka 37. člena ZPIZ-2 odmerila od pokojninske osnove v odstotku glede na dopolnjeno pokojninsko dobo. Za 15 let zavarovalne dobe se je odmerila v višini 29 %, za vsako nadaljnje leto pa v višini 1,38 %. Na podlagi šestega odstavka 37. člena ZPIZ-2 se je zavarovancu, ki je izpolnil pogoje iz petega odstavka 27. člena ZPIZ-2 in je ostal vključen v obvezno zavarovanje, vsako nadaljnje leto dopolnjene pokojninske dobe brez dokupa, dopolnjene v obveznem zavarovanju po uveljavitvi tega zakona, vendar največ do 3 zaporednih let zavarovanja, vrednotilo na način, da so se 3 meseci pokojninske dobe brez dokupa vrednotili v višini 1 %. Zavod pri priznanju pravice do izplačila 20 % starostne pokojnine ni ravnal v skladu s petim odstavkom 27. člena v povezavi s tretjim in šestim odstavkom 37. člena ZPIZ-2, ker je zaradi upoštevanja napačnega datuma izpolnitve pogoja za pridobitev pravice do starostne pokojnine (4. 1. 2018 namesto 1. 9. 2017) in napačne pokojninske dobe brez dokupa (41 let, 7 mesecev in 29 dni namesto 41 let, 8 mesecev in 2 dni) določil napačen odstotek za odmero starostne pokojnine (69,50 namesto 70,81 %). Poleg tega zavod 20 % starostne pokojnine ni odmeril v skladu s 30. členom ZPIZ-2 zaradi upoštevanja pre nizkih zavarovankinih dohodkov v obdobju od 1. 9. 1994 do 23. 6. 1996¹²⁹ in v povezavi z drugim odstavkom 32. člena ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega leta osnove nadomestila plače¹³⁰, kar je vplivalo na izračun pokojninske osnove. Zaradi vseh omenjenih nepravilnosti je zavod

¹²⁶ Pri izračunu pokojninske osnove za čas prejemanja nadomestila plače je bilo zavarovanki za 1.568 ur začasne zadržanosti z dela v letu 1988 upoštevano leto osnove 1988 namesto leto 1986.

¹²⁷ Izračun: $14/31 * 1,32 \text{ EUR} + 2 * 1,32 \text{ EUR}$.

¹²⁸ Tako je določal 39.a člen ZPIZ-2 do konca leta 2019.

¹²⁹ Zavod ni upošteval, da je bila zavarovanka v tem obdobju zavarovana tudi po podlagi 085 – mati z otrokom, ki dela po posebnih predpisih, zato je izračunal povprečno mesečno osnovo za leto 1994 v znesku 1.118,99 EUR namesto 1.357,13 EUR, za leto 1995 v znesku 652,08 EUR namesto 1.304,16 EUR in za leto 1996 v znesku 869,93 EUR namesto 1.199,68 EUR.

¹³⁰ Pri izračunu pokojninske osnove za čas prejemanja nadomestila plače je bilo zavarovanki za 595 ur začasne zadržanosti z dela v letu 1991 upoštevano leto osnove 1991 namesto leto 1988, za 32 ur začasne zadržanosti z dela v letu 2005 pa je bilo upoštevano leto osnove 2005 namesto leto 2004.

zavarovanki prenizko odmeril 20 % starostne pokojnine v znesku 11,31 EUR mesečno, v letu 2019 pa je bila pokojnina prenizko odmerjena v znesku 44,55 EUR¹³¹.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenki na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 12. 6. 2020). Višja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 7. 2020 dalje).

3.3.1.1.q Invalidska pokojnina je bila v nasprotju s 30. členom v povezavi z drugim odstavkom 32. člena in v povezavi s 45. členom ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega leta osnove nadomestila plače, ki vpliva na izračun pokojninske osnove¹³², prenizko odmerjena in izplačana v znesku 1,76 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 prenizko odmerjena in izplačana v znesku 18,86 EUR¹³³.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenki na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 27. 8. 2020). Višja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 9. 2020 dalje).

3.3.1.1.r Pri izračunu pokojninske osnove se skladno s 35. členom ZPIZ-2 osnove iz prejšnjih let zavarovanja, upoštevane po 30. in 32. členu tega zakona, preračunajo z valorizacijskimi količniki, ki jih vsako leto objavi minister, pristojen za delo, v soglasju z ministrom, pristojnim za finance. Invalidska pokojnina je bila v nasprotju s 30. členom v povezavi z drugim odstavkom 32. člena in v povezavi s 45. členom ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega leta osnove nadomestila plače, ki vpliva na izračun pokojninske osnove¹³⁴, ter v povezavi s 35. členom ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnih valorizacijskih količnikov¹³⁵ previsoko odmerjena in izplačana v znesku 2,36 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 preveč odmerjena in izplačana v znesku 20,53 EUR¹³⁶.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičencu na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 3. 6. 2020). Nižja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 7. 2020 dalje).

¹³¹ Izračun: $28/30 * 11,31 \text{ EUR} + 3 * 11,33 \text{ EUR}$.

¹³² Pri izračunu pokojninske osnove za čas prejemanja nadomestila plače je bilo zavarovanki za 1.568 ur začasne zadržanosti z dela v letu 2018 upoštevano leto osnove 2015 namesto leto 2016.

¹³³ Izračun: $20/28 * 1,76 \text{ EUR} + 10 * 1,76 \text{ EUR}$.

¹³⁴ Pri izračunu pokojninske osnove za čas prejemanja nadomestila plače je bilo zavarovancu za 1.506 ur začasne zadržanosti z dela v letu 1994 upoštevano leto osnove 1994 namesto leto 1991.

¹³⁵ Upoštevani so bili valorizacijski količniki iz leta 2017 namesto iz leta 2018.

¹³⁶ Izračun: $21/30 * 2,36 \text{ EUR} + 8 * 2,36 \text{ EUR}$.

3.3.1.1.s Zavod pri določitvi pokojninske dobe brez dokupa ni upošteval pokojninske dobe, ki jo je uživalec dopolnil v tujini¹³⁷, zato je uživalcu odmeril invalidsko pokojnino namesto sorazmernega dela invalidske pokojnine od zneska zagotovljene pokojnine. Invalidska pokojnina je bila v nasprotju s 30. členom v povezavi z drugim odstavkom 32. člena in v povezavi s 45. členom ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega leta osnove nadomestila plače, ki vpliva na izračun pokojninske osnove¹³⁸, ter v povezavi s četrtem odstavkom 39. člena ZPIZ-2 zaradi odmere invalidske pokojnine namesto sorazmernega dela invalidske pokojnine od zneska zagotovljene pokojnine prenizko odmerjena v znesku 4,77 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 prenizko odmerjena v znesku 5,25 EUR¹³⁹.

Ukrep zavoda

Na podlagi pritožbe upravičenca je zavod odpravil odločbo z dne 31. 12. 2019 ter na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 12. 8. 2020).

3.3.1.1.t Sorazmerni del vdovske pokojnine je bil v nasprotju s 30. členom v povezavi z drugim odstavkom 32. člena ZPIZ-2 ter v povezavi s 45. in 60. členom ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega leta osnove nadomestila plače¹⁴⁰, ki vpliva na izračun pokojninske osnove, previsoko odmerjen in izplačan v znesku 6,71 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 preveč odmerjena in izplačana v znesku 80,52 EUR¹⁴¹.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenki na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 15. 6. 2020). Nižja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 7. 2020 dalje).

3.3.1.1.u V 2 primerih so bili v matični evidenci zavarovancev pri upravičencu, ki je uveljavil pravico do pokojnine v letu 2019, vneseni napačni podatki o urah rednega dela in o urah nadomestil (zaradi bolniške in druge odsotnosti). Od tega v 1 primeru pri izračunu pokojninske osnove tudi ni bil upoštevan obrazec M4 za leto 1973. Finančni učinek ugotovljenih napak je zanemarljiv (manj kot 1 EUR mesečno). Zavod zaradi upoštevanja napačnega podatka o urah rednega dela in o urah nadomestil ter neupoštevanja obrazca M4 za leto 1973 pri izračunu pokojninske osnove ni ravnal v skladu s 30. členom ZPIZ-2.

Ukrep zavoda

Zavod je med izvajanjem revizije v zgoraj omenjenih primerih odpravil napake pri vnosu podatkov ter upravičencema na novo odmeril pokojnino.

¹³⁷ Zavod ni upošteval 1 leta in 1 meseca dopolnjene pokojninske dobe v tujini, zato je bilo upravičencu priznano 39 let, 5 mesecev in 4 dni namesto 40 let, 6 mesecev in 4 dni skupne pokojninske dobe s prišteto dobo.

¹³⁸ Pri izračunu pokojninske osnove za čas prejemanja nadomestila plače je bilo zavarovancu za 432 ur začasne zadržanosti z dela v letu 1989 upoštevano leto osnove 1989 namesto leto 1988.

¹³⁹ Izračun: $3/30 * 4,77 \text{ EUR} + 4,77 \text{ EUR}$.

¹⁴⁰ Pri izračunu pokojninske osnove za čas prejemanja nadomestila za plače je bilo zavarovanki za 1.104 ure začasne zadržanosti z dela v letu 1979 upoštevano leto osnove 1979 namesto leto 1978.

¹⁴¹ Izračun: $12 * 6,71 \text{ EUR}$.

3.3.1.1.v V 11 primerih so bili v matični evidenci zavarovancev pri upravičencu, ki je uveljavil pravico do pokojnine v letu 2019, vneseni napačni podatki o letu osnove nadomestila plače (zaradi bolniške in druge odsotnosti), vendar je bil finančni učinek zanemarljiv (manj kot 1 EUR mesečno). Zavod ni ravnal v skladu s 30. členom ZPIZ-2 v povezavi z drugim odstavkom 32. člena ZPIZ-2, ker je upošteval napačno leto osnove nadomestila plače, kar je vplivalo na izračun pokojninske osnove.

Pojasnilo zavoda

V 2 primerih zavod zaradi ekonomičnosti postopka ni na novo odmeril pokojnine.

Ukrep zavoda

Zavod je med izvajanjem revizije v zgoraj omenjenih primerih odpravil nepravilnosti pri vnosu podatkov ter 9 upravičencem na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino.

3.3.1.1.w V 4 primerih smo ugotovili, da so bili v matični evidenci zavarovancev pri upravičencu, ki je uveljavil pravico do pokojnine v letu 2019, napačni podatki o urah rednega dela, urah nadomestil (zaradi bolniške in druge odsotnosti) in urah dela preko polnega delovnega časa, vendar niso imeli finančnega učinka¹⁴². Zavod kot upravljavec matične evidence na podlagi 47. in 48. člena ZMEPIZ-1¹⁴³ ni zagotovil učinkovite kontrole pravilnosti in popolnosti podatkov v matični evidenci in s tem ni zagotovil pravih, točnih in popolnih podatkov.

Ukrep zavoda

Zavod je med izvajanjem revizije v zgoraj omenjenih primerih odpravil nepravilnosti pri vnosu podatkov.

3.3.1.1.x V 3 primerih smo ugotovili, da so bili v matični evidenci zavarovancev pri upravičencu, ki je uveljavil pravico do pokojnine v letu 2019, napačni podatki o letu osnove nadomestila plače (zaradi bolniške in druge odsotnosti), vendar niso imeli finančnega učinka¹⁴⁴. Zavod kot upravljavec matične evidence na podlagi 47. in 48. člena ZMEPIZ-1 ni zagotovil učinkovite kontrole pravilnosti in popolnosti podatkov v matični evidenci in s tem ni zagotovil pravih, točnih in popolnih podatkov.

Ukrep zavoda

Zavod je med izvajanjem revizije v zgoraj omenjenih primerih odpravil nepravilnosti pri vnosu podatkov.

¹⁴² Upravičencu je bila pokojnina odmerjena od najnižje ali najvišje pokojninske osnove oziroma napačen vnos podatka o nadurah preteklega leta ni imel vpliva na izračun urne postavke za nadomestila, saj zavarovanec v tekočem letu ni bil bolniško odsoten.

¹⁴³ V 47. členu ZMEPIZ-1 je določeno, da zavod preverja pravilnost in popolnost podatkov matične evidence z nadzorom in revizijo prijav podatkov. Po 48. členu ZMEPIZ-1 so podatki, vpisani v prijave podatkov za matično evidenco, pravilni, če so skladni s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, z določbami tega zakona in drugimi predpisi s področja matične evidence in z dejanskim stanjem po evidencah in dokumentaciji zavezancev za vlaganje prijav, zavezancev za vlaganje prijav o osnovah oziroma zavezancev za plačilo prispevkov.

¹⁴⁴ Upravičenec ima pravico do zagotovljene pokojnine, napaka je bila že odpravljena v postopku priznanja pravice, vendar v datotekah ni bila popravljena oziroma je potekel 10-letni rok od vročitve dokončne odločbe v skladu s 183. členom ZPIZ-2.

3.3.1.2 Matična evidenca uživalcev pravic

Matična evidenca uživalcev pravic poleg podatkov iz matične evidence zavarovancev vsebuje tudi vrsto pokojnine, znesek pokojnine ob priznanju pravice, datum priznanja pravice, datum prenehanja pravice, datum prekinitve izplačevanja, datum pričetka ponovnega izplačevanja ter nekatere druge podatke, ki jih zahteva ZMEPIZ-1.

V 41 primerih smo ugotovili, da podatki v matični evidenci uživalcev pravic za leto 2019 niso bili pravilni in popolni. Nepravilnosti so imele finančne posledice za uživalce v 9 primerih.

3.3.1.2.a Sorazmerni del invalidske pokojnine je bil v nasprotju s 75. in 76. členom v povezavi z 200. členom ZPIZ-1¹⁴⁵ zaradi upoštevanja napačne skupne pokojninske dobe s prišteto dobo¹⁴⁶ ter napačnega odstotka za odmero invalidske pokojnine¹⁴⁷ prenizko odmerjen v znesku 23,42 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 prenizko odmerjena v znesku 187,36 EUR¹⁴⁸.

Ukrep zavoda

Na podlagi 174. člena ZPIZ-2 je zavod upravičenki v okviru revizijskega postopka izdal novo odločbo (14. 10. 2020). Višja pokojnina se izplačuje od 1. 11. 2020 dalje.

3.3.1.2.b Sorazmerni del invalidske pokojnine je bil v nasprotju s 75. in 76. členom v povezavi z 200. členom ZPIZ-1 zaradi napačne (predolge) prištete dobe¹⁴⁹, ki vpliva na višino odstotka za odmero invalidske pokojnine, previsoko odmerjen in izplačan v znesku 22,11 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 preveč izplačana v znesku 219,67 EUR¹⁵⁰. Uživalec je 29. 10. 2019 umrl, od 30. 10. 2019 dalje se vdovi izplačuje sorazmerni del vdovske pokojnine. Zavod je zaradi napačno odmerjenega sorazmernega dela invalidske pokojnine, ki na podlagi 60. člena ZPIZ-2 predstavlja osnovo za odmero vdovske pokojnine, vdovi napačno odmeril sorazmerni del vdovske pokojnine. Pokojnina je bila previsoko odmerjena v znesku 15,48 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 preveč odmerjena v znesku 31,96 EUR¹⁵¹.

¹⁴⁵ V prvem odstavku 75. člena ZPIZ-1 je določeno, da se invalidska pokojnina za invalidnost, ki je posledica bolezni ali poškodbe izven dela, odmeri od pokojninske osnove v odstotku, določenem glede na dopolnjeno pokojninsko dobo na način, določen v 50. členu tega zakona. Drugi odstavek 75. člena ZPIZ-1 določa, da se invalidska pokojnina odmeri zavarovancu, ki je postal invalid pred dopolnitvijo starosti 61 let (ženske), najmanj v višini 48 % (ženske) pokojninske osnove. Prvi odstavek 76. člena ZPIZ-1 določa, da se višina odstotka za odmero invalidske pokojnine določi ob upoštevanju dejanske pokojninske dobe zavarovanca in prištete pokojninske dobe, izračunane po 200. členu tega zakona. V drugem odstavku 200. člena ZPIZ-1 je določeno, če je invalidnost nastopila pred dopolnjenim 58. letom starosti, predstavlja prišteta doba dve tretjini obdobja med datumom nastanka invalidnosti in datumom, pri katerem bi zavarovanec dopolnil 58 let starosti, in eno polovico obdobja med datumom, pri katerem bi dopolnil starost 63 let (moški) oziroma 61 let (ženska), in datumom, pri katerem bi dopolnil(a) 58 let starosti.

¹⁴⁶ Zavod ni upošteval 12 let in 5 mesecev prištete dobe. Prišteta doba je navidezna doba, ki se prišteje k dejansko dopolnjeni pokojninski dobi in zvišuje odstotek za odmero invalidske pokojnine.

¹⁴⁷ Upošteval se je odstotek za odmero pokojnine 38 namesto 48 %.

¹⁴⁸ Izračun: $8 * 23,42 \text{ EUR}$.

¹⁴⁹ Upoštevala se je prišteta doba v trajanju 45 let in 5 mesecev namesto 4 leta in 3 mesece.

¹⁵⁰ Izračun: $29/31 * 22,11 \text{ EUR} + 9 * 22,11 \text{ EUR}$.

¹⁵¹ Izračun: $2/31 * 15,48 \text{ EUR} + 2 * 15,48 \text{ EUR}$.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenki na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 16. 6. 2020). Nižja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 7. 2020 dalje).

3.3.1.2.c Del vdovske pokojnine je bil odmerjen od invalidske pokojnine¹⁵², ki je bila v nasprotju s 75. in 76. členom v povezavi z 200. členom ZPIZ-1 zaradi upoštevanja napačne (predolge) prištete dobe¹⁵³, ki vpliva na višino odstotka za odmero invalidske pokojnine, odmerjena v previsokem znesku. Zaradi upoštevanja previsoke osnove je bil del vdovske pokojnine previsoko odmerjen in izplačan v znesku 12,64 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 preveč odmerjena in izplačana v znesku 148,01 EUR¹⁵⁴.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenki na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 19. 10. 2020). Nižja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 11. 2020 dalje).

3.3.1.2.d Zavarovancu, ki je izpolnil pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine in ostane v zavarovanju po dopolnitvi starosti 61 let (ženske), se pokojnina, ki mu je odmerjena glede na pokojninsko dobo in pokojninsko osnovo, na podlagi tretjega odstavka 53. člena ZPIZ-1 poveča za vsak mesec zavarovanja po dopolnitvi starosti od 61 do 62 leta za 0,3 %, od 62 do 63 leta za 0,2 % in od 63 do 64 leta za 0,1 %. Sorazmerni del starostne pokojnine je bil v nasprotju s 53. členom ZPIZ-1 zaradi upoštevanja napačnega odstotka povečanja pokojnine¹⁵⁵ previsoko odmerjen v znesku 0,63 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 preveč odmerjena v znesku 1,13 EUR¹⁵⁶.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenki v okviru revizijskega postopka na podlagi 174. člena ZPIZ-2 izdal novo odločbo (odločba z dne 1. 6. 2020). Nižja pokojnina se izplačuje od 1. 7. 2020 dalje.

¹⁵² Invalidska pokojnina se je odmerila na podlagi odločbe z dne 11. 12. 2012, uživalec je 2. 7. 2016 umrl.

¹⁵³ Upoštevala se je prišteta doba v trajanju 48 let in 2 meseca namesto 2 leti in 7 mesecev.

¹⁵⁴ Izračun: $22/31 * 12,64 \text{ EUR} + 11 * 12,64 \text{ EUR}$.

¹⁵⁵ Pokojnina je bila povečana za 7,8 % namesto za 7,2 %.

¹⁵⁶ Izračun: $24/30 * 0,63 \text{ EUR} + 0,63 \text{ EUR}$.

3.3.1.2.e Invalidska pokojnina je bila v nasprotju z 48. in 49. členom v povezavi s 137. členom ZPIZ-2¹⁵⁷ zaradi upoštevanja napačnega datuma nastanka invalidnosti¹⁵⁸ ter posledično napačne (predolge) prištete dobe¹⁵⁹, ki vpliva na višino odstotka za odmero invalidske pokojnine, previsoko odmerjena in izplačana v znesku 67,23 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 preveč odmerjena in izplačana v znesku 403,38 EUR¹⁶⁰.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenki na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 25. 8. 2020). Nižja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 9. 2020 dalje).

3.3.1.2.f Invalidska pokojnina je bila v nasprotju z 48. in 49. členom v povezavi s 137. členom ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega datuma nastanka invalidnosti¹⁶¹ in posledično napačne (predolge) prištete dobe¹⁶², ki vpliva na višino odstotka za odmero invalidske pokojnine, ter v nasprotju s 30. členom v povezavi z drugim odstavkom 32. člena in v povezavi s 45. členom ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega leta osnove nadomestila plače, ki vpliva na izračun pokojninske osnove¹⁶³, previsoko odmerjena v znesku 15,93 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 preveč odmerjena v znesku 175,23 EUR¹⁶⁴.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičenki v okviru revizijskega postopka na podlagi 174. člena ZPIZ-2 izdal novo odločbo (odločba z dne 7. 4. 2020). Nižja pokojnina se izplačuje od 1. 5. 2020 dalje.

3.3.1.2.g Sorazmerni del invalidske pokojnine je bil v nasprotju z 48. in 49. členom v povezavi s 137. členom ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega datuma nastanka invalidnosti¹⁶⁵ in posledično

¹⁵⁷ V prvem odstavku 48. člena ZPIZ-2 je določeno, da se invalidska pokojnina za invalidnost, ki je posledica bolezni ali poškodbe zunaj dela, odmeri od pokojninske osnove v odstotku, določenem glede na dopolnjeno pokojninsko dobo na način, določen v 37. členu tega zakona. Prvi odstavek 49. člena ZPIZ-2 določa, da se višina odstotka za odmero invalidske pokojnine določi ob upoštevanju dopolnjene pokojninske dobe zavarovanca in prištete pokojninske dobe, izračunane po 137. členu tega zakona. ZPIZ-2 v 137. členu določa, če je invalidnost nastopila pred dopolnjenim 60. letom starosti, predstavlja prišteta doba dve tretjini obdobja med datumom nastanka invalidnosti in datumom, pri katerem bi zavarovanec dopolnil 60 let starosti, in eno polovico obdobja med datumom, pri katerem bi zavarovanec dopolnil 65 let starosti, in datumom, pri katerem bi dopolnil 60 let starosti. Če je invalidnost nastopila po dopolnjenem 60. letu starosti, predstavlja prišteta doba eno polovico obdobja med datumom, pri katerem bi zavarovanec dopolnil 65 let starosti, in datumom nastanka invalidnosti.

¹⁵⁸ Upoštevan je bil datum nastanka invalidnosti 23. 8. 2012 namesto 3. 6. 2019.

¹⁵⁹ Upoštevala se je prišteta doba v trajanju 9 let in 3 mesece namesto 4 leta in 9 mesecev.

¹⁶⁰ Izračun: $6 \cdot 67,23 \text{ EUR}$.

¹⁶¹ Upoštevan je bil datum nastanka invalidnosti 14. 12. 2017 namesto 23. 1. 2019.

¹⁶² Upoštevala se je prišteta doba v trajanju 4 leta namesto 3 leta in 3 mesece.

¹⁶³ Pri izračunu pokojninske osnove za čas prejemanja nadomestila plače je bilo zavarovanki za 1.392 ur začasne zadržanosti z dela v letu 2015 upoštevano leto osnove 2014 namesto leto 2013.

¹⁶⁴ Izračun: $11 \cdot 15,93 \text{ EUR}$.

¹⁶⁵ Upoštevan je bil datum nastanka invalidnosti 10. 6. 2019 namesto 20. 11. 2018.

napačne (prekratke) prištete dobe¹⁶⁶, ki vpliva na višino odstotka za odmero invalidske pokojnine, pre nizko odmerjen in izplačan v znesku 1,51 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 pre nizko odmerjena in izplačana v znesku 18,12 EUR¹⁶⁷.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičencu na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 26. 8. 2020). Višja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 9. 2020 dalje).

3.3.1.2.h Sorazmerni del invalidske pokojnine je bil v nasprotju z 48. in 49. členom ZPIZ-2 v povezavi s 137. členom ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega datuma nastanka invalidnosti¹⁶⁸ in posledično napačne (predolge) prištete dobe¹⁶⁹, ki vpliva na višino odstotka za odmero invalidske pokojnine, previsoko odmerjen in izplačan v znesku 6,86 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 preveč odmerjena in izplačana v znesku 45,28 EUR¹⁷⁰.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičencu na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 2. 11. 2020). Nižja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 12. 2020 dalje).

3.3.1.2.i Sorazmerni del invalidske pokojnine je bil v nasprotju z 48. in 49. členom ZPIZ-2 v povezavi s 137. členom ZPIZ-2 zaradi upoštevanja napačnega datuma nastanka invalidnosti¹⁷¹ in posledično predolge prištete dobe¹⁷², ki vpliva na višino odstotka za odmero invalidske pokojnine, previsoko odmerjen in izplačan v znesku 2,06 EUR mesečno. Pokojnina je bila v letu 2019 preveč odmerjena in izplačana v znesku 24,72 EUR¹⁷³.

Ukrep zavoda

Zavod je upravičencu na podlagi 183. člena ZPIZ-2 na novo odmeril pokojnino (odločba z dne 6. 11. 2020). Nižja pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji nove odločbe (od 1. 12. 2020 dalje).

¹⁶⁶ Upoštevala se je prišteta doba v trajanju 4 leta namesto 4 leta in 5 mesecev.

¹⁶⁷ Izračun: $12 * 1,51$ EUR.

¹⁶⁸ Upoštevan je bil datum nastanka invalidnosti 1. 2. 2014 namesto 13. 6. 2019.

¹⁶⁹ Upoštevala se je prišteta doba v trajanju 4 leta in 4 mesece namesto 1 leto in 2 meseca.

¹⁷⁰ Izračun: $18/30 * 6,86$ EUR + $6 * 6,86$ EUR.

¹⁷¹ Upoštevan je bil datum nastanka invalidnosti 6. 12. 2017 namesto 11. 9. 2018.

¹⁷² Upoštevala se je prišteta doba v trajanju 6 let in 4 mesece namesto 5 let in 10 mesecev.

¹⁷³ Izračun: $12 * 2,06$ EUR.

3.3.1.2.j Zavod kot upravljavec matične evidence na podlagi 47. in 48. člena ZMEPIZ-1 v 32 primerih ni zagotovil učinkovite kontrole pravilnosti in popolnosti podatkov v matični evidenci in s tem ni zagotovil pravih, točnih in popolnih podatkov. Nepravilnosti, navedene v nadaljevanju, niso imele finančnih posledic za uživalce pravic:

- v 3 primerih so se v matično evidenco uživalcev pravic vnesli del vdovske pokojnine, starostna in invalidska pokojnina, ki ni bila nikoli priznana;
- v 4 primerih pri uživalcih vdovske in dela vdovske pokojnine ni bil vpisan vzrok smrti;
- v 1 primeru pri uživalcu starostne pokojnine ni bila vpisana pokojninska osnova;
- v 1 primeru je bil pri uživalcu vdovske pokojnine vpisan napačen odstotek za odmero dela vdovske pokojnine (15 namesto 0 %);
- v 1 primeru je bil pri uživalcu vdovske pokojnine vpisan napačen datum smrti (18. 2. 2019 namesto 15. 2. 2019);
- v 1 primeru je bil pri uživalcu vdovske pokojnine vpisan napačen datum priznanja pokojnine (14. 1. 2019 namesto 14. 3. 2019);
- v 1 primeru je bila pri uživalcu dela vdovske pokojnine vpisana šifra dajatve za vdovsko pokojnino;
- v 3 primerih je bila pri uživalcih dela vdovske pokojnine vpisana dodana doba, čeprav je ni bilo;
- v 1 primeru je bil pri uživalcu dela vdovske pokojnine po pomoti vpisan datum začetka udeležbe v narodnoosvobodilni vojni;
- v 1 primeru je bila pri uživalcu dela vdovske pokojnine vpisana napačna doba za udeležence v narodnoosvobodilni vojni (1 leto, 6 mesecev in 10 dni namesto 1 leto, 11 mesecev in 25 dni);
- v 6 primerih je bilo pri uživalcih družinske in uživalcu vdovske pokojnine vpisano napačno število uživalcev družinske pokojnine in/ali napačno število ožjih družinskih članov in/ali napačno število vdov;
- v 1 primeru je bila pri uživalcu dela vdovske pokojnine vpisana napačna skupna pokojninska doba (21 let, 6 mesecev in 5 dni namesto 24 let, 6 mesecev in 5 dni);
- v 4 primerih je bil pri uživalcih invalidskih pokojnin vpisan napačen datum invalidnosti (8. 1. 2020 namesto 11. 9. 2019, 18. 10. 2018 namesto 2. 8. 2017, 19. 3. 2019 namesto 19. 3. 2018, 25. 9. 2017 namesto 25. 9. 2018);
- v 3 primerih je bila pri uživalcih invalidskih pokojnin vpisana napačna kategorija invalidnosti (invalidnost III. kategorije namesto I. kategorije in III. kategorije namesto II. kategorije);
- v 1 primeru je bil pri uživalcu invalidske pokojnine vpisan napačen datum izdaje odločbe (20. 3. 2019 namesto 14. 1. 2019).

3.3.1.3 Evidenca o podanih izvedenskih mnenjih

Evidenca o podanih izvedenskih mnenjih vsebuje podatke o podanih izvedenskih mnenjih, zlasti o datumu nastanka invalidnosti, telesne okvare oziroma potrebe po pomoči in postrežbi; vzroku nastanka invalidnosti oziroma telesne okvare; kategoriji invalidnosti; diagnozi; stopnji telesne okvare; vrsti dodatka za pomoč in postrežbo.

3.3.1.3.a Zavod kot upravljavec matične evidence na podlagi 47. in 48. člena ZMEPIZ-1 v 11 primerih ni zagotovil učinkovite kontrole pravilnosti in popolnosti podatkov v matični evidenci in s tem ni zagotovil pravih, točnih in popolnih podatkov. Nepravilnosti, navedene v nadaljevanju, so v

3 primerih (povezava s točkami 3.3.1.2.g, 3.3.1.2.h in 3.3.1.2.i) imele tudi finančne posledice za uživalce pravic:

- v 4 primerih je bil v evidenco izvedenskih mnenj vpisan napačen datum nastanka invalidnosti (8. 1. 2020 namesto 11. 9. 2019, 18. 10. 2018 namesto 2. 8. 2017, 25. 9. 2017 namesto 5. 9. 2018 ter 19. 3. 2019 namesto 19. 3. 2018);
- v 2 primerih v evidenco izvedenskih mnenj ni bila vpisana invalidnost na podlagi sodbe delovnega in socialnega sodišča;
- v 1 primeru v evidenco izvedenskih mnenj nista bila vpisana zadnje izvedensko mnenje, s katerim je bila podana invalidnost II. kategorije, in datum nastanka invalidnosti 22. 8. 2017;
- v 1 primeru je bila v evidenco izvedenskih mnenj vpisana invalidnost III. kategorije namesto I. kategorije.

Ukrep zavoda

Zavod je med izvajanjem revizije v zgoraj omenjenih primerih odpravil nepravilnosti pri vnosu podatkov.

3.3.1.4 Matična evidenca o izplačilih prejemkov

Matična evidenca o izplačilih prejemkov vsebuje podatke o izplačilih prejemkov po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in drugih predpisih.

3.3.1.4.a Uživalcu je bila s 1. 1. 2005 priznana pravica do družinske pokojnine, ki je od 1. 1. 2019 dalje znašala 451,33 EUR. Zavod je junija 2019 prejel zahtevo drugega družinskega člana za priznanje pravice do dela vdovske pokojnine, zato je uživalcu avgusta 2019 izdal novo odločbo in mu od 1. 7. 2019 dalje priznal pravico do družinske pokojnine v znesku 257,84 EUR. Septembra 2019 je bila uživalcu z odločbo centra za socialno delo¹⁷⁴ priznana pravica do razlike med nadomestilom za invalidnost¹⁷⁵ in družinsko pokojnino za julij 2019 v znesku 319,50 EUR¹⁷⁶, od 1. 8. 2019 dalje pa v znesku 333,36 EUR¹⁷⁷. Invalid, ki je pridobil status invalida po Zakonu o socialnem vključevanju invalidov¹⁷⁸ (v nadaljevanju: ZSVI), je skladno s prvim odstavkom 5. člena zakona upravičen do nadomestila za invalidnost za pokrivanje osnovnih življenjskih stroškov, o katerem odloči center za socialno delo, izplačuje pa ga zavod. Skladno s prvim odstavkom 8. člena ZSVI je invalid, ki je prejemnik nadomestila za invalidnost in pridobi pravico do družinske pokojnine, upravičen do delnega nadomestila za invalidnost, kadar je družinska pokojnina nižja od nadomestila za invalidnost, in sicer za razliko od višine družinske pokojnine do višine nadomestila za invalidnost. Zavod na podlagi drugega odstavka 8. člena ZSVI invalidu, ki mu je priznana družinska pokojnina za nazaj in je prejemal nadomestilo za invalidnost, za nazaj izplača le razliko med višino izplačanih

¹⁷⁴ Odločba Centra za socialno delo Maribor, št. 140-14/2019 z dne 7. 9. 2019.

¹⁷⁵ Julija 2019 je znašalo nadomestilo za invalidnost 577,34 EUR, avgusta 2019 pa 591,20 EUR.

¹⁷⁶ Izračun: 577,34 EUR – 257,84 EUR.

¹⁷⁷ Izračun: 591,20 EUR – 257,84 EUR.

¹⁷⁸ Uradni list RS, št. 30/18.

nadomestil in družinsko pokojnino. Ob realizaciji odločbe centra za socialno delo zavod ni upošteval, da je uživalcu v juliju in avgustu 2019 izplačal družinsko pokojnino v znesku 451,33 EUR namesto v znesku 257,84 EUR, zato je uživalcu v letu 2019 nakazal za 386,98 EUR¹⁷⁹ preveč razlike med nadomestilom za invalidnost in družinsko pokojnino.

Pojasnilo zavoda

Zavod na podlagi ZSVI nima pravne podlage za izvedbo poročila preplačila prejemkov po že realizirani odločbi o odmerjeni družinski pokojnini, zato je o nastalem preplačilu 25. 8. 2020 obvestil Center za socialno delo Maribor, ki bo izvedel izterjavo preveč izplačanih zneskov razlike nadomestila.

Ukrep zavoda

V soglasju z MDDSZ je zavod zahtevke za povračilo zneskov po ZSVI za november 2020 povečal za 386,98 EUR.

3.3.2 Letni dodatek

Zavod je med tekočimi transferi za leto 2019 izkazal letni dodatek k pokojninam v znesku 139.689.669 EUR (povezava s točko 2.3.7.1.1). Skladno s četrtem odstavkom 95. člena ZPIZ-2 se znesek letnega dodatka določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna. Po 69.a členu ZIPRS1819 se je uživalcem pokojnin v letu 2019 izplačal letni dodatek v zneskih, ki jih navaja Tabela 36.

Tabela 36 Znesek letnega dodatka v letu 2019 glede na znesek pokojnine

		v EUR
Znesek pokojnine		Znesek letnega dodatka
do 470,00		437,00
od 470,01	do 570,00	297,00
od 570,01	do 670,00	237,00
od 670,01	do 810,00	187,00
od 810,01		127,00

3.3.2.a Zavod je 2 uživalcema pokojnine iz vzorca v nasprotju s četrtem odstavkom 95. člena ZPIZ-2 v povezavi z 69.a členom ZIPRS1819 zaradi previsoko odmerjene in izplačane pokojnine izplačal za 82,50 EUR premalo letnega dodatka k pokojnini. Od tega je bil enemu upravičencu (povezava s točko 3.3.1.1.a) prenizko izplačan letni dodatek v znesku 12,50 EUR¹⁸⁰, drugemu upravičencu (povezava s točko 3.3.1.2.e) pa v znesku 70 EUR¹⁸¹.

¹⁷⁹ Izračun: (451,33 EUR – 257,84 EUR) * 2.

¹⁸⁰ Letni dodatek k pokojnini je bil izplačan v znesku 46,75 EUR (187 EUR/12 * 3) namesto v znesku 59,25 EUR (237 EUR/12 * 3).

¹⁸¹ Letni dodatek k pokojnini je bil izplačan v znesku 148,50 EUR (297 EUR/12 * 6) namesto v znesku 218,50 EUR (437 EUR/12 * 6).

3.3.3 Transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam

Zavod je med tekočimi transferi za leto 2019 izkazal transfere nepridobitnim organizacijam in ustanovam v znesku 736.109 EUR (povezava s točko 2.3.7.2). Skladno s 73. členom ZPIZ-2 zavod prevzame stroške prilagoditve prostorov in delovnih sredstev, ki je potrebna za poklicno rehabilitacijo zavarovanca, pri katerem je nastala invalidnost. Če je za ohranitev zaposlitve zavarovanca, pri katerem je nastala invalidnost, potrebna prilagoditev prostorov in delovnih sredstev, zavod delno ali v celoti prevzame stroške prilagoditve. Del sredstev za invalidsko zavarovanje zavod lahko nameni za ohranitev zaposlitve in pospeševanje zaposlovanja delovnih invalidov. Na podlagi četrtega odstavka 73. člena ZPIZ-2 je svet zavoda sprejel Sklep o merilih in postopku za določanje višine sredstev za kritje stroškov prilagoditve prostorov in delovnih sredstev ter usposabljanja za ohranitev zaposlitve delovnega invalida¹⁸² (v nadaljevanju: sklep o merilih in postopku za kritje stroškov).

3.3.3.a Decembra 2018 je delodajalec PRIMA PLAST d.o.o. zavodu podal vlogo za sofinanciranje stroškov nakupaдвиžnega vozička zaradi ohranitve zaposlitve delovnega invalida. Najcenejši predračun zaдвиžni voziček je znašal 13.450 EUR brez DDV. Zavod in delodajalec PRIMA PLAST d.o.o. sta junija 2019 sklenila pogodbo o prevzemu stroškov prilagoditve prostorov in delovnih sredstev, s katero se je zavod zavezal, da bo prevzel stroške nakupaдвиžnega vozička v znesku 6.725 EUR. Delodajalec PRIMA PLAST d.o.o. je zavodu kot dokazilo o porabljenih sredstvih predložil račun v znesku 16.409 EUR z DDV, ki je bil višji od zneska predračuna za 2.959 EUR oziroma za znesek DDV. Delodajalec skladno s 6. členom sklepa o merilih in postopku za kritje stroškov uveljavlja sodelovanje zavoda pri pokrivanju stroškov prilagoditve prostorov in delovnih sredstev s pisno vlogo, ki mora vsebovati najmanj 3 predračune oziroma ponudbe različnih izvajalcev. Na podlagi 9. člena sklepa o merilih in postopku za kritje stroškov zavod prevzame plačilo 50 % stroškov prilagoditve prostorov in delovnih sredstev za posameznega delovnega invalida, vendar največ do 10-kratnega zneska 60 % povprečne bruto plače na zaposlenega v Republiki Sloveniji za predzadnji mesec pred mesecem, v katerem se določa višina stroškov. Pri določitvi vrednostiдвиžnega vozička zavod ni upošteval DDV, zato je v pogodbi o prevzemu stroškov prilagoditve prostorov in delovnih sredstev določil prevzem 41 % namesto 50 % stroškov prilagoditve prostorov in delovnih sredstev, kar ni bilo v skladu z 9. členom sklepa o merilih in postopku za kritje stroškov, ter delodajalcu PRIMA PLAST d.o.o. sofinanciral za 1.479 EUR premalo stroškov nakupaдвиžnega vozička.

3.3.3.b Oktobra 2017 je zavod prejel vlogo delodajalca SENČILA CAPRIS d.o.o. za sofinanciranje 12-mesečnega usposabljanja delovnega invalida. V vlogi je navedeno, da skupni stroški usposabljanja znašajo 3.400 EUR, od tega stroški mentorja 2.400 EUR neto/leto in stroški dopolnilnega izobraževanja 1.000 EUR. Junija 2018 je izvedenski organ zavoda izdal dopolnilno izvedensko mnenje o potrebnosti usposabljanja delovnega invalida za delo na novem delovnem mestu. Zavod in delodajalec SENČILA CAPRIS d.o.o. sta februarja 2019 sklenila pogodbo o sofinanciranju programa usposabljanja delovnega invalida, po kateri je zavod delodajalcu za sofinanciranje programa

¹⁸² Uradni list RS, št. 6/14; sklep o merilih in postopku za kritje stroškov v 2. poglavju ureja prilagoditev prostorov in delovnih sredstev v zvezi s poklicno rehabilitacijo, v 3. poglavju prilagoditev prostorov in delovnih sredstev v zvezi z ohranitvijo zaposlitve delovnega invalida in v 4. poglavju prevzem stroškov usposabljanja za ohranitev zaposlitve delovnega invalida.

12-mesečnega usposabljanja delovnega invalida izplačal 5.954 EUR¹⁸³. Skladno s pogodbo je delodajalec SENČILA CAPRIS d.o.o. zavodu predložil poročilo o izvedbi programa in dokazila o namenski porabi prejetih sredstev¹⁸⁴, iz katerih izhaja, da so skupni stroški usposabljanja delovnega invalida znašali 4.309 EUR. Od tega so znašali stroški mentorja 3.150 EUR¹⁸⁵ in stroški dopolnilnega izobraževanja 1.159 EUR. Po 12. členu sklepa o merilih in postopku za kritje stroškov zavod v okviru stroškovnika programa usposabljanja kot upravičene stroške upošteva stroške mentorja največ do višine 15 % mesečne bruto plače mentorja za posamezni mesec usposabljanja ter stroške dopolnilnega izobraževanja. Zavod v skladu s 15. členom sklepa o merilih in postopku za kritje stroškov prevzame plačilo stroškov usposabljanja v višini upravičenih stroškov, vendar za posamezni mesec trajanja usposabljanja največ v višini 30 % povprečne mesečne bruto plače na zaposlenega v Republiki Sloveniji za predzadnji mesec pred mesecem, v katerem se določa višina stroškov. Zavod ni ravnal v skladu z 12. členom sklepa o merilih in postopku za kritje stroškov, ker je pri določitvi zneska stroškov usposabljanja delovnega invalida upošteval maksimalni znesek povračila stroškov usposabljanja iz 15. člena tega sklepa namesto 15 % mesečne bruto plače mentorja za posamezni mesec usposabljanja in stroškov dopolnilnega izobraževanja ter je delodajalcu SENČILA CAPRIS d.o.o. za sofinanciranje programa 12-mesečnega usposabljanja delovnega invalida izplačal za 1.645 EUR več sredstev, kot so znašali upravičeni stroški usposabljanja delovnega invalida.

Ukrep zavoda

Zavod je v letu 2021 sprejel novo Organizacijsko navodilo – d Pripravljalni postopek in poklicna rehabilitacija, s katerim se je pristojnost za vodenje postopkov pred invalidskimi komisijami in nadaljnje postopanje v postopku sklepanja pogodb prenesla izključno na OE Celje in OE Ljubljana z namenom, da se bo doseglo enotno postopanje v postopkih poklicne rehabilitacije, postopkih financiranja prilagoditev delovnih mest in sredstev za delovne invalide z namenom ohranjanja delovnih mest. Vse pogodbe se predložijo v kontrolo na OE Celje, kjer se preveri pravilnost pripravljene pogodbe.

3.4 Izdatki za blago in storitve ter investicijski odhodki

Zavod je v letu 2019 posloval s 580 dobavitelji, s katerimi je ustvaril 18.327.186 EUR z DDV prometa. Z 39 dobavitelji (7 %) je ustvaril promet nad 48.800 EUR, pri čemer je promet s temi dobavitelji skupaj predstavljal 89 % vsega prometa¹⁸⁶.

¹⁸³ Znesek predstavlja 30 % povprečne mesečne bruto plače na zaposlenega v Republiki Sloveniji za junij 2018 za 12 mesecev usposabljanja (1.654 EUR * 0,30 * 12).

¹⁸⁴ Pogodba o poslovanju za mentorja in 5 računov za udeležbo na računalniških tečajih.

¹⁸⁵ Znesek predstavlja 15 % bruto mesečne plače mentorja za 12 mesecev (1.750 EUR * 0,15 * 12).

¹⁸⁶ Znesek prometa vključuje tudi DDV. V ZJN-3, ki velja od 1. 4. 2016, so v 21. členu določene mejne vrednosti za uporabo tega zakona, v 22. členu mejne vrednosti za objave in v 39. členu vrste postopkov glede na vrednost predmeta javnega naročila.

Zavod je v letu 2019 izkazal za 15.147.176 EUR izdatkov za blago in storitve ter 3.429.839 EUR investicijskih odhodkov.

V letu 2019 je zavod izvedel 28 postopkov oddaje javnih naročil po postopkih iz ZJN-3, od tega je bilo 19 postopkov v celoti uspešno zaključenih z izbiro najugodnejšega ponudnika, v 5 postopkih zavod ni izbral najugodnejšega ponudnika, 3 postopki pa so se zaključili v letu 2020. V 1 postopku oddaje javnega naročila, ki se je oddajalo po posameznih sklopih, se 1 sklop ni zaključil z izbiro najugodnejšega ponudnika.

V letu 2019 se je zavod pridružil 2 skupnima javnima naročiloma Ministrstva za javno upravo, in sicer za nakup okoljsko manj obremenjujočih novih motornih vozil in električnih vozil ter za nakup goriva.

3.4.1 Izdatki za blago in storitve

ZJN-3 v prvem odstavku 24. člena določa, da mora naročnik izračunati ocenjeno vrednost javnega naročila, upošteva celotno skupno vrednost plačil brez DDV, vključno s katero koli opcijo in morebitnimi podaljšanji naročila, kakor je izrecno navedeno v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Po četrtem odstavku istega člena pa naročnik ne sme izbrati metode za izračun ocenjene vrednosti javnega naročila z namenom, da se določi takšna ocenjena vrednost, da za oddajo javnega naročila ni treba uporabiti tega zakona. Naročnik prav tako ne sme razdeliti javnega naročila oziroma ga oblikovati v več javnih naročil, da bi se izognili uporabi tega zakona, razen če je razdelitev utemeljena z objektivnimi razlogi. Ocenjena vrednost za javna naročila blaga ali storitev, ki se redno ponavljajo ali se bodo predvidoma podaljšala v določenem obdobju, se skladno z desetim odstavkom 24. člena ZJN-3 izračuna na podlagi skupne dejanske vrednosti zaporednih javnih naročil iste vrste, oddanih v zadnjih 12 mesecih ali v proračunskem letu, pri čemer se upoštevajo spremembe količine ali vrednosti, ki bi nastale v 12 mesecih po prvotnem naročilu, ali na podlagi skupne ocenjene vrednosti zaporednih javnih naročil, oddanih v 12 mesecih po prvi dobavi oziroma izvedbi ali v poslovnem letu, če je to daljše od 12 mesecev. Naročnik lahko odda istovrstno blago oziroma storitve v več ločenih postopkih oddaje javnih naročil v določenem časovnem obdobju, vendar mora za oddajo vsakega posameznega naročila izvesti postopek javnega naročila glede na skupno ocenjeno vrednost vseh naročil v določenem obdobju.

V letu 2019 je zavod naročal storitve čiščenja poslovnih prostorov pri izvajalcih, ki jih je izbral po odprtem postopku v letu 2018, razen izvajalca storitev čiščenja poslovnih prostorov na lokaciji OE Novo mesto, ki ga je izbral po postopku oddaje naročila male vrednosti v letu 2019. Ocenjena vrednost javnega naročila iz leta 2018 je znašala 615.000 EUR brez DDV za obdobje 2 let.

3.4.1.a Vrednost javnega naročila za storitve čiščenja na lokaciji OE Novo mesto iz leta 2019 je zavod ocenil na 33.425 EUR brez DDV za obdobje 15 mesecev. Zavod bi moral v skladu s prvim, tretjim in desetim odstavkom 24. člena ZJN-3 ocenjeno vrednost javnega naročila za storitve čiščenja poslovnih prostorov izračunati na podlagi skupne dejanske vrednosti zaporednih javnih naročil iste vrste za celoten zavod, oddanih v zadnjih 12 mesecih ali v proračunskem letu, upošteva spremembe količine ali vrednosti, ki bi nastale v 12 mesecih po prvotnem naročilu, ter obdobje, za katero sklepa pogodbo. Pri izračunu ocenjene vrednosti javnega naročila v letu 2019 je zavod upošteval le vrednost javnega naročila za lokacijo OE Novo mesto in ne celotne vrednosti storitev čiščenja poslovnih prostorov za celoten zavod in za obdobje, za katero je sklenil pogodbo, zato ni pravilno izračunal ocenjene vrednosti in ni izvedel ustreznega postopka, kot to določa prvi odstavek 39. člena ZJN-3.

Ob pravilni uporabi metode za izračun ocenjene vrednosti bi ocenjena vrednost presegala 221.000 EUR brez DDV, zato je zavod z izbiro postopka naročila male vrednosti kršil prvi odstavek 47. člena ZJN-3, ki v povezavi z 22. členom ZJN-3 določa, da se postopek naročila male vrednosti za tovrstne storitve lahko izvede za javna naročila, katerih vrednost brez DDV je enaka ali višja od 20.000 EUR in nižja od 221.000 EUR. Promet po pogodbi z izvajalcem ABC ČIŠČENJE d.o.o. je v letu 2019 znašal 9.192 EUR, kar štejemo za nepravilnost.

Pojasnilo zavoda

V letu 2018 je zavod izvedel odprti postopek za izbiro izvajalca storitev čiščenja poslovnih prostorov na lokaciji v Novem mestu in vseh ostalih lokacijah zavoda. Javno naročilo je razdelil na sklope in z izbranimi ponudniki sklenil pogodbe. Zavod je skladno s 67.a členom ZJN-3 opravil polletno preverjanje, ali je pri izvajalcu izpolnjena 1 ali več okoliščin, ki jih navaja drugi odstavek 67.a člena ZJN-3. Na podlagi pridobljenih podatkov iz evidence e-Dosje je zavod ugotovil, da izvajalec ne izpolnjuje pogojev, zato je moral najkasneje v roku 30 dni od poteka roka za preverjanje začeti nov postopek oddaje javnega naročila za čiščenje na lokaciji v Novem mestu, po sklenitvi pogodbe z novim izbranim izvajalcem pa razvezati pogodbo z obstoječim izvajalcem. Pri izračunu ocenjene vrednosti za storitve čiščenja na lokaciji v Novem mestu je zavod upošteval obdobje 15 mesecev in višino porabe sredstev po obstoječi pogodbi do predvidene objave novega javnega naročila in glede na tako izračunano ocenjeno vrednost izvedel postopek oddaje naročila male vrednosti, s katerim je zagotovil ustrezno transparentnost in v najkrajšem možnem času razvezal pogodbo s ponudnikom.

V primeru izpolnitve okoliščine iz drugega odstavka 67.a člena ZJN-3 mora naročnik o tem v roku 5 dni obvestiti izvajalca ali stranko okvirnega sporazuma ter takoj, vendar najkasneje 30 dni od poteka roka za preverjanje iz drugega odstavka 67.a člena, začeti nov postopek javnega naročanja. Pri tem morajo naročniki ravnati enako kot v primerih, ko začenjajo nov postopek javnega naročanja. Za izvedbo novega postopka javnega naročila je imel zavod dovolj časa, saj je bil v sklenjeni pogodbi med zavodom in izvajalcem, pri katerem je nastala okoliščina iz drugega odstavka 67.a člena ZJN-3, določen 6-mesečni odpovedni rok. Če naročnik odda istovrstne storitve v več ločenih postopkih oddaje javnih naročil, mora za oddajo vsakega posameznega naročila izvesti postopek javnega naročila glede na skupno ocenjeno vrednost vseh naročil v določenem obdobju.

3.4.1.b Zavod je v letu 2019 naročal storitve zasebnega varovanja pri izvajalcih, s katerimi je sklenil pogodbe na podlagi 2 izvedenih postopkov za oddajo javnega naročila – odprtega postopka v letu 2018 in postopka naročila male vrednosti v letu 2019. Pri preveritvi obeh postopkov smo ugotovili naslednje nepravilnosti:

- V letu 2018 je zavod izvedel odprti postopek za oddajo javnega naročila, ki ga je razdelil na 9 sklopov, skupna ocenjena vrednost pa je znašala 1.145.595 EUR brez DDV za obdobje 2 let. Ugotovili smo, da je zavod kot najugodnejšega ponudnika za sklop 3 izbral ATRAN, d.o.o. Koper, katerega ponudba ni ustrezala potrebam in zahtevam zavoda, določenim v razpisni dokumentaciji. V razpisni dokumentaciji je zavod med drugim v tehničnih specifikacijah za tehnično varovanje navedel, da so vgrajeni sistemi tehničnega varovanja prek telekomunikacijskih poti povezani z varnostno-nadzornim centrom (v nadaljevanju: VNC), kjer usposobljeni operaterji VNC izvajajo stalni fizični nadzor stanja in statusa teh sistemov. V seznamu dokumentov za ugotavljanje sposobnosti in izpolnjevanje tehničnih specifikacij je zavod določil, da mora imeti ponudnik ali podizvajalec veljavno licenco za upravljanje z VNC, ki jo predloži naknadno na poziv zavoda. Na portalu javnih naročil je zavod dodatno pojasnil, da

mora imeti licenco za upravljanje z VNC tisti gospodarski subjekt, ki bo izvajal tehnično varovanje, in da se, če ponudnik nima lastnega VNC, temveč ima zagotovljenega s pogodbenim razmerjem z drugim gospodarskim subjektom, drugi gospodarski subjekt za potrebe tega javnega naročila šteje kot podizvajalec, ki bo izvajal tehnično varovanje, in ga mora ponudnik vključiti v obrazec 15 razpisne dokumentacije – Seznam podizvajalcev. V posebni točki razpisne dokumentacije je zavod navedel ostale dokumente, ki jih je moral ponudnik vključiti v ponudbo, če je nastopal s podizvajalci. Iz ponudbe, ki jo je ponudnik predložil do roka za oddajo ponudb, je razvidno, da je na posebnem obrazcu razpisne dokumentacije in na obrazcu ESPD¹⁸⁷ izjavil, da ne nastopa s podizvajalci, hkrati pa se je na obrazcu ESPD skliceval na zmogljivosti drugih subjektov, ob tem pa ni navedel drugega subjekta niti katere njegove zmogljivosti bo uporabil. Zavod je pozval ponudnika, naj predloži veljavno licenco za upravljanje z VNC in pojasni, zmogljivosti katerega drugega subjekta namerava uporabiti in na kakšen način. Na podlagi poziva je zavod pridobil odgovor ponudnika, da nima lastnega VNC, zato se je pri sklicevanju na zmogljivosti drugega gospodarskega subjekta skliceval na zmogljivosti družbe, s katero ima sklenjeno pogodbo o zagotavljanju storitev VNC. Omenjenemu odgovoru ponudnika so bili priloženi: kopija veljavne licenca za upravljanje z VNC te družbe, obrazec ESPD za to družbo ter kopija pogodbe o zagotavljanju storitev VNC. Na podlagi odgovora ponudnika je zavod pozval ponudnika, da družbo, s katero ima sklenjeno pogodbo o zagotavljanju storitev VNC, priklasi kot podizvajalca in predloži ostalo dokumentacijo, ki je za podizvajalca zahtevana z razpisno dokumentacijo. Skladno s točko a) prvega odstavka 89. člena ZJN-3 naročnik odda javno naročilo na podlagi meril po tem, ko med drugim preveri, da je ponudba skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu ter v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. V 29. točki prvega odstavka 2. člena ZJN-3 je dopustna ponudba opredeljena kot ponudba, ki jo predloži ponudnik, za katerega ne obstajajo razlogi za izključitev in ki izpolnjuje pogoje za sodelovanje, njegova ponudba ustreza potrebam in zahtevam naročnika, določenim v tehničnih specifikacijah in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, je prispela pravočasno, pri njej ni dokazano nedovoljeno dogovarjanje ali korupcija, naročnik je ni ocenil za neobičajno nizko in cena ne presega zagotovljenih sredstev naročnika. ZJN-3 v šestem odstavku 89. člena med drugim določa, da ponudnik ne sme dopolnjevati ali popravljati tistega dela ponudbe, ki se veže na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila, razen kadar gre za popravek ali dopolnitev očitne napake, če zaradi tega popravka ali dopolnitve ni dejansko predlagana nova ponudba. Dopolnitev ponudbe z naknadnim imenovanjem podizvajalca, ki je imel veljavno licenco za upravljanje z VNC, in dokumentacijo za tega podizvajalca ni bila dopustna, ker ni predstavljala dopolnitve oziroma odprave očitne napake, saj podatki, da ponudnik zagotavlja storitve VNC z najetim centrom, ker nima licence za upravljanje z VNC, zavodu niso bili znani že ob predložitvi ponudbe. S tem podatkom se je zavod seznanil šele po dopolnitvi ponudbe, ki jo je ponudnik predložil šele po poteku roka za oddajo ponudb na poziv zavoda. Zavod s pozivom za dopolnitev ponudbe po roku za oddajo ponudb ponudniku ni omogočil zgolj odprave očitne napake, ampak predložitev nove ponudbe, kar ni v skladu s šestim odstavkom 89. člena ZJN-3 in točko a) prvega odstavka 89. člena ZJN-3 v povezavi z 29. točko prvega odstavka 2. člena ZJN-3. Skupni promet po pogodbi je z izvajalcem v letu 2019 znašal 25.374 EUR.

¹⁸⁷ Obrazec enotnega evropskega dokumenta v zvezi z oddajo javnega naročila.

- V razpisni dokumentaciji za oddajo javnega naročila po odprtem postopku in postopku naročila male vrednosti je bilo med drugim v tehničnih zahtevah za intervencije navedeno, da mora imeti ponudnik organizirano 24-urno dežurno intervencijsko službo, ki je v odzivnem času največ 15 minut po prejemu signala sposobna izvesti intervencijo, in da se intervencije izvajajo z usposobljenimi varnostniki z veljavno licenco, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje nalog zasebnega varovanja. Določeno je bilo tudi, da morajo varnostniki, ki opravljajo intervencije, za opravljanje svojih nalog poleg znanj in sposobnosti za opravljanje nalog fizičnega in/ali obhodnega varovanja imeti tudi dovoljenje za nošenje in uporabo orožja in da bodo morali ponudniki ob sklenitvi pogodbe predložiti seznam varnostnikov, ki bodo izvajali naloge varovanja, skupaj s kopijami veljavnih licenc in drugih dokazil/potrtil o njihovi usposobljenosti za izvajanje storitev po Zakonu o zasebnem varovanju, Pravilniku o izvajanju Zakona o zasebnem varovanju, Pravilniku o požarnem varovanju in Pravilniku o varnosti dvigal. Zavod pa v razpisni dokumentaciji ni zahteval, da ponudniki predložijo dovoljenja varnostnikov za nošenje in uporabo orožja, ter tega v fazi preverjanja ponudb tudi ni preverjal, kar ni bilo v skladu s točko a) prvega odstavka 89. člena ZJN-3, po kateri naročnik odda javno naročilo na podlagi meril, ko preveri, da je ponudba skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu ter v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila.

3.4.1.c Zavod je storitve vzdrževanja dvigal naročal pri izvajalcu, ki ga je izbral na podlagi izvedenega postopka naročila male vrednosti in s katerim je avgusta 2018 sklenil pogodbo za obdobje 3 let. ZJN-3 v prvem odstavku 67. člena določa, da dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila vsebuje najmanj tiste podatke, ki jih zahteva ZJN-3, ter osnutek pogodbe o izvedbi javnega naročila. Pri določanju razpisnih zahtev mora naročnik ravnati pregledno, saj mora biti ponudnik po načelu transparentnosti, določenem v 6. členu ZJN-3, izbran na pregleden način in po predpisanem postopku. V skladu z zahtevo po transparentnosti morajo biti zahteve v razpisni dokumentaciji določene jasno, natančno, nedvoumno in vnaprej oziroma tako, da lahko vsi razumno obveščeni in običajno skrbni ponudniki razumejo njihov natančen obseg in jih razlagajo enako ter da lahko naročnik učinkovito preizkusi, ali ponudbe ponudnikov ustrezajo njegovim zahtevam. Pri pregledu razpisne dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila za vzdrževanje dvigal smo ugotovili, da so bile določbe glede zahtev, vezanih na usposobljenost kadra, med seboj nasprotujoče ter nejasne. V razpisni dokumentaciji je bilo med drugim določeno, da mora imeti ponudnik na razpolago vsaj 2 serviserja hkrati, medtem ko je bilo v osnutku pogodbe navedeno, da se izvajalec zaveže ves čas izvajanja storitev številčno zagotavljati vsaj 4 usposobljene serviserje, kar je 2 serviserja več, kot je bilo zahtevano med pogoji za sodelovanje. Poleg tega je bilo zahtevano, da imajo serviserji izobrazbo elektro smeri. Ponudniki so morali vse usposobljene serviserje navesti v posebnem obrazcu ter za vsakega od njih dokazati njihovo usposobljenost s spričevalom ali drugim ustreznim dokazilom, ki izkazuje izobrazbo elektro smeri. V razpisni dokumentaciji je bilo navedeno, da je zaželeno, da ponudnik ta dokazila predloži že ob oddaji ponudbe, in da jih bo moral predložiti naknadno na poziv naročnika. Ponudnik, ki mu je zavod oddal javno naročilo, je v ponudbi predložil seznam 4 serviserjev brez dokazil o njihovi usposobljenosti. Na podlagi poziva zavoda je ponudnik predložil lastno izjavo o usposobljenosti servisnih tehnikov, kar je zavod štel kot drugo ustrezno dokazilo, ki izkazuje izobrazbo. Določbe o usposobljenosti kadra, ki jih je zavod določil v razpisni dokumentaciji glede minimalnega števila usposobljenih serviserjev in ustreznosti dokazil za izkazovanje zahtevane izobrazbe, so bile nedosledne in nejasne, zato zavod pri pripravi razpisne dokumentacije ni ravnal dovolj skrbno ter v nasprotju s 6. členom ZJN-3 ni v celoti zagotovil transparentnega postopka. Promet po pogodbi z izvajalcem KONE d.o.o., Ljubljana je v letu 2019 znašal 18.109 EUR, kar štejeemo za nepravilnost.

3.4.1.d Zavod je izbral izvajalca storitev preventivnega in intervencijskega vzdrževanja tehnične opreme oddelka za digitalizacijo in mikrofilm po postopku naročila male vrednosti in z izbranim izvajalcem sklenil pogodbo za obdobje 3 let. Skladno z razpisno dokumentacijo je moral ponudnik za izvajanje storitve vzdrževanja mikrofilmske opreme med drugim zagotavljati vsaj 3 usposobljene serviserje za blagovno znamko Canon. Ob tem je moral ponudnik dokazati usposobljenost za vsakega v seznamu navedenega serviserja s predložitvijo veljavnega certifikata ali potrdila o opravljenem šolanju pri proizvajalcu oziroma nosilcu posamezne blagovne znamke naprav, ki so predmet vzdrževanja. Ponudnika, ki ni izkazal usposobljenosti serviserjev, je moral naročnik v skladu z razpisno dokumentacijo izločiti iz nadaljnega postopka oddaje javnega naročila. Izbrani ponudnik MIKROGRAFIJA trgovina d.o.o. je predložil seznam 3 serviserjev za blagovno znamko Canon, pri čemer je za 1 serviserja predložil samo lastno izjavo o njegovi usposobljenosti, ne pa ustreznega certifikata ali potrdila o opravljenem šolanju, kot je bilo določeno v razpisni dokumentaciji. Kljub neustreznemu dokazilu za 1 serviserja zavod ponudbe ni izločil iz nadaljnega postopka javnega naročanja, ampak je ponudbo štel za dopustno. Zavod je javno naročilo oddal ponudniku, katerega ponudba ni bila skladna s pogoji, določenimi v razpisni dokumentaciji, kar ni bilo v skladu s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3, po katerem naročnik odda javno naročilo na podlagi meril ob upoštevanju določb 84., 85. in 86. člena ZJN-3 po tem, ko preveri, da je ponudba skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu ter v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Promet po pogodbi z izvajalcem MIKROGRAFIJA trgovina d.o.o. je v letu 2019 znašal 24.971 EUR, kar štejemo za nepravilnost.

3.4.1.e Zavod je v letu 2019 pri družbi INETA d.o.o. naročil za 4.723 EUR storitev vzdrževanja in podpore ter storitev dopolnjevanja informacijske rešitve za upravljanje vsebin v internetnem in intranetnem okolju na podlagi 2 pogodb, ki jih je sklenil po izvedenih evidenčnih postopkih v skladu z internim pravilnikom o naročanju v letu 2014 za obdobje 5 let in v letu 2016 za obdobje 3 let.¹⁸⁸ ZJN-2 je v desetem odstavku 14. člena določal, da morajo biti, kadar predmet javnega naročila lahko vzdržuje, nadgrajuje ali servisira samo za to pooblaščen oseba, elementi, ki se na to nanašajo, ocenjeni za dobo 5 let, vključeni v izračun ocenjene vrednosti javnega naročila. Zavod v letu 2014 pri izračunu ocenjene vrednosti predmeta javnega naročila ni upošteval vseh elementov, določenih v desetem odstavku 14. člena, vrednost storitev vzdrževanja in nadgradnje rešitve za upravljanje vsebin po obeh pogodbah pa je v 5-letnem obdobju znašala 28.600 EUR, zato bi moral zavod že v letu 2014 javno naročilo oddati po enem izmed postopkov iz prvega odstavka 24. člena ZJN-2, ne pa, da ga je izvedel zgolj na podlagi evidenčnega postopka. Zavod je ravnal v nasprotju s tretjim odstavkom 14. člena ZJN-2, ki je določal, da naročnik ne sme določiti ocenjene vrednosti javnega naročila tako, da bi se zaradi nižje ocenjene vrednosti izognil uporabi tega zakona glede na mejne vrednosti predmeta javnega naročila, zato promet na podlagi obeh pogodb v letu 2019 v znesku 4.723 EUR štejemo za nepravilnost.

¹⁸⁸ Zavod je rešitev za upravljanje vsebin kupil v letu 2014, ko je z družbo INETA d.o.o. na podlagi evidenčnega postopka v skladu z internim pravilnikom o naročanju sklenil pogodbo za nakup in vzpostavitev rešitve za upravljanje vsebin, katere predmet je bilo tudi vzdrževanje te rešitve, za obdobje 5 let v vrednosti 18.700 EUR brez DDV. Na podlagi evidenčnega postopka je v letu 2016 z istim izvajalcem, ki je bil edini in izključni lastnik materialnih avtorskih pravic za vzdrževanje, nadgradnjo in spreminjanje rešitve za upravljanje vsebin, sklenil še pogodbo za dopolnjevanje rešitve za upravljanje vsebin za obdobje 3 let v pogodbeni vrednosti 9.900 EUR brez DDV.

Ukrep zavoda

Zavod je na portalu javnih naročil objavil prostovoljno obvestilo za predhodno transparentnost¹⁸⁹, katerega predmet so bile storitve vzdrževanja sistema za upravljanje vsebin v internetnem in intranetnem okolju za obdobje 3 let.

3.4.1.f Zavod je v letih 2016 in 2017 izvedel več postopkov javnega naročanja za vzdrževanje tiskalnikov, fotokopirnih strojev in optičnih bralnikov ter dobavo potrošnega materiala za te naprave. Na podlagi izvedenega odprtega postopka za nakup delov in pribora za tiskalnike je zavod maja 2016 z izbranim ponudnikom sklenil 2-letno pogodbo v vrednosti 133.334 EUR brez DDV. Konec leta 2016 je zavod izvedel naročilo male vrednosti za vzdrževanje tiskalnikov, na podlagi katerega je januarja 2017 z družbo UNISTAR LC d.o.o., Ljubljana sklenil 3-letno pogodbo v vrednosti 73.770 EUR brez DDV, v prvi polovici leta 2017 pa še naročilo male vrednosti za izbiro izvajalcev vzdrževanja barvnega in črno-belih fotokopirnih strojev z dobavo potrošnega materiala in rezervnih delov za te naprave, na podlagi katerega je julija 2017 sklenil 3-letni pogodbi z družbama FITEH d.o.o. in KONICA MINOLTA SLOVENIJA, d.o.o. v skupni vrednosti 44.617 EUR brez DDV za 3 od 4 sklopov javnega naročila¹⁹⁰. Skupna ocenjena vrednost vseh 3 postopkov javnih naročil za obdobje 1 leta je presegala 70.000 EUR brez DDV. Zavod je pri izračunu ocenjene vrednosti obeh javnih naročil, ki ju je zavod oddal po postopku naročila male vrednosti in sta bila podlaga za sklenitev 3-letnih pogodb z družbami UNISTAR LC d.o.o., FITEH d.o.o. in KONICA MINOLTA SLOVENIJA, d.o.o., upošteval le vrednost vzdrževanja tiskalnikov oziroma vzdrževanja fotokopirnih strojev z dobavo potrošnega materiala za fotokopirne stroje namesto celotne vrednosti vzdrževanja in dobave potrošnega materiala tako fotokopirnih strojev kot tudi tiskalnikov. Zaradi uporabe nepravilne metode za izračun ocenjene vrednosti in izbire postopka naročila male vrednosti zavod ni ravnal v skladu s prvim odstavkom 47. člena ZJN-3 v povezavi z 22. členom ZJN-3, po katerih se je postopek naročila male vrednosti za tovrstne storitve v letih 2016 in 2017 lahko izvedel za javna naročila, katerih vrednost brez DDV je bila enaka ali višja od 20.000 EUR in nižja od 209.000 EUR, in ni izvedel ustreznega postopka, kot to določa prvi odstavek 39. člena ZJN-3. Skupna vrednost vzdrževanja tiskalnikov in fotokopirnih strojev z dobavo potrošnega materiala za fotokopirne stroje po pogodbah, ki jih je zavod v letu 2017 sklenil z družbami UNISTAR LC d.o.o., FITEH d.o.o. in KONICA MINOLTA SLOVENIJA, d.o.o., je v letu 2019 znašala 20.982 EUR.

Ukrep zavoda

Po preteku veljavnosti sklenjenih pogodb z družbama FITEH d.o.o. in KONICA MINOLTA SLOVENIJA, d.o.o. (pogodbi sta veljali do 28. 8. 2020 oziroma do 22. 9. 2020) je zavod prenehal vzdrževati fotokopirne stroje. Zavod je fotokopirne stroje umaknil iz uporabe, ker so jih nadomestile multifunkcijske naprave.

3.4.1.g Na podlagi izvedenega postopka naročila male vrednosti¹⁹¹ za dobavo in garancijsko vzdrževanje sistemov za preverjanje spletnega prometa, elektronske pošte in protivirusne programske opreme, katerega predmet je bil razdeljen na 2 sklopa, je zavod oktobra 2016 z izbranim

¹⁸⁹ Št. JN002675/2019-L01 z dne 26. 4. 2019.

¹⁹⁰ Zavod za 1 sklop javnega naročila ni prejel nobene ponudbe.

¹⁹¹ Objava na portalu javnih naročil št. JN002752/2016-X01.

dobaviteljem sklenil pogodbi za obdobje 37 oziroma 41 mesecev. Ker sta se pogodbi v letu 2019 iztekli, je zavod za nadgradnjo in vzdrževanje sistemov protivirusne zaščite izvedel postopek naročila male vrednosti, vendar javnega naročila zaradi zavrnitve vseh ponudb ni oddal. V odločitvi o oddaji naročila je obvestil ponudnike, da bo spremenil tehnične zahteve in izpeljal nov postopek. Zavod v letu 2019 ni začel novega postopka za oddajo javnega naročila po ZJN-3, ampak je izvedel evidenčni postopek po pravilniku o naročanju, na podlagi katerega je z obstoječim izvajalcem sklenil pogodbo o podaljšanju veljavnosti licenc sistema protivirusne zaščite. Ocenjeno vrednost javnega naročila je izračunal za obdobje 6 mesecev in je znašala 18.222 EUR brez DDV. Zavod redno uporablja sistem protivirusne zaščite, zato bi moral skladno z desetim odstavkom 24. člena ZJN-3 vrednost javnega naročila izračunati na podlagi skupne dejanske vrednosti zaporednih javnih naročil iste vrste, oddanih v zadnjih 12 mesecih ali v proračunskem letu, ter izvesti ustrezen postopek iz prvega odstavka 39. člena ZJN-3. Podaljšanje licenc sistema protivirusne zaščite je zavod naročil z naročilnico in v letu 2019 plačal račun v znesku 22.231 EUR z DDV. Poleg tega smo ugotovili, da naročilnica ni vsebovala protikorupcijskega določila, s čimer je zavod ravnal v nasprotju z drugim odstavkom 14. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije¹⁹².

3.4.1.h V letu 2019 je zavod izkazal za 61.634 EUR izdatkov za storitve vzdrževanja klimatskih naprav, ki jih je naročal pri več izvajalcih¹⁹³. Od teh je zavod izbral izvajalca za vzdrževanje klimatskih naprav varne IT sobe na sedežu zavoda po postopku oddaje naročila male vrednosti in mu v letu 2019 za opravljene storitve plačal 14.494 EUR, pri ostalih izvajalcih pa je naročal storitve brez izvedbe postopka javnega naročanja in jim v letu 2019 za opravljene storitve plačal 47.140 EUR. Enako je bilo ugotovljeno že v reviziji poslovanja zavoda v letu 2018. Glede na vrednost storitev vzdrževanja klimatskih naprav v letu 2019 in glede na to, da gre za storitve, ki se redno ponavljajo in so potrebne za opravljanje redne dejavnosti zavoda, bi moral zavod, upoštevaje prvi in deseti odstavek 24. člena ZJN-3, izvesti ustrezen postopek iz prvega odstavka 39. člena ZJN-3. Zavod ni ravnal v skladu s četrtem odstavkom 24. člena ZJN-3, ker je javno naročilo delil in se zaradi nižje vrednosti izognil uporabi ZJN-3, zato plačila izvajalcem, ki jih je izbral za vzdrževanje klimatskih naprav brez izvedbe postopka javnega naročanja, v znesku 47.140 EUR štejeemo za nepravilnost.

Ukrep zavoda

Po pooblastilu generalnega direktorja zavoda je direktor sektorja za splošne zadeve 19. 1. 2021 na podlagi 66. člena ZJN-3 izdal sklep o začetku postopka izbire izvajalca oziroma izvajalcev storitev vzdrževanja naprav za ogrevanje, prezračevanje in klimatizacijo po postopku naročila male vrednosti iz 47. člena ZJN-3.

¹⁹² Uradni list RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo in 158/20.

¹⁹³ V letu 2019 je zavod naročal vzdrževanje klimatskih naprav pri družbah PRO4SERVIS d.o.o. (14.494 EUR), VENTUS d.o.o. (10.817 EUR), MENERGA d.o.o. (15.028 EUR), KLIMATIZIRAN.SI d.o.o. (11.143 EUR) ter MATJAŽ ROT S.P. MONTAŽA, SERVIS STAVBNEGA POHIŠTVA IN KLIMA NAPRAV (10.152 EUR).

3.4.2 Opravljanje storitev na podlagi avtorskih in podjemnih pogodb ter študentske napotnice

3.4.2.1 Avtorski honorarji izvedencem za delo v invalidskih komisijah

Izvedenski organi zavoda skladno s 181. členom ZPIZ-2 dajejo izvedenska mnenja v postopkih za uveljavljanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja po ZPIZ-2¹⁹⁴. Izvedensko delo opravljajo tudi za uveljavitev nekaterih drugih pravic po drugih predpisih¹⁹⁵ ter za potrebe Delovnega in socialnega sodišča v Ljubljani. Izvedenski organi zavoda delujejo v okviru invalidskih komisij I. in II. stopnje ter podajajo mnenja kot izvedenci zdravniki posamezniki samostojno ali v senatih najmanj 2 izvedencev.

Organizacijo in način delovanja izvedenskih organov zavoda ureja Pravilnik o organizaciji in načinu delovanja izvedenskih organov Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije¹⁹⁶ (v nadaljevanju: pravilnik o izvedenskih organih), ki ga je sprejel svet zavoda. Skladno z določbami tega pravilnika podaja izvedenskega mnenja na I. stopnji praviloma obsega 3 sklope opravil izvedencev zavoda:

- **pripravljalni postopek** – uradna oseba zavoda pošlje predlog za uvedbo postopka z medicinsko dokumentacijo¹⁹⁷ in zbrano delovno dokumentacijo invalidski komisiji I. stopnje; predsednik invalidske komisije I. stopnje ali zdravnik izvedenec, ki ga določi predsednik, pregleda zbrano dokumentacijo in oceni, ali je ta popolna in zadostna za podajo izvedenskega mnenja glede na predlagateljev predlog; če medicinska oziroma delovna dokumentacija ni popolna ali ni v skladu z določbami pravilnika o izvedenskih organih, predsednik invalidske komisije I. stopnje ali zdravnik izvedenec zahteva od predlagatelja oziroma uradne osebe, da v 15 dneh dopolni medicinsko oziroma delovno dokumentacijo; ko sta medicinska in delovna dokumentacija popolni, predsednik invalidske komisije I. stopnje ali zdravnik izvedenec, ki ga določi predsednik, ugotovi datum uvedbe postopka, določi ustrezno sestavo senata glede na zdravstveno prizadetost zavarovanca in dan obravnave zahtevka na senatu;
- **priprava za senat** – predsednik senata invalidske komisije I. stopnje prouči izvid in mnenje zavarovančevega osebnega zdravnika z zbrano medicinsko in delovno dokumentacijo, rehabilitacijsko poročilo ustrezne strokovne institucije v primeru predvidene poklicne rehabilitacije ter o tem poroča na seji senata;

¹⁹⁴ Izvedenska mnenja o invalidnosti, o potrebi po stalni pomoči in postrežbi ter o nezmožnosti za delo ali nezmožnosti za delo vdove ali vdovca oziroma drugih zavarovančevih družinskih članov, dopolnilno mnenje o ustreznosti ponujenega delovnega mesta ali poklicne rehabilitacije in tako naprej.

¹⁹⁵ Ocena telesne prizadetosti za uveljavitev pravic po ZSVI, ocena zmožnosti za delo po Zakonu o socialno varstvenih prejemkih, ocena za uveljavljanje pravic do družinskega pomočnika po Zakonu o socialnem varstvu in tako naprej.

¹⁹⁶ Uradni list RS, št. 60/13, 6/15 in 49/18.

¹⁹⁷ Predlog za uvedbo postopka za uveljavljanje pravic iz invalidskega zavarovanja poda osebni zdravnik zavarovanca ali imenovani zdravnik ali izvajalec medicine dela v soglasju z osebnim zdravnikom.

- **mnenje na senatu** – poročilu predsednika senata sledijo pogovor članov senata z zavarovancem in osebni pregled zavarovanca, pri katerem sodelujejo samo zdravniki izvedenci, ter pogovor s predstavnikom delodajalca; izvedenski organ I. stopnje ugotovi dejansko stanje in poda izvedensko mnenje z obrazložitvijo ter dosje z vso dokumentacijo pošlje uradni osebi ali drugemu upravnemu organu, ki vodi postopek.

Izvedenski organ II. stopnje opravlja revizijo izvedenskih mnenj invalidskih komisij I. stopnje ter daje izvedenska mnenja v pritožbenih postopkih, dopolnilna izvedenska mnenja v sodnih postopkih in pripombe oziroma mnenja na izvedenska mnenja sodnih izvedencev medicinske stroke v sodnih postopkih. Na podlagi 60. člena pravilnika o izvedenskih organih so izvedenci upravičeni do plačila za opravljeno delo v skladu z določili in normativi za delo izvedencev, ki so določeni v 61. členu pravilnika v točkah¹⁹⁸ glede na zahtevnost izvedenskega dela za podajo mnenja.

Zavod je v letu 2019 izkazal za 2.431.439 EUR izdatkov za plačila avtorskih honorarjev izvedencem za delo v invalidskih komisijah. Iz letnega poročila zavoda za leto 2019 izhaja, da je v letu 2019 v izvedenskih organih zavoda sodelovalo 212 izvedencev medicinskih in nemedicinskih strok, ki so obravnavali 40.959 zadev in podali 45.125 izvedenskih mnenj (v 1 obravnavi se lahko izda več izvedenskih mnenj). Od 212 izvedencev je v izvedenskih organih zavoda sodelovalo 22 izvedencev medicinske stroke, ki so (bili) zaposleni v zavodu in so v letu 2019 prejeli avtorske honorarje za delo v invalidskih komisijah v skupnem znesku 602.908 EUR. Na podlagi 18. člena pravilnika o izvedenskih organih izvedenci, zaposleni v zavodu, podajajo mnenja kot izvedenci zdravniki posamezniki in sodelujejo v senatih v rednem delovnem času, izven rednega delovnega časa pa le, če tega ni mogoče zagotoviti s prerazporeditvijo rednega delovnega časa ali iz drugih utemeljenih razlogov.

Konec leta 2019 je bilo 8 javnih uslužbencev razporejenih na delovno mesto zdravnik izvedenec I v službi za izvedenstvo I. stopnje. Pravilnik o sistemizaciji v opisnih listih delovnih mest določa, da delo na tem delovnem mestu obsega obravnavanje zahtevnejše medicinske in delovne dokumentacije ter dajanje strokovnih mnenj, dajanje izvedenskih mnenj v postopkih za uveljavljanje pravic, delo v senatu invalidskih komisij in kot izvedenec posameznik ter opravljanje drugih nalog v okviru področja dejavnosti in po nalogu nadrejenih. Tabela 37 za 3 javne uslužbence na tem delovnem mestu, ki so v letu 2019 na podlagi sklenjenih avtorskih pogodb prejeli plačilo za delo v izvedenskih organih zavoda, prikazuje podatke o številu opravil za podajo izvedenskih mnenj, ki so jih v obdobju od 1. 12. 2018 do 30. 11. 2019 izvedli v delovnem času in izven delovnega časa kot predsednik ali član senata.

¹⁹⁸ Od 1. 1. 2019 dalje vrednost bruto točke za plačilo izvedencev, ki je določena v 62. členu pravilnika o izvedenskih organih, znaša 0,37 EUR za predsednika senata in zdravnika izvedenca posameznika ter 0,30 EUR za člana senata.

Tabela 37 Podatki o avtorskih honorarjih, bruto plači, številu ur rednega dela in posameznih opravih za podajo izvedenskih mnenj v obdobju od 1. 12. 2018 do 30. 11. 2019

	Zdravnik 1	Zdravnik 2	Zdravnik 3	Povprečje
Izplačani avtorski honorarji v EUR	36.482	45.814	50.963	44.419
Bruto plača v EUR	43.844	41.480	34.491	39.938
Številu ur rednega dela	1.704	1.664	1.526	1.631
Število opravih v delovnem času:				
• pripravljalni postopek	3.125	4.660	2.444	3.410
• priprava za senat	240	752	294	429
• mnenje na senatu	240	816	295	450
Skupaj v delovnem času	3.605	6.228	3.033	4.289
Število opravih izven delovnega časa:				
• priprava za senat	800	1.141	1.117	1.019
• mnenje na senatu	1.146	1.232	1.573	1.317
• prevajanje	2	0	4	2
Skupaj izven delovnega časa	1.948	2.373	2.694	2.338
Število opravih v in izven delovnega časa	5.553	8.601	5.727	6.627
Delež vseh opravih v in izven delovnega časa:				
• v delovnem času	65	72	53	65
• izven delovnega časa	35	28	47	35
Delež priprav za senat in mnenj na senatu:				
• v delovnem času	20	40	18	27
• izven delovnega časa	80	60	82	73

Vir: podatki zavoda.

Iz tabele je razvidno, da so zdravniki izvedenci v delovnem času izvajali predvsem pripravljalne postopke, ki so v povprečju predstavljali 80 % vseh v delovnem času izvedenih opravih v zvezi s podajo izvedenskih mnenj, ter da so v povprečju 73 % priprav za senat in mnenj na senatu izvedli izven delovnega časa, za kar so prejeli avtorski honorar, katerega znesek je bil v 2 primerih večji od zneska bruto plače javnega uslužbenca. Ob predpostavki, da priprava za senat traja najmanj 30 minut¹⁹⁹, so zdravniki izvedenci samo za priprave za senat, ki so jih izvedli v obdobju od 1. 12. 2018 do 30. 11. 2019 izven delovnega časa, v povprečju porabili najmanj 42 ur/mesec.

Skladno z določbo 97. člena ZJN-3 se javno naročilo socialnih in drugih posebnih storitev, katerega vrednost je enaka ali višja od 750.000 EUR brez DDV, odda v skladu s 4. poglavjem ZJN-3, pri čemer mora naročnik upoštevati načela javnega naročanja, določbe ZJN-3 glede opredelitve predmeta

¹⁹⁹ Zavod je pojasnil, da je težko oceniti potreben čas za pripravo na senat in da priprava na senat za posamezen primer traja približno od 30 minut pa tudi do več ur, odvisno od obsežnosti predložene dokumentacije, polimorbidnosti upravičencev ter zahtevnosti, vezane na razjasnitev delovnih in pravnih vidikov posamezne zadeve. Najdlje običajno traja priprava na senat za oceno invalidnosti.

javnega naročila oziroma tehničnih specifikacij, pravila za objavo obvestil ter potrebo po zagotavljanju kakovosti, stalnosti, dostopnosti, cenovne dostopnosti, razpoložljivosti in celovitosti storitev, posebne potrebe različnih skupin uporabnikov, vključno s prikrajšanimi in ranljivimi skupinami, sodelovanje in krepitev vloge uporabnikov ter inovativnost. Po 98. členu ZJN-3 naročnik, ki namerava oddati javno naročilo socialnih in drugih posebnih storitev, svojo namero sporoči bodisi z obvestilom o javnem naročilu bodisi s predhodnim informativnim besedilom, ki se stalno objavlja, rezultate postopka javnega naročanja pa objavi z obvestilom o oddaji javnega naročila. Naročnik pa se lahko odloči, da bo oddal socialne in druge posebne storitve po katerem koli drugem postopku iz 39. člena ZJN-3. Storitve izvedenskih mnenj, za katere zavod izplačuje zdravnikom izvedencem avtorske honorarje, po vsebini spadajo med socialne in druge posebne storitve. Glede na to, da je bila vrednost teh storitev po avtorskih pogodbah v letu 2019 večja od 750.000 EUR brez DDV, bi moral zavod storitve izvedenskih mnenj oddati v skladu s 4. poglavjem ZJN-3.

Na podlagi določb pravilnika o izvedenskih organih zavod izvaja javne razpise za pridobitev zdravnikov izvedencev, ki jih mora objaviti v sredstvih javnega obveščanja, v strokovnih revijah ali na spletni strani zavoda. V javnem razpisu je treba navesti naziv invalidske komisije, ki potrebuje izvedence, specialnost izvedenca in število potrebnih izvedencev, pogoje za imenovanje izvedencev, pogoje dela izvedencev, rok za prijavo in rok, v katerem bodo kandidati obveščeni o izbiri. Izvedence imenuje in razrešuje svet zavoda na predlog generalnega direktorja zavoda za 4 leta z možnostjo podaljšanja, kandidati za izvedence pa so o imenovanju ali neimenovanju obveščeni z dopisom. Zavod z izbiro zdravnikov izvedencev po postopku, ki je določen v pravilniku o izvedenskih organih, v pretežnem delu sledi določbam ZJN-3 in zaradi tega po naši oceni niso bila kršena temeljna načela ZJN-3. Javni razpis je javno objavljen, določena sta predmet naročila in rok, v katerem bodo prijavitelji obveščeni o izbiri, prijavitelji ne konkurirajo s cenami, saj je plačilo zdravnikov izvedencev določeno vnaprej s pravilnikom o izvedenskih organih, določeno je tudi, kdo odloči o imenovanju novih zdravnikov izvedencev.

3.4.2.1.a Na podlagi primerjave določb pravilnika o izvedenskih organih in ZJN-3, ki določajo oddajo javnega naročila socialnih in drugih posebnih storitev, smo ugotovili, da zavod z obstoječim načinom izbire zdravnikov izvedencev ni zadostil vsem pogojem iz ZJN-3. Pravilnik o izvedenskih organih ne določa načina izbire med prijavljenimi kandidati, prav tako način izbire ni bil določen v javnem razpisu²⁰⁰. Tako ni jasno, ali zavod preveri le izpolnjevanje razpisanih pogojev in nato z vsemi prijavljenimi kandidati, ki izpolnjujejo razpisane pogoje, na podlagi imenovanja s strani sveta zavoda sklene avtorsko pogodbo ali dejansko izvede izbiro med prijavljenimi kandidati, ki izpolnjujejo razpisane pogoje. Poleg tega zavod javnih razpisov za izbiro zdravnikov izvedencev in rezultatov teh razpisov ni objavil na portalu javnih naročil.

3.4.2.1.b Pri preveritvi vzorca v letu 2019 izplačanih avtorskih honorarjev zdravnikom izvedencem, ki so zaposleni v zavodu, smo v nekaj primerih ugotovili, da je izvedenec za opravljeno delo prejel plačilo za redno delo in avtorski honorar.

²⁰⁰ Razpisa za pogodbeno delo na invalidski komisiji, [URL: <https://www.zpiz.si/cms/content2019/zaposlovanje>], 5. 11. 2021.

- Javni uslužbenec na delovnem mestu zdravnik izvedenec I je prejel plačilo po avtorski pogodbi za opravljene osebne preglede zavarovancev na domu in v domovih starejših občanov 24. 12. 2018 in 12. 11. 2019 ter za dodatno porabljen čas za to delo na terenu. V evidenci prisotnosti na delu je javni uslužbenec 24. 12. 2018 in 12. 11. 2019 evidentiral službeni izhod, zato mu je bil čas od službenega izhoda do 15.00 priznan v dnevno delovno obveznost. Tako je javni uslužbenec za čas od službenega izhoda do 15.00 prejel plačilo za redno delo in po avtorski pogodbi.
- Javna uslužbenka na delovnem mestu višji področni svetovalec je prejela plačilo po avtorski pogodbi za opravljene osebne preglede zavarovancev na domu in v domovih starejših občanov 12. 6. 2019 ter za dodatno porabljen čas za to delo na terenu. Ker je javna uslužbenka 12. 6. 2019 v evidenci prisotnosti na delu evidentirala službeni izhod, ji je bil čas od službenega izhoda do 15.00 priznan v dnevno delovno obveznost ter je za ta čas prejela plačilo za redno delo in po avtorski pogodbi.

Ukrep zavoda

Aprila oziroma oktobra 2021 je zavod javnima uslužbencema zmanjšal saldo ur v evidenci prisotnosti na delu za čas od službenega izhoda do 15.00 za zgoraj navedene dneve.

3.4.2.2 Opravljanje ostalih storitev na podlagi avtorskih in podjemnih pogodb ter študentske napotnice

V letu 2019 je zavod porabil 16.400 EUR za izplačilo ostalih avtorskih honorarjev in 54.176 EUR za plačilo opravljenega dela na podlagi podjemnih pogodb, plačila za opravljeno delo prek študentskega servisa pa je izkazal v znesku 152.633 EUR.

3.4.2.2.a Zavod je v letu 2018 s fizičnima osebama sklenil avtorsko pogodbo za nadgradnjo informacijskih sistemov v vrednosti 38.400 EUR za obdobje 2 let ter podjemno pogodbo za opravljanje storitev, povezanih s programiranjem informacijskih sistemov, v vrednosti 36.000 EUR za obdobje 1 leta. Glede na pogodbeno vrednost in ob upoštevanju, da ZJN-3 za tovrstne storitve ne določa izjeme, zavod v obeh primerih ni določil ocenjene vrednosti v skladu s prvim odstavkom 24. člena ZJN-3, ki določa, da izračun ocenjene vrednosti javnega naročila temelji na celotnem plačljivem znesku brez DDV, kakor ga oceni naročnik, vključno s katero koli opcijo in morebitnimi podaljšanimi naročili, kakor je izrecno navedeno v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, in zato ni izvedel ustreznega postopka iz prvega odstavka 39. člena ZJN-3. Promet po obeh pogodbah je v letu 2019 znašal 20.134 EUR, kar štejem za nepravilnost.

3.4.2.2.b Ugotovili smo, da sta študentki na podlagi stalnih napotnic za 1-letno obdobje v letu 2019 opravljali administrativna dela na invalidski komisiji I. stopnje v Ljubljani oziroma na področju kratkoročnih invalidskih dajatev ter v glavni pisarni OE Novo mesto, in sicer v povprečju po 19 dni na mesec in 8 ur na dan. ZDR-1 v 4. členu opredeljuje delovno razmerje kot razmerje med delavcem in delodajalcem, v katerem se delavec prostovoljno vključi v organiziran delovni proces delodajalca in v njem za plačilo, osebno in nepretrgano opravlja delo po navodilih in pod nadzorom delodajalca. Študentki sta opravljali delo osebno in nepretrgano ter po navodilih in pod nadzorom delodajalca ter za delo prejeli plačilo, zato so bili po naši oceni izpolnjeni elementi delovnega razmerja in bi moral zavod za opravljanje navedenih del skleniti pogodbi o zaposlitvi. Ker je zavod za opravljanje del sklenil pogodbi civilnega prava, je ravnal v nasprotju z drugim odstavkom 13. člena ZDR-1, ki določa,

da če obstajajo elementi delovnega razmerja v skladu s 4. členom v povezavi z 22. oziroma 54. členom ZDR-1, se delo ne sme opravljati na podlagi pogodb civilnega prava, razen v primerih, ki jih določa zakon.

Pojasnilo zavoda

Študentka je v prvih 3 mesecih leta 2019 opravljala administrativna dela na invalidski komisiji I. stopnje v Ljubljani zaradi bolniškega staleža redno zaposlene, za katerega ni bilo vnaprej znano trajanje. Zaradi zapolnitve opravljanja dela na tem oddelku s premestitvijo delavke iz glavne pisarne se je potreba po občasnem delu pokazala v glavni pisarni. Zavod s študentko ni sklenil delovnega razmerja zaradi nepredvidljivega trajanja bolniškega staleža redno zaposlene in obsega dela zaradi prehoda na sistem za upravljanje dokumentarnega gradiva, pa tudi število zahtevkov in dodatnih opravil ni bilo vnaprej znano. Zavod študentsko delo odobri za krajši čas in ga zaradi nastalih razmer potem podaljša istim študentom, saj delo obvladajo, so zanesljivi in natančni, poleg tega zaradi varstva podatkov menjava študentov ni smiselna.

Ukrepi zavoda

Zavod je maja 2020 s študentko, ki je opravljala administrativna dela na invalidski komisiji I. stopnje v Ljubljani, sklenil pogodbo o zaposlitvi za določen čas do 30. 12. 2020 s 3-mesečnim poskusnim delom in polnim delovnim časom v trajanju 40 ur tedensko.

3.4.3 Investicijski odhodki

3.4.3.a Zavod je v letu 2018 izvedel odprti postopek za oddajo javnega naročila nakupa energijsko učinkovite uporabniške računalniške opreme, katerega predmet je razdelil na 7 sklopov, in z izbranimi ponudniki sklenil pogodbe. V razpisni dokumentaciji je zavod v tehničnih specifikacijah za računalniško opremo iz sklopov 1, 3 in 4 navedel, da morajo računalniki imeti procesorje in grafične kartice proizvajalca Intel "ali boljši/boljša". To je pomenilo, da so ponudniki lahko ponudili tudi računalnike s procesorjem in grafično kartico drugega proizvajalca, vendar je moralo biti iz ponudbene dokumentacije razvidno, da imajo ponujeni računalniki procesorje in grafične kartice, ki so po lastnostih boljši od procesorjev in grafičnih kartic proizvajalca Intel. ZJN-3 v četrtem odstavku 68. člena določa, da morajo tehnične specifikacije vsem gospodarskim subjektom zagotavljati enak dostop do postopka javnega naročanja in neupravičeno ne smejo ovirati odpiranja javnih naročil konkurenci. V tehničnih specifikacijah so skladno s šestim odstavkom istega člena zakona izjemoma dovoljene navedbe glede določene izdelave ali izvora ali določenega postopka, značilnega za proizvode ali storitve določenega gospodarskega subjekta, ali navedbe v zvezi z blagovnimi znamkami, patenti, tipi ali določenim poreklom ali proizvodnjo, ki dajejo prednost nekaterim podjetjem ali proizvodom ali jih izločajo, če ni mogoče dovolj natančno in razumljivo opisati predmeta naročila, pri čemer morajo te navedbe vsebovati tudi besedi "ali enakovredni". Zavod ni ravnal v skladu s četrtem odstavkom v povezavi s šestim odstavkom 68. člena ZJN-3, ker pri opisih procesorjev in grafičnih kartic računalnikov v sklopih 1, 3 in 4, ki so zajemali proizvod, značilen za posamezni gospodarski subjekt, ni navedel besedi "ali enakovredni", ampak "ali boljši" in tako ni zagotovil dostopa do postopka javnega naročanja ponudnikom računalnikov s procesorjem in grafično kartico drugega proizvajalca, katerih lastnosti so enakovredne procesorjem in grafičnim karticam proizvajalca Intel.

3.4.3.b Na podlagi v letu 2018 izvedenega postopka s pogajanjem brez predhodne objave za izbiro izvajalca nadgradnje in vzdrževanja telefonskega odzivnika in kontaktnih centrov za podporo e-storitvam je zavod z družbo ABRAXAS d.o.o. Ljubljana - v likvidaciji, ki je edina pooblaščen družba za vzdrževanje in posege v rešitev za razvoj in vzpostavitev telefonskega odzivnika za podporo e-storitvam, sklenil 3-letno pogodbo v vrednosti 224.846 EUR z DDV. ZJN-3 v drugi alineji c) točke prvega odstavka 46. člena določa, da naročnik lahko uporabi postopek s pogajanjem brez predhodne objave za javno naročilo gradenj, blaga ali storitev, če lahko gradnje, blago ali storitev zagotovi le določen gospodarski subjekt, ker iz tehničnih razlogov ni konkurence za predmet naročanja. Po drugem odstavku 46. člena ZJN-3 lahko naročnik to izjemo uporabi le, če ni ustrezne alternative ali nadomestila. Zavod ni ravnal v skladu z drugim odstavkom 46. člena in 4. členom ZJN-3, ker pred izvedbo postopka ni preveril, ali trg ponuja alternativne storitve oziroma nadomestila. Na podlagi sklenjene pogodbe z družbo ABRAXAS d.o.o. Ljubljana - v likvidaciji je zavod v letu 2019 izkazal za 63.536 EUR investicijskih odhodkov in za 30.176 EUR tekočih odhodkov, kar štejemo za nepravilnost.

Ukrep zavoda

Zavod je 17. 9. 2021 na portalu javnih naročil objavil obvestilo o naročilu male vrednosti²⁰¹ za izbiro izvajalca nadgradnje in vzdrževanja sistema za IP telefonijo, telefonski odzivnik, kontaktne centre in glasovno odzivne storitve.

3.5 Upravljanje s stvarnim premoženjem

3.5.1 Nakup počitniškega objekta

Med nepremičninami zavod med drugim izkazuje počitniške objekte, ki jih oddaja v najem zaposlenim. Prihodki od najemnin in zakupnin za počitniške objekte so v letu 2019 znašali 32.456 EUR in so bili za 16.230 EUR manjši od tekočih in investicijskih odhodkov, povezanih s počitniškimi objekti, ki so znašali 48.686 EUR. Zavod je v letu 2019 s prodajo počitniških objektov v Dolenjskih Toplicah in na Veliki planini ustvaril prihodke v skupnem znesku 188.945 EUR. S soglasjem sveta zavoda je 128.768 EUR teh prihodkov porabil za nakup počitniškega objekta na Rogli (126.143 EUR) in parkirnega prostora v bližini počitniškega apartmaja v Barbarigi (2.625 EUR).

Med prihodke obveznega zavarovanja se skladno s 141. členom ZPIZ-2 všttevajo prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter tudi prihodki od dividend, premoženja, obresti in drugi prihodki. Odhodke obveznega zavarovanja določa 142. člen ZPIZ-2 in so: pokojnine, nadomestila iz invalidskega zavarovanja in druge denarne dajatve na podlagi pridobljenih pravic, stroški poklicne rehabilitacije, stroški v zvezi s podajo izvedenskih mnenj v postopkih uveljavljanja pravic iz obveznega zavarovanja, prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje udeležencev pokojnin in udeležencev nadomestil iz invalidskega zavarovanja, stroški delovanja zavoda in drugi odhodki. Sredstva za pokrivanje razlike med prihodki zavoda iz prispevkov in iz drugih virov ter odhodki

²⁰¹ Št. JN006368/2021-W01.

zavoda po 162. členu ZPIZ-2 zagotavlja Republika Slovenija iz državnega proračuna in iz drugih virov (povezava s točko 2.3.4.1).

3.5.1.a Prihodki od prodaje počitniških objektov v znesku 188.945 EUR po 141. členu ZPIZ-2 predstavljajo prihodke obveznega zavarovanja in se lahko porabijo samo za odhodke obveznega zavarovanja. Zavod ni dolžan zagotavljati počitniških zmogljivosti za potrebe zaposlenih, zato nakup nepremičnin, namenjenih zagotavljanju počitniških zmogljivosti za potrebe zaposlenih, ne predstavlja odhodkov obveznega zavarovanja. Zavod izvaja obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, s katerim se na podlagi 3. člena ZPIZ-2 zagotavljajo pravice do pokojnine, pravice na podlagi invalidnosti, pravica do letnega dodatka in pravica do dodatka za pomoč in postrežbo. Tudi statut v tretjem odstavku 6. člena določa, da je prednostna naloga zavoda pravočasno izplačevanje pokojninskih, invalidskih in drugih prejemkov, ter v prvem odstavku 5. člena navaja naloge zavoda kot nosilca in izvajalca obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Med temi nalogami ni zagotavljanja počitniških zmogljivosti za potrebe zaposlenih. Zavod ni ravnal v skladu s 142. členom ZPIZ-2, ker je 128.768 EUR prihodkov porabil za namen, ki ne sodi med odhodke obveznega zavarovanja, državni proračun pa je moral zavodu v letu 2019 zaradi tega nakupa zagotoviti več sredstev za pokrivanje razlike med prihodki zavoda iz prispevkov in iz drugih virov ter odhodki zavoda.

4. Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze **Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije**, razen dela terjatev do zavezancev za neplačane prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in z njimi povezanih neplačanih prihodkov ter nerazporejenih plačil dajatev, za katere je evidence vodila Finančna uprava Republike Slovenije, ter pravilnost poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v letu 2019. Računovodski izkazi Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije vključujejo bilanco stanja na dan 31. 12. 2019, izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz računa finančnih terjatev in naložb ter izkaz računa financiranja za tedaj končano leto.

4.1 Mnenje o računovodskih izkazih

Pozitivno mnenje

Menimo, da revidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih resnično in pošteno prikazujejo stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije na dan 31. 12. 2019 ter prihodke in odhodke oziroma prejemke in izdatke za tedaj končano leto v skladu z Zakonom o računovodstvu.

4.2 Mnenje o pravilnosti poslovanja

Mnenje s pridržkom

Ugotovili smo, da Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v letu 2019 ni posloval v skladu s predpisi v naslednjih primerih:

- v Pravilniku o sistemizaciji delovnih mest ni določil vseh pogojev za zasedbo delovnih mest, kar ni v skladu z Zakonom o javnih uslužbencih, v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju pa je opredelil, da višješolska izobrazba, pridobljena po študijskih programih, sprejetih pred letom 1994, in najmanj 5 let delovnih izkušenj na delovnih mestih, na katerih je bila zahtevana višješolska izobrazba, ustreza zahtevani ravni izobrazbe za delovna mesta iz tarifnega razreda VII/1 ter da se lahko na delovna mesta v tarifnem razredu VI razporedijo delavci, ki so najmanj 15 let delali na primerljivo zahtevnih delovnih mestih v tarifnem razredu V, ter ni določil dodatka za dvojezičnost glede na zahtevano stopnjo znanja jezika narodne skupnosti in dejansko uporabo tega jezika pri opravljanju dela – točki 3.2.1.a in 3.2.3.a;
- v nasprotju z Zakonom o delovnih razmerjih je za opravljanje študentskega dela sklenil pogodbi civilnega prava, čeprav so obstajali elementi delovnega razmerja – točka 3.4.2.2.b;
- v matični evidenci zavarovancev ni zagotovil pravih in popolnih podatkov, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na odmero pokojnine, kar ni v skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in Zakonom o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zato je bila uživalcem najmanj v 33 primerih pokojnina nepravilno določena in izplačana – točke 3.3.1.1.a, 3.3.1.1.b, 3.3.1.1.c, 3.3.1.1.d, 3.3.1.1.e, 3.3.1.1.f, 3.3.1.1.g, 3.3.1.1.h, 3.3.1.1.i, 3.3.1.1.j, 3.3.1.1.k, 3.3.1.1.l, 3.3.1.1.m, 3.3.1.1.n, 3.3.1.1.o, 3.3.1.1.p, 3.3.1.1.q, 3.3.1.1.r, 3.3.1.1.s, 3.3.1.1.t, 3.3.1.1.u, 3.3.1.1.v, 3.3.1.1.w in 3.3.1.1.x;

- v matični evidenci užívalcev pravic ni zagotovil pravih in popolnih podatkov, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na odmero pokojnine, kar ni v skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in Zakonom o matični evidenci zavarovancev in užívalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zato je bila užívalcem najmanj v 9 primerih pokojnina nepravilno določena in izplačana – točke 3.3.1.2.a, 3.3.1.2.b, 3.3.1.2.c, 3.3.1.2.d, 3.3.1.2.e, 3.3.1.2.f, 3.3.1.2.g, 3.3.1.2.h, 3.3.1.2.i in 3.3.1.2.j;
- v evidenci o podanih izvedenskih mnenjih ni zagotovil pravih in popolnih podatkov, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na odmero pokojnine, kar ni v skladu z Zakonom o matični evidenci zavarovancev in užívalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja – točka 3.3.1.3.a;
- v matični evidenci o izplačilih prejemkov ni zagotovil pravih podatkov, ki vpliva na izplačilo pokojnine, kar ni v skladu z Zakonom o matični evidenci zavarovancev in užívalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja – točka 3.3.1.4.a;
- v nasprotju z Zakonom o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 je 2 užívalcema pokojnine izplačal prenizek znesek letnega dodatka k pokojnini zaradi previsoko odmerjene in izplačane pokojnine – točka 3.3.2.a;
- pri transferih nepridobitnim organizacijam in ustanovam ni ravnal v skladu s Sklepom o merilih in postopku za določanje višine sredstev za kritje stroškov prilagoditve prostorov in delovnih sredstev ter usposabljanja za ohranitev zaposlitve delovnega invalida, zato je delodajalcema sofinanciral za 1.479 EUR premalo stroškov nakupa delovnega sredstva za delovnega invalida in za 1.645 EUR preveč stroškov usposabljanja delovnega invalida – točki 3.3.3.a in 3.3.3.b;
- pri nabavi materiala, storitev in osnovnih sredstev v vrednosti najmanj 286.568 EUR ni ravnal v skladu s predpisi o javnem naročanju – točke 3.4.1.a, 3.4.1.b, 3.4.1.c, 3.4.1.d, 3.4.1.e, 3.4.1.f, 3.4.1.g, 3.4.1.h, 3.4.2.2.a, 3.4.3.a in 3.4.3.b;
- pri oddaji storitev izvedenskih mnenj ni ravnal v skladu s predpisi o javnem naročanju – točka 3.4.2.1.a;
- v nekaj primerih je v zavodu zaposlenim izvedencem za opravljeno delo obračunal in izplačal plačilo za redno delo in avtorski honorar – točka 3.4.2.1.b;
- v nasprotju z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je porabil 128.768 EUR sredstev za nakup nepremičnin, namenjenih zagotavljanju počitniških zmogljivosti za potrebe zaposlenih – točka 3.5.1.a.

Razen vpliva ugotovljenih nepravilnosti na pravilnost poslovanja, ki jih navajamo v prejšnjem odstavku, menimo, da je Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v letu 2019 v vseh pomembnih pogledih posloval v skladu s predpisi.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena Zakona o računskem sodišču ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Tomaž Vesel,
generalni državni revizor

Poslano:

1. Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, priporočeno;
2. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
3. arhivu.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si